

7.
Sınıf

TANE TANE

DİN KÜLTÜRÜ VE
AHLAK BİLGİSİ

DEFTER TADINDA BOL ALIŞTIRMALI
ETKİNLİKLİ YENİ NESİL SORU BANKASI

Fatih Özbek
ALTIN NOKTA
NARTEST

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİNİ
TANE TANE ÖĞRENECEKSİNİZ

Copyright©NARTEST
ISBN 978-605-2043-94-3

KAYNAK KİTAPLAR
7. SINIF TANE TANE DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
SORU BANKASI

Bu kitabın her hakkı saklıdır.
Tüm hakları NARTEST YAYINEVİ'ne aittir.
Kısmen de olsa alıntı yapılamaz. Metinler, kitabı yayımlayan kurumun önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayımlanamaz. Kitapta yer alan oyun, bulmaca, soru, metin ve resimlerin sorumluluğu yazarına/yazarlarına aittir.

Genel Yayın Yönetmeni
Halil İ. AKÇETİN

Yayın Editörü
Leyla GÜNDOĞDU

Dizgi & Kapak
Altın Nokta Grafik

Yayın-Dağıtım
Altın Nokta Basım Yayın Dağıtım
3/16 Sokak No:2/N Adatepe Mah. Buca-İzmir
+90 232 502 52 94 / 0 507 470 24 98

www.nartest.com.tr –www.altinnokta.com.tr
www.nokta2000.com–www.kitapana.com.tr
www.bilimselkitaplar.net

nartest@nartest.com.tr–altinnokta@altinnokta.com.tr
nokta@nokta2000.com–kitapana@kitapana.com.tr
destek@bilimselkitaplar.net

Basım
Birleşik Matbaacılık
Buca OSB Mah. 3/20 Sk. No:17 K:-3 Buca / İZMİR
Tel: 0 232 433 68 66 Sertifika No: 14892

Eylül – 2020
1. Basım

ÖN SÖZ

Değerli meslektaşlarımız, sevgili öğrenciler;

Tane Tane Öğreniyorum

Kitabımız, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini eğlenerek öğrenebilmeniz için Milli Eğitim Bakanlığı'nın 7. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi programı ve kazanımlarına uygun olarak hazırlanmıştır. Bu çerçevede kitabımızda; kazanımlara paralel konu özetleri, örnek sorular, konu etkinlikleri, bulmacalar, konu testleri, ünite testleri ve ünite sonlarında yeni nesil sorular bulunmaktadır. Kitabımız MEB tarafından yayımlanan örnek sorulara ve Liseye Geçiş Sınavı'na uygun olarak hazırlanmıştır.

"Tane Tane Öğreniyorum" adını verdiğimiz kitabımızda öğrencilerimizin okuduğunu anlaması, yorum yapabilme becerilerinin ve analiz, sentez muhakeme yeteneklerinin gelişmesi amaçlanmaktadır. Yeni sınav sistemi ezberci anlayıştan uzak, bilginin doğru yorumlanması mantığına dayandığı için kitabımızda yorum sorularına bolca yer vermiş bulunmaktayız.

Kitabımızda aşağıdaki gibi bir işleyiş şeması ile kazanımların öğretilmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Öğreten Sorular Bölümü: Kazanımları içeren özet bilgiler verildikten sonra bu bilgileri pekiştirici etkinliklere ve sorulara yer verilmiştir.

Tane Tane Öğren Bölümü: MEB tarafından yayımlanan kazanımların öğrencilerimizde kalıcı hale getirilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu bölümde öğretmenlerimiz tarafından öğrencilerimize ödev olarak kullanabilecekleri testlere yer verilmiştir.

Ünite Değerlendirme Testi Bölümü: Üniteye bağlı olan bütün konuları kapsayacak şekilde hazırlanmış olan bu bölüm ile ünitenin tamamının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Öğretmenlerimiz bu bölümdeki testlerin sonuçlarına bakarak öğrencinin konuyu öğrenme düzeyini belirleyebilir ve gereken konulara gereken müdahaleyi zamanında yapabilir.

Beceri Temelli Testler Bölümü: Sözel mantığın, muhakemenin ve bilgiyi yorumlamanın ön plana çıktığı bu bölüm, MEB tarafından yayımlanan örnek sorular ve iki yıldır yapılan Liseye Geçiş Sınavı'nda sorulan sorular örnek alınarak hazırlanmıştır.

Sevgili öğrencilerimiz; sınavda başarılı olmak planlı ve verimli çalışma ile mümkündür. Sınava hazırlanırken kullanacağınız kaynakların sizin başarınızda önemli yeri vardır. Sınava hazırlanırken almış olduğunuz bu kitap Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi açısından hedefinize ulaşmanızı sağlayacaktır.

Çok titiz bir çalışmanın ürünü olan kitabımızın tüm meslektaşlarımıza ve öğrencilerimize faydalı olmasını temenni ederim.

FATİH ÖZBEK

İÇİNDEKİLER

1. Ünite: Melek ve Ahiret İnancı

Görülen ve Görülemeyen Varlıklar

Tane Tane Özet..... 9

Öğreten Etkinlikler..... 9

Melekler ve Özellikleri

Tane Tane Özet..... 11

Öğreten Etkinlikler..... 11

Bazı Melekler ve Görevleri

Tane Tane Özet..... 12

Öğreten Etkinlikler..... 12

Tane Tane Konu Testi 1 13

Cinler

Tane Tane Özet..... 15

Öğreten Etkinlikler..... 15

Şeytan

Tane Tane Özet..... 16

Öğreten Etkinlikler..... 16

Tane Tane Konu Testi 2 19

Dünya ve Ahiret Hayatı

Tane Tane Özet..... 21

Öğreten Etkinlikler..... 21

Ahiret Hayatının Aşamaları

Tane Tane Özet..... 23

Öğreten Etkinlikler..... 23

Tane Tane Konu Testi 3 27

Tane Tane Özet..... 29

Öğreten Etkinlikler..... 29

Tane Tane Konu Testi 4 35

Ahiret İnancının İnsan Davranışlarına Etkisi

Tane Tane Özet..... 37

Öğreten Etkinlikler..... 37

Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. İsa

Tane Tane Özet..... 38

Öğreten Etkinlikler..... 38

Bir Sure Tanıyorum: Nâs Suresi ve Anlamı

Tane Tane Özet..... 40

Öğreten Sorular 40

Tane Tane Konu Testi 5 41

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ-1..... 43

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ-2 45

BECERİ TEMELLİ SORULAR-1 47

BECERİ TEMELLİ SORULAR-2..... 51

2. Ünite: Hac ve Kurban

İslam'da Hac İbadeti ve Önemi

Tane Tane Özet..... 57

Öğreten Etkinlikler..... 57

Hac Kimlere Farzdır?

Tane Tane Özet..... 58

Öğreten Etkinlikler..... 58

Haccın Yapılışı

Tane Tane Özet..... 61

Öğreten Etkinlikler..... 61

Tane Tane Konu Testi 1 65

Umre ve Önemi

Tane Tane Özet..... 70

Öğreten Etkinlikler..... 70

Kurban İbadeti ve Önemi

Tane Tane Özet..... 71

Öğreten Etkinlikler..... 71

Tane Tane Konu Testi 2 73

Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. İsmail

Tane Tane Özet..... 75

Öğreten Etkinlikler..... 75

Bir Ayet Tanıyorum: En'am Suresi 162. Ayet ve Anlamı

Tane Tane Özet..... 76

Öğreten Etkinlikler..... 76

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ-1..... 77

BECERİ TEMELLİ SORULAR-1..... 79

3. Ünite: Ahlaki Davranışlar

Güzel Ahlaki Tutum ve Davranışlar

Tane Tane Özet..... 85

Öğreten Etkinlikler..... 85

Tane Tane Konu Testi 1 91

Güzel Ahlaki Tutum ve Davranışlar

Tane Tane Özet..... 93

Öğreten Etkinlikler.....	93
Tane Tane Konu Testi 2	97
Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Salih (a.s.)	
Tane Tane Özet.....	102
Öğreten Etkinlikler.....	102
Bir Sure Tanıyorum: Felak Suresi ve Anlamı	
Tane Tane Özet.....	103
Öğreten Etkinlikler.....	103
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ-1.....	105
BECERİ TEMELLİ SORULAR-1.....	107

4. Ünite: Allah'ın Kulu ve Elçisi: Hz Muhammed

Allah'ın (c.c.) Kulu Hz. Muhammed (s.a.v.)	
Tane Tane Özet.....	113
Öğreten Etkinlikler.....	113
Tane Tane Konu Testi 1	117
Allah'ın (c.c.) Elçisi Hz. Muhammed (s.a.v.)	
Tane Tane Özet.....	119
Öğreten Etkinlikler.....	119
Tane Tane Konu Testi 2	123
Hız. Muhammed (s.a.v.) Bütün İnsanlar İçin Uyarıcı ve Müjdeleyicidir	
Tane Tane Özet.....	125
Öğreten Etkinlikler.....	125
Hız. Muhammed (s.a.v.) Güzel Ahlakı Tamamlamak Üzere Gönderilmiştir	
Tane Tane Özet.....	126
Öğreten Etkinlikler.....	126
Bir Sure Tanıyorum: Kâfirun Suresi ve Anlamı	
Tane Tane Özet.....	127
Öğreten Etkinlikler.....	127
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ-1.....	129
BECERİ TEMELLİ SORULAR-1.....	131

5. Ünite: İslam Düşüncesinde Yorumlar Din Anlayışındaki Yorum Farklılıklarının Sebepleri

Tane Tane Özet.....	137
Öğreten Etkinlikler.....	137
İslam Düşüncesinde Yorum Biçimleri	
Tane Tane Özet.....	141
Öğreten Etkinlikler.....	141
İslam Düşüncesinde İtikadî Yorumlar	
Tane Tane Özet.....	143
Öğreten Etkinlikler.....	143
Tane Tane Konu Testi 1	145
İslam Düşüncesinde Fıkhi Yorumlar	
Tane Tane Özet.....	148
Öğreten Etkinlikler.....	148
İslam Düşüncesinde Tasavvufi Yorumlar	
Tane Tane Özet.....	153
Öğreten Etkinlikler.....	153
Tane Tane Konu Testi 2	159
Alevilik-Bektaşilikle İlgili Temel Kavram ve Erkânlar	
Tane Tane Özet.....	161
Öğreten Etkinlikler.....	161
ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ-1.....	169
BECERİ TEMELLİ SORULAR-1.....	171
CEVAP ANAHTARI	175

MELEK VE AHİRET İNANCI

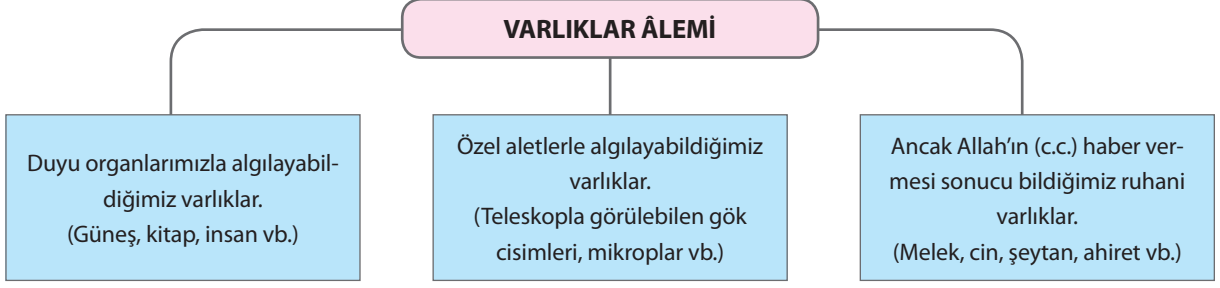

1. Ünite

Kazanımlar

- Varlıklar âlemini özelliklerine göre ayırt eder.
- Melekleri özellikleri ve görevlerine göre sınıflandırır.
- Dünya hayatı ile ahiret hayatı arasındaki ilişkiyi yorumlar.
- Ahiret hayatının aşamalarını açıklar.
- Allah'ın adil, merhametli, affedici olması ile ahiret inancı arasında ilişki kurar.
- Hz. İsa'nın (a.s.) hayatını ana hatlarıyla tanıır.
- Nâs suresini okur, anlamını söyler.

1. Görülen ve Görülemeyen Varlıklar

Melek; Allah'ın (c.c.) nurdan yaratıp çeşitli işlerde görevlendirdiği, iradesi olmayan gözle görülmeyen varlıklardır.

Cin; Allah'ın (c.c.) ateşten yarattığı, akıl ve irade sahibi olup gözle görülmeyen varlıklardır.

Şeytan ise ateşten yaratılan ve Yüce Allah'ın emrine karşı geldiği için ilahi huzurdan kovulan asi ve kibirli varlıktır. (Bu isim aynı zamanda cinlerin inkârcıları için de kullanılır.)

Öğreten Sorular / Etkinlikler

1

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

Meleklerin iradesi yoktur.

Cinler nurdan yaratılmış varlıklardır.

Cin ve şeytanın yaratılış ham maddesi aynıdır.

Melekler gözle görülebilen varlıklardır.

Allah'ın (c.c.) çeşitli işlerde görevlendirdiği varlıklar cinlerdir.

Görünmeyen varlıklardan iradesi olanlar, sadece cin ve şeytandır.

Öğreten Sorular

1

Her varlık aynı amaç, aynı hammadde ya da aynı özelliğe yaratılmamıştır.

Aşağıdaki varlıklardan hangileri iradeleri olup olmamaları bakımından aynı sınıflandırma içerisindeki varlıklardır?

- A) Melek ve insan
B) Şeytan ve melek
C) Hayvan ve insan
D) Cin ve şeytan

2

Cin; Yüce Allah'ın ateşten yarattığı, akıl ve irade sahibi olup gözle görülmeyen varlıklara denir.

Bu açıklamaya göre cinlerle ilgili,

- I. Yaptıklarından sorumludurlar.
II. İnsan ile farklı yaratılış hammadmesine sahiptir.
III. Yarattığı en üstün varlıktır.

yargılarından hangisi söylenemez?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

3

Melek, cin ve şeytanın ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlar tarafından görülmemeleri.
B) İradelerinin olmaması.
C) Ateşten yaratılmış olmaları.
D) Ya sadece iyilik ya da sadece kötülük yapmaları.

2. Melekler ve Özellikleri

- * Melekler imanın 6 şartından biridir.
- * Duyu organlarıyla algılamazlar.
- * Nuranî ve ruhanî varlıklardır.
- * İradeleri yoktur.
- * Cinsiyetleri yoktur.
- * Yeme, içme, uyuma, evlenme gibi ihtiyaçları yoktur.
- * Sadece Allah'ın (c.c.) verdiği emirleri yerine getirirler.
- * İradeleri olmadığı için günah işlemezler.
- * Çok hızlı hareket ederler.
- * Sayılarını yalnızca Allah (c.c.) bilir.
- * Bizler, Allah'ın (c.c.) bildirdiklerinin adını ve görevini biliriz.
- * İkişer, üçer, dörder kanatları vardır.
- * Sürekli olarak Allah'a (c.c.) itaat ve ibadet halindedirler.
- * Gözümüzle onları göremeyiz. Onlar duyu organlarıyla algılamazlar. Ancak Allah'ın (c.c.) istediği çeşitli şekillerde görünebilirler.

2

Aşağıdaki cümlelerden doğruları beyaz gül ile, yanlışları kırmızı gül ile eşleştiriniz.

1

Bazı melekler günah işleyebilir.

2

Meleklerin iradeleri yoktur ama akıllı varlıklardır.

3

Meleklerin Allah'ın (c.c.) emrinden çıkamaz.

4

Melekler Allah (c.c.) izin verirse insanlara gözükebilir.

5

Melekler imanın 5 şartından biridir.

3. Bazı Melekler ve Görevleri

Cebrail: Allah (c.c.) tarafından vahiy getirmekle görevlidir.

Azrail: Canlıların ruhunu almakla görevli melektir.

Mikail: Tabiat olaylarını ve rızıkları yönetmekle görevlidir.

İsrafil: Sûra üflemekle görevlidir.

(Verilen bu melekler dört büyük melek olarak isimlendirilir.)

- * **Kiramen Kâtibin:** İnsanın sağında ve solunda bulunan meleklerdir. Sağdaki melek, iyi davranışları, soldaki melek ise kötü davranışları kaydetmekle görevlidir.
- * **Münker Nekir:** Öldükten sonra kabirde insanları sorgulamakla görevli meleklerdir.
- * **Hafaza Melekleri:** Allah'ın (c.c.) İzniyle insanları korurlar.
- * Bazı melekler de insanın kalbine doğruyu ve gerçeği ilham etmekle görevlidirler.
- * Müminlere, özellikle de âlim olan müminlere rahmet okumakla görevli melekler vardır.

Melekler insanlar için günahsızlığın sembolüdür. Meleklerle özenip günaha uzak durmaya çalışan insanlara "melek gibi insan" denilir.

Allah'a (c.c.) ve meleklerine iman eden insanlar her an izlendiklerini bilirler ve yalnız olsalar bile günah-tan sakınırlar. Tüm davranışlarının melekler tarafından amel defterine kaydedildiğini bildiklerinden yaşantılarına dikkat ederler.

BİR AYET: "...Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve kendilerine emredilene yerine getiren melekler vardır."

(Tahrîm suresi, 6. ayet.)

BİR HADİS: "Şeytan da melek de insanoğluna sokularak onun kalbine birtakım şeyler atarlar. Şeytanın işi kötülüğe çağırmak, sonu fena ve zararlı olan şeylere teşvik etmek ve hakkı yalanlamak, haktan uzaklaştırmaktır. Meleğin işi hayra, iyiliğe çağırmak ve kötülükten uzaklaştırmaktır."

(Tirmizi, Tefsir, 3)

BİLELİM:

Âlem: Yüce Allah'ın yarattığı,duyu ya da akıl yoluyla kavranabilen varlıkların tamamını ifade den bir kavramdır.

Ahiret: Dünya hayatından sonra başlayacak olan ebedi hayata denir.

Gayb: 1. Göz önünde olmayan, gözle görülmeyen, gizli olan, hazırda olmayan.

2. Akıl ve duyular yoluyla hakkında bilgi edinilemeyen varlık alanı.

3. Henüz içinde yaşanılmayan gelecek zaman ve gelecek zaman içerisinde meydana gelecek olaylar.

4. Öldükten sonra dirilme, cennet, cehennem, hesap günü gibi insanın duyu organları ve akıllarıyla haklarında bilgi edinemeyecekleri âlem.

1.

Varlıklar âlemi görünen varlıklar ve görünmeyen varlıklar olarak ikiye ayrılabilir. Görünmeyen varlıklar duyu organlarımız ile algılanamadığı için bu varlıklardan haberdar olma yolumuzdir.

Paragraftaki bilgiyi anlam bütünlüğü bozulmadan aşağıdakilerden hangisi ile tamamlamalıyız?

- A) Aklımız
B) Tarih kitapları
C) Öğretmen
D) Vahiy

2.

Melekler Allah (c.c.) tarafından kendilerine verilen görevi yerine getirmek üzere yaratılmış varlıklardır. İradeleri yoktur. Bizler melekler ve görevleri ile ilgili Allah'ın (c.c.) bildirdiğinden fazlasını bilemeyiz.

Aşağıdakilerden hangisi meleklerin görevleri ile ilgili yanlış bir bilgidir?

- A) Tabiat olaylarını ve rızıkları yönetmekle görevli melek Mikail isimli melektir.
B) Bazı melekler kendi inisiyatifleri ile insanlara yardım edebilirler.
C) Melekler görevlerini eksiksiz ve hatasız olarak yapmaktadır.
D) Meleklerin görevlerini belirleyen Allah'tır (c.c.).

3. * Görünmeyen varlıklar sınıfına girer.
* İradesi vardır.
* İnkârcı olanları olduğu gibi olmayanları da vardır.

Öncüllerde hangi varlığın özelliklerinden bahsedilmektedir?

- A) Melek
B) Şeytan
C) Cin
D) İnsan

4. I. Bazen Allah'a (c.c.) itaat ve ibadet ederler.
II. Yeme, içme, uyuma, dinlenme gibi ihtiyaçları yoktur.
III. İkişer, üçer, dörder kanatları vardır.
IV. İradeleri yoktur. Sadece Allah'ın (c.c.) emirlerini yerine getirirler.

Meleklerin özellikleri ile ilgili verilen maddelerden hangisi yanlış bir bilgidir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

5. Varlıklar âlemi çeşitli özelliklerine göre birkaç sınıfa ayrılabilir.

Aşağıdakilerden hangisi varlıklar âlemi ile ilgili yanlış bir değerlendirmedir?

- A) Bazı varlıklar gözle görülemez.
B) Duyularımızla algılayamadığımız varlıklardan olan şeytanın iradesi yoktur.
C) Gözle görülen ve görülmeyen varlıkların ortak noktaları olabilir.
D) Duyu organlarımız melekleri algılayamaz.

6. Meleklerle inanmak İslam dininin inançları arasındadır. İmanın altı şartından biri de meleklerle inanmaktır.

Meleklerle inanan bir Müslüman için, aşağıdaki ifadelerinden hangisini söyleyemeyiz?

- A) Göremediği hiçbir şeye inanmıyor.
B) İslam inançlarına uygun düşünüyor.
C) Yaptığı her davranışın kaydedildiğini biliyor.
D) Gaybi konularda vahye inanıyor.

7.

“Şeytan da melek de insanoğluna sokularak onun kalbine birtakım şeyler atarlar. Şeytanın işi kötülüğe çağırarak, sonu fena ve zararlı olan şeylere teşvik etmek ve hakkı yalanlamak, haktan uzaklaştırmaktır. Meleğin işi hayra, iyiliğe çağırarak ve kötülükten uzaklaştırmaktır.”

(Tirmizi, Tefsir, 3)

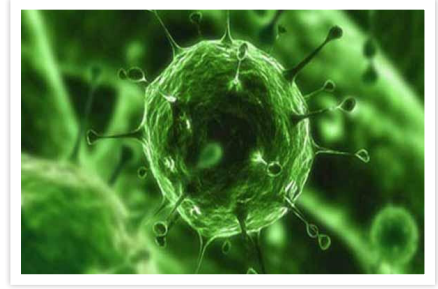
Bu hadise göre,

- I. Şeytan insana bazen iyilik de yaptırabilir.
II. Şeytan insanın iradesini ele geçirebilir.
III. İnsan kötülük yatıran melekler de vardır.

ifadelerinden hangisi söylenemez?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) II ve III
 D) I, II ve III

8.

Mikroskopla görebildiğimiz bazı canlılardan olan mikroplar için,

- I. Mikroplar nurani varlıklardır.
II. Allah (c.c.) tarafından yaratılmışlardır.
III. Mikroplar gaybi bir konudur.
IV. Mikroplar küçük de olsa canlı varlıklardır.

yorumlarından hangisini yapamayız?

- A) I B) II C) III D) IV

NAZAR TEST

9. Dünya hayatından sonra başlayacak olan ebedi ve yeni hayata denir.

Metindeki tanımlı doğru bir şekilde tamamlayacak olan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kıyamet
 B) Ahiret
C) Alem
D) Berzah

10. İnsanın bildiği görevleri düşünüldüğünde henüz görevi başlamamış olan melek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İsrail
B) Cebrail
C) Azrail
D) Mikail

4. Cinler

Cinlerin varlığı ve bazı özellikleri Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde açıklanır. Kur'an'daki surelerden birinin adı Cin suresidir. Kur'an'ın ayetlerine ve Hz. Muhammed'in(s.a.v.) hadislerine başvurulmak, bizleri cinler hakkında yanlış bilgilerden koruyacaktır.

Kur'an ve Hadislere Göre Cinlerin Özellikleri:

- * İrade sahibi varlıklardır.
- * Hz. Peygamberden Kur'an dinleyerek ona iman edenleri olduğu gibi inkâr edenleri de vardır.
- * Yaratılış amacı insanlar gibi Allah'a (c.c.) kulluk etmektir.
- * Geleceği ve gaybı bilemezler.
- * Ateşten yaratılmışlardır.

3

Aşağıdaki cümlelerden doğruları mavi balonla, yanlışları kırmızı balonla eşleştiriniz.

1. Meleklerle cinlerin yaratılış hammadresi aynıdır.
2. Bütün cinlerin davranışlarını seçme hakkı vardır.
3. Cinlerin tamamı her zaman kötülük yapan varlıklardır.
4. Cinler insanın gözle göremediği varlıklardır.
5. Kur'an-ı Kerim'de yazdığı için bir Müslüman cinlerin varlığını inkar edemez.

5. Şeytan

Kur'an-ı Kerim'de şeytan hakkında bilgi verilmekte ve insanlar şeytana uymamaları konusunda uyarılmaktadır. Aslında bir cin olan şeytan Allah'a (c.c.) isyan eden ilk varlıktır.

Allah'ın (c.c.) huzurundan kovulan şeytanın amacı insanları dinden uzaklaştırarak kötülük yapmalarını sağlamaktır. Ancak şeytan insanın iradesine hükmedemez, insana zorla bir şey yaptıramaz. Sadece insana vesvese vererek aklına kötülük getirebilir, kötülüğü şeytan değil insan yapar. Kendi iradesiyle bazı insanlar kötülük yaparken bazı insanlar da iradelerini kullanarak şeytana uymaz ve kötülük yapmazlar. Yani seçim insana aittir. Bu yüzden sorumluluk da insana aittir. İnsanlar kendilerine kötü şeyler fısıldayan şeytanlardan Allah'a (c.c.) sığınmalıdır.

4

Aşağıdaki cümlelerin boş kısımlarını uygun kavramlar ile doldurunuz.

- 1) Şeytandan korunmak için **Allah** 'a sığınmak gerekir.
- 2) Şeytan gözle **Görülemeyen** varlıklardandır.
- 3) Ateşten yaratılan varlıklar şeytan ve **Cin** dir.
- 4) Şeytanın da cinler gibi **İradesi** vardır.
- 5) Meleklerin, cinlerin ve şeytanın varlığına inanmak **Müslümanlar** için Kur'an'da geçtiğinden dolayı gerekliliktir.
- 6) Şeytan insana zorla **Kötülük** yaptıramaz.
- 7) Melekler sadece **İyilik** yaparlar.
- 8) Allah'ın (c.c.) huzurundan kovulan varlık **Şeytan** dir.
- 9) Şeytan, eskiden bir **Cin** idi.
- 10) Melekler **Nur** dan yaratılmış varlıklardır.

UNUTMA!

Ruh çağırma, falcılık, sihir ve büyü gibi cin ve şeytan konusunda bazı batıl inançlar söz konusudur. İnsan ruhla ilgili pek az bilgiye sahiptir. İslam inancına göre ölen bir insanın ruhunun tekrar dünyaya dönmesi veya dünyadaki insanlarla iletişim kurması mümkün değildir.

5

Aşağıda bazı kavramların açıklamaları ve konuyla ilgili bir ipucu resim verilmiştir. Verilen bilgilerden yola çıkarak karışık harfli kavramların doğru şekillerini yazınız.

1

Sadece kötülüğün sembolü ve iradesi olan varlık **ŞEYTAN**
TEYNAŞ

2

Allah'ın (c.c.) verdiği görevler dışında bir şey yapamazlar **MELEK**
KEMEL

3

Dine sonradan karışmış yanlış, batıl inanç **HURAFE**
ERHFUA

MAVİ SORULAR

- 1 Allah'ın yarattığı,duyu ya da akıl yoluyla kavranabilen varlıkların tamamı.
- 2 Allah'ın (c.c.) yarattığı en şerefli varlık.
- 3 Geleceği haber verdiği iddia edilen batıl inanış.
- 4 İnsanı yoldan çıkarmaya çalışan, kötülüğün sembolü varlık.
- 5 Dine sonradan girmiş olan, akla aykırı, uydurma ve garip şeyler, boş inanç.
- 6 Tabiat olaylarını ve rızıkları yönetmekle görevli melek.

KIRMIZI SORULAR

- 1 Sûra üflemele görevli melek.
- 2 Canlıların ruhunu almakla görevli melek.
- 3 Allah'ın (c.c.) emirlerini yerine getiren nurani varlıklar.
- 4 Allah (c.c.) tarafından vahiy getirmekle görevli melek.
- 5 Ateşten yaratılan, iradesiyle iyilik ve kötülük yapabilen varlık.

1.

Öğretmenin sorusuna aşağıdaki öğrencilerden hangisi doğru cevap vermiştir?

- A) İnsanın iyi davranışlarını ve kötü davranışlarını kaydeder.
- B) Allah'tan (c.c.) aldığı vahiyleri peygamberlere getirir.
- C) Öldükten sonra kabirde insanları sorgular.
- D) Allah'ın (c.c.) izniyle insanları korur.

2. "Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım."

(Zâriyât suresi, 56. ayet)

Verilen ayetten aşağıdaki yargılardan hangisini çıkaramayız?

- A) İnsanın yaratılış amacını açıklar.
- B) İnsanlar ile cinlerin bazı ortak noktaları vardır.
- C) Yaratılan varlıkların en üstünü insandır.
- D) Ayette bahsedilen varlıkların yaratıcısı Allah'tır (c.c.).

3. İnsanı biz yarattık ve elbette içinden geçenleri biliriz; sağında solunda oturmuş iki alıcı (yaptığını) alıp kaydederken biz ona şah damarından daha yakınız. O, hiçbir söz söylemez ki yanında çok dikkatli bir gözetleyici olmasın!

(Kâf suresi, 16-18. ayetler)

Verilen ayette Allah (c.c.) hangi meleklerden bahsetmektedir?

- A) Dört büyük melek
- B) Kiramen katibin
- C) Koruyucu melekler
- D) Münker nekir

4. Batıl inançların insanlara birçok zararı vardır. Batıl inanışlar kişiyi doğru inançtan uzaklaştırır. İslam'ı doğru kaynaklardan yani ve ten öğrenen kişi kendisini hurafe ve batıl inançlardan korumuş olur.

Bu metinde boş bırakılan kısımlara aşağıdaki lerden hangisi gelemez?

- A) Tarih kitabı
- B) Kuran-ı Kerim
- C) Sünnet
- D) Hadis

5. "Ey iman edenler! Şeytanın adımlarını takip etmeyin. Kim şeytanın adımlarını takip ederse, muhakkak ki o, edepsizliği (yüz kızartıcı suçları) ve kötülüğü emreder..."

(Nûr suresi, 21. ayet)

Bu ayetten aşağıdaki yargılardan hangisini çıkaramayız?

- A) Allah (c.c.) insanlara rehberlik etmektedir.
- B) Şeytan insanlara kötülük yaptırmaya çalışır.
- C) Kötülük yapıp yapmamak insanın elindedir.
- D) Şeytan istediğine kötülük yaptırabilir.

6.

Mehmet bugün okulda hiç sıkılmamıştı. Çünkü öğretmeni her zaman merak ettiği bir konu olan cinlerden bahsetmişti. Artık bu konuda merak ettiği her şeyi biliyordu. Eve gelince heyecanlı bir şekilde hemen annesinin yanına koştu ve bir çırpıda öğrendiklerini annesine anlatmaya başladı:

(I) Biliyor musun annecim cinleri görmesek bile varlığına inanmamız gerekiyordu. (II) Çünkü Allah (c.c.) Kur'an'da onlardan bahsetmiş. (III) Ben onların nurdan yaratıldıklarını bilmiyordum. (IV) Hem bazıları sadece kötülük değil iyilik de yapıyor.

Mehmet bu metinde annesine cinlerle ilgili bildiklerini anlatırken hangi cümlesinde öğretmenin anlattığını tam hatırlamayıp annesine yanlış bilgi vermiştir?

- A) I B) II C) III D) IV

7. **Aşağıdakilerden hangisi şeytan ile ilgili yanlış bir bilgidir?**

- A) İsteddiği insanlara zorla kötülük yaptırabilir.
 B) Aslında bir cindir.
 C) Kötülüğün sembolüdür ve iyilik yapmaz.
 D) İradesi olan gaybi varlıklardandır.

8.

"De ki: 'Yarattığı şeylerin şerrinden..., düğümlere üfürüp büyü yapan üfürükçülerin şerrinden ve kıskandığı vakit kaç kişinin şerrinden sabahın Rabbine sığınırım.'"

(Felak suresi, 1-5. Ayetler)

Bu ayete göre,

- I. İnsan sadece Allah'a (c.c.) dua edip ona sığınmalıdır.
- II. Sihir ve büyü yoluyla insanların iradesi ele geçirilebilir.
- III. İnsanların hayatında birçok batıl inanış mevcuttur.

İfadelerinden hangisi söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
 C) I ve III D) II ve III

9.

Şeytan insanın iradesini etkileyip onu kötü yola yönlendirmeye çalışırken insan kendi kararını kendisi verecektir. Kötülük yapan bir kişi sonradan suçu şeytana atamaz.

Yaptığı hatanın farkında olup sorumluluğunu kadere veya şeytana yüklemeyen bir kişi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sorumluluklarının farkında.
 B) İradesini şeytanın ele geçiremeyeceğini biliyor.
 C) Hatalarının sonuçlarını üstleniyor.
 D) İslami olarak yanlış bir inanış içerisinde.

6. Dünya ve Ahiret Hayatı

Evren'deki bütün varlıklar bir ömre sahiptir. İlahi kanun gereği hiçbir varlık bu dünyada kalıcı değildir. Allah'a (c.c.) ve ahiret gününe inananlar, kendilerini yaratanın, yaşatanın ve öldürecek olanın Allah (c.c.) olduğunu bilirler. Bu yüzden ölümü hayat gibi gerçek ve doğal kabul ederler.

Konuyla ilgili bir ayet:

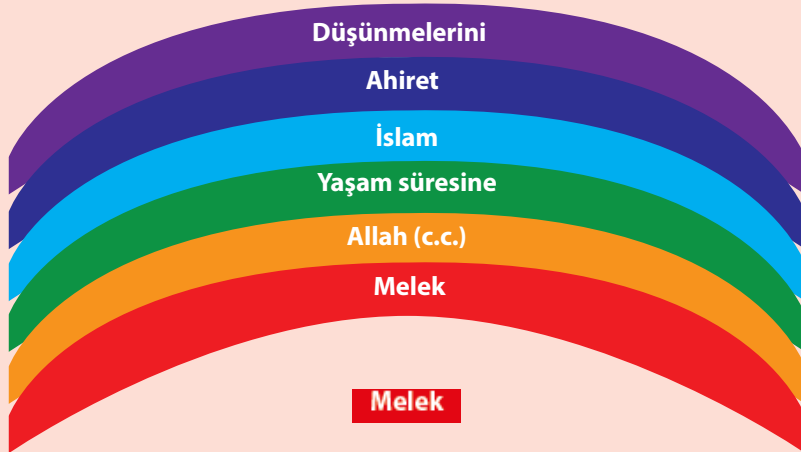
• "Onlar, kendi nefislerinin yaratılış incelikleri hakkında hiç düşünmediler mi? Hem Allah, gökler ile yeri ve ikisi arasındakileri ancak hak ve hikmete uygun olarak ve belirli bir süre için yaratmıştır..."

(Rûm suresi, 8. ayet)

7

Gökkuşağı üzerindeki kavramlardan uygun olanları verilen cümlelerin boş kısımlarına yazdığımızda gökkuşağının hangi rengi üzerindeki kavram boşta kalır?

1.	Yaratılan her şey bir .. Yaşam süresine .. sahiptir.
2.	Varlıkları yaratan ve öldüren .. Allah (c.c.) ... tır.
3.	Dünya hayatının sona ermesiyle başlayacak olan sonsuz hayat Ahiret ... hayatıdır.
4.	Ahiret inancı İslam dininin inançları arasındadır.
5.	Allah (c.c.) insanlardan yaratılış hakkında Düşünmelerini istemektedir.

İnsanın fıtratında bulunan bazı duygular ahirete işaret etmektedir. Adalet duygusu bunların başında gelir. Hiç kimse dünyadaki kötülüklerin ve zulümlerin karşılıksız kalmasını istemez. Her şeyi bir planla yaratan Allah (c.c.), insana adalet duygusunu da boşuna vermemiştir. Dünya’da yapılan her iyiliğin ve her kötülüğün ahirette karşılığının olduğunu bilmek, insanların davranışlarına da yön vermektedir.

Öldükten sonra Allah’ın (c.c.) huzuruna çıkacağına inanan Müslümanlar, sorumluluk duygusuyla hareket ederek onun istediği gibi bir hayat sürmeye çalışır.

8

Aşağıdaki cümlelerden doğruların numarasını mavi kelebeğin yanına, yanlışların numarasını kırmızı kelebeğin yanına yazınız.

1. Haksızlığa uğrayan insanlarda ahiretin varlığı daha çok hissedilir ve istenir.

2. Dünya’da yapılan her kötülüğün ahirette bir karşılığı vardır.

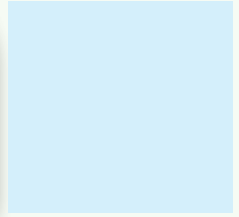
3. Müslümanlar için ahirete inanmak inancının bir gereğidir.

4. İnsan yaratışından kaynaklı bazı duygulara sahiptir.

5. Ahirete inanmak İslam’ın beş şartından biridir.

NE ÖĞRENDİK?

Allah’a (c.c.) ve ahiret gününe inananlar, kendilerini yaratanın, yaşatanın ve öldürecek olanın Allah (c.c.) olduğunu bilirler. Bu yüzden ölümü hayat gibi gerçek ve doğal kabul ederler.

Dünya’da yapılan her iyiliğin ve her kötülüğün ahirette karşılığının olduğunu bilmek, insanların davranışlarına da yön vermektedir.

7. Ahiret Hayatının Aşamaları

Ahirete Geçiş Kapısı: ÖLÜM

Allah'ın (c.c.) belirlediği zamanda insanın hayatının sonlanmasına ölüm denir. Ömrün son bulduğu bu an, ecel olarak isimlendirilir. Kimse ölümünü ne erkene alabilir ne de geciktirebilir. Müslüman için ölüm, sadece dünya hayatının bitişidir. Bu dünyadan ahiret yurduna geçiş kapısıdır.

Konuyla ilgili ayetler:

* "Hiçbir kimse yok ki, ölümü Allah'ın iznine bağlı olsun. (Ölüm), belli bir süreye göre yazılmıştır..."

(Âl-i İmrân suresi, 145. ayet)

* "Her canlı, ölümü tadacaktır. Bir deneme olarak sizi hayırla da, şerle de imtihan ederiz. Ve siz, ancak bize döndürüleceksiniz."

(Enbiyâ suresi, 35. ayet)

9

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

Her canlı bir gün ölecektir.

Kimin ne zaman öleceğine Allah (c.c.) karar verir.

Dünya hayatı insan için bir sınav yeridir, kazanan Cennet'e gider.

Melekler ölümsüzdür.

Allah'ın (c.c.) çeşitli işlerde görevlendirdiği varlıklar cinlerdir.

Görünmeyen varlıklardan iradesi olanlar cin ve şeytandır.

ÖMÜR

DÜNYA HAYATI

ÖLÜM

BERZAH ÂLEMİ

KIYAMET

DÜNYA HAYATININ SONU,
AHİRETİN BAŞLAMASI
(SURA BİRİNCİ ÜFLEME)

YENİDEN DİRİLME

BA'S
(SURA İKİNCİ ÜFLEME)

MİZAN (HESAPLAŞMA)

MAHŞER

CEHENNEM

CENNET

BERZAH ÂLEMİ

İnsan öldüğünde ruhu, kıyamet kopup yeniden diriliş gerçekleşinceye kadar dünya ile ahiret arasındaki berzah ismi verilen âlemde bekletilir. Münker ve Nekir melekleri, ölen her insanı mezarında sorguya çekilir. Allah (c.c.) iman edip salih amel işleyenlerin sorgusu kolay geçer.

Konuyla ilgili bir hadis:

"Kabir, ahiret duraklarının ilkidir. Bir kimse eğer o duraktan kurtulursa sonraki durakları daha kolay geçer. Kurtulamazsa, sonrakileri geçmek daha zor olacaktır."

(Tirmizî, Zühd, 5)

10

Aşağıdaki cümlelerden doğruları beyaz lale ile, yanlışları kırmızı lale ile eşleştiriniz.

1

Ölen insanlar ölüm meleği tarafından sorguya çekilecekler.

2

Ölüm insan için bitiş değil, yeni bir hayatın başlangıcıdır.

3

Dünya hayatını Allah'ın (c.c.) rızasına göre yaşayanlar, öldükten sonra sıkıntı yaşamazlar.

4

Berzah âlemi, ahiret hayatının son aşamasıdır.

5

Kıyamet kopmadan mahşerde hesaplama başlamaz.

UNUTMA!

Ölüm insanlar için yok oluş değildir, **çünkü ölüm sonrası sonsuz hayat olan ahiret hayatı başlamaktadır.**

Bitiş ve Başlangıç: KIYAMET

Kıyamet günü bütün evren yok olur. Kıyamet, yeniden dirilişin bir ifadesidir. İsrail birinci kez sûra üflediğinde kıyamet kopar ve her şey yok olur. Kıyametin vaktini sadece Allah (c.c.) bilmektedir.

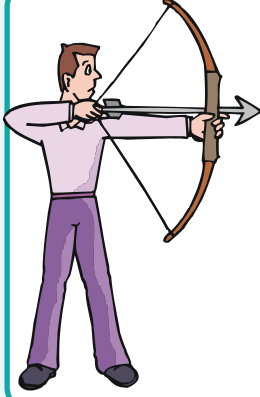
Konuyla ilgili bir ayet:

"Gökyüzü yarıldığı, yıldızlar döküldüğü, denizler birbirine katıldığı, kabirlerin içindekiler dışarı çıkarıldığı zaman, herkes yaptığı ve yapmadığı şeyleri bilecek."

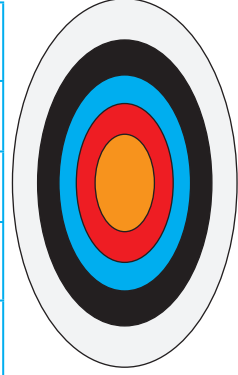
(İnfitâr suresi, 1-5. ayetler)

11

Hedef tahtasında kıyamet ile ilgili yazan cümlelerden bir tanesi yanlıştır. Hangi renkteki cümle yanlıştır?

☒	Hız. Muhammed (s.a.v.) kıyametin ne zaman kopacağını biliyordu.
☐	Kıyamet tüm canlıların yok olması demektir.
☐	Kıyametin habercisi İsrail isimli melektir.
☐	Kıyamet ile ahiret hayatı başlar.
☐	Bazı ayetlerde kıyamet alametleri anlatılır.

HATIRLA

Berzah: İnsan öldüğünde ruhu, kıyamet kopup yeniden diriliş gerçekleşinceye kadar dünya ile ahiret arasındaki berzah ismi verilen âlemde bekletilir.

Münker Nekir: Öldükten sonra kabirde insanları sorgulamakla görevli meleklerdir.

Sûr: Kıyametin haberi olarak İsrail sûra üfler.

1.

"Dünya ahiretin tarlasıdır."

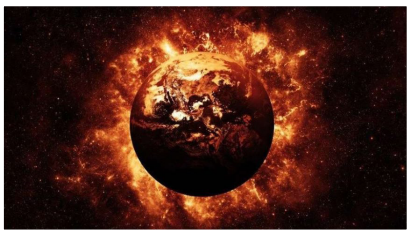
(Aclûnî, Keşfu'l-Hafa, I/412)

Verilen hadiste Hz. Muhammed (s.a.v.) ahiret ile ilgili aşağıdakilerden hangisine dikkat çekmektedir?

- A) Dünyada yapılan iyiliklerin ve kötülüklerin karşılığı ahirette karşımıza çıkacaktır.
- B) Ahirete inanmak inanç konularındandır.
- C) Ahiret kıyamet sonrası başlayacak sonsuz hayattır.
- D) Ahireti Allah'ın (c.c.) bildirmesi sayesinde öğrenmekteyiz.

2.

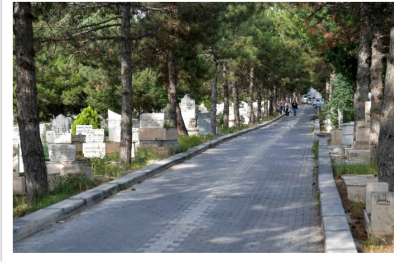

İsrafil sûra birinci üflediğinde kopar ve her şey yok olur. Sûra ikinci üflediğinde ise insanlar dirilip kabirlerinden kalkarlar.

Ahiret hayatının aşamaları ile ilgili verilen bilgide boş kısma gelmesi gereken kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) ahiret
- B) mahşer
- C) berzah
- D) kıyamet

3.

Ölen insanın kıyamet kopuncaya kadar beklediği âleme ne denir?

- A) Mahşer
- B) Berzah
- C) Sırat
- D) Mizan

NAR TEST

4.

Kendisine kıyametin ne zaman kopacağını soran kişiye "... Kıyamet için sen ne hazırladın?" diyerek cevap veren Hz. Muhammed (s.a.v.), **bu cevabı ile aşağıdakilerden hangisine dikkat çekmiştir?**

- A) Allah'ın (c.c.) razı olacağı bir hayat yaşamak.
- B) Sağlıklı yaşamak.
- C) Doğru mesleği seçmek.
- D) Zamanı doğru kullanmak.

5.

"O gün ne mal fayda verir ne de evlat. Ancak Allah'a kalb-i selîm (temiz bir kalp) ile gelenler (o günde fayda bulur)."

(Şuarâ suresi, 88-89. ayetler)

Ayette bahsedilen gün aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bayram günü
- B) Haccın ilk günü
- C) Ahiret günü
- D) Kadir gecesi

6. Meleklerle inanmak insanlarda bazı davranış değişikliklerine yol açar.

Meleklerle inanan birisinden aşağıdakilerden hangisi beklenmez?

- A) Günahlardan sakınması.
B) İbadetlerini yerine getirmesi.
C) Dünya için çalışmaması.
D) Kul hakkı yememesi.

7.

“Göğü, yeri ve ikisi arasındaki şeyleri boş yere yaratmadık. Bu, inkâr edenlerin zannıdır. Vay o inkâr edenlerin ateşteki haline! Yoksa biz, iman edip de iyi işler yapanları, yeryüzünde bozgunculuk yapanlar gibi mi tutacağız? Veya Allah’tan korkanları yoldan çıkanlar gibi mi sayacağız.”

(Sâd suresi, 27-28. ayetler)

Bu ayete göre aşağıdaki yorumlardan hangisi söylenemez?

- A) Allah (c.c.) her şeyi bir planla yaratmıştır.
B) Allah’a (c.c.) iman etmeyip inkâr edenler cehenneme gidecektir.
C) Kötülük yapanlarla iyilik yapanlar Allah (c.c.) katında bir tutulmayacaktır.
D) Allah (c.c.) kötülerin cezasını mutlaka dünyada verir.

8. Allah’ın (c.c.) insan fıtratına yerleştirdiği güzel duygular birçoğu ahiretin varlığına işaret etmektedir. Adalet, bu duygulardan sadece bir tanesidir.

Aşağıdaki örneklerden hangisini bu metni açıklamak için kullanmak uygun olmaz?

- A) Parası çalınan Osman beyin ahireti dört gözle beklemesi.
B) Depremde evi yıkılan Esmâ teyzenin Allah’a (c.c.) dua etmesi.
C) Hakkı yendiği için iş yerinde müdür olamayan Leyla hanımın hakkını yiyenleri Allah’a (c.c.) havale etmesi.
D) Alkollü bir sürücü sebebiyle kazaya karışan Emre amcanın gerçekten hakkını alabilmek için ilahi adalete güvenmesi.

NARTEST

9. Cennet ve cehennem insanların mahşer sonrasında iyiliklerine ve kötülüklerine göre gidecekleri yerdir.

Aşağıdakilerden hangisi İslam’ın ahiret ve cennetle cehennem inançları açısından söylenemez?

- A) Cehenneme gitmeyi hak etmiş olan Müslümanlar son bir şans olarak bir kez daha dünyaya gönderilecektir.
B) İman edip salih amel işleyen, Allah’ın (c.c.) rızasını kazanmış olan kulları cennete gidecektir.
C) Cehenneme giden Müslümanların cezalarını çektikten sonra cennete girme şansları vardır.
D) Kişinin cennete ya da cehenneme gitmesine karar verecek olan Allah’tır (c.c.).

Yeniden Diriliş: BA'S

Ba's öldükten sonra yeniden diriliş anlamına gelir. Her şeyin yok olduğu kıyametin kopmasından sonra İsrail'in sûra ikinci defa üflemesiyle bütün insanlar diriltilecektir.

Konuyla ilgili bir ayet:

"Gökleri ve yeri yaratan ve bunları yaratmakla yorulmayan Allah'ın, ölüleri diriltmeye de gücünün yeteceğini düşünmezler mi? ..."

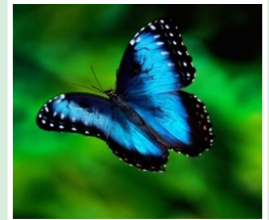
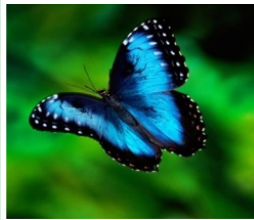
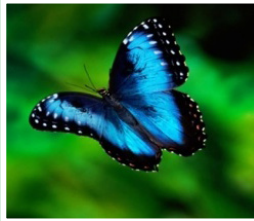
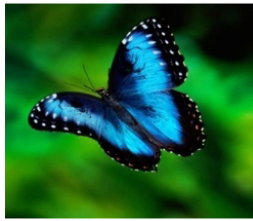
(Ahkâf suresi, 33. ayet)

12

Ahret inancı konusu ile ilgili aşağıda verilen örneklerden doğru örnek olanları mavi kelebek ile, yanlış örnek olanları kırmızı kelebek ile eşleştiriniz.

1.	Ölen insanlar için tekrar dünya hayatını yaşama şansı yoktur.
2.	Kıyamet sonrası yeniden diriliş mizan sonrasında olacaktır.
3.	İsrail'in sûra birinci üflemesi yeniden dirilişin ilanındır.
4.	Ba's, İslam'a göre inanç konularındandır.
5.	Her şeyi yaratan, öldüren, sonra yeniden diriltten sonsuz güç sahibi olan Allah'tır (c.c.).
6.	Bazı insanlar için ba's olayı gerçekleşmeyecektir.
7.	Kıyametin kopması demek Güneş, yıldızlar ve tüm Evren'in yok olması demektir.
8.	Ölen insan için tekrar dirilme söz konusu değildir.

Herkesin Toplanma Yeri: MAHŞER

Yüce Allah tarafından hesaba çekilmek üzere insanların dirilişten sonra bir araya toplanmasına haşır denir. Haşır için insanların toplandıkları yere de mahşer denir.

Konuyla ilgili bir ayet:

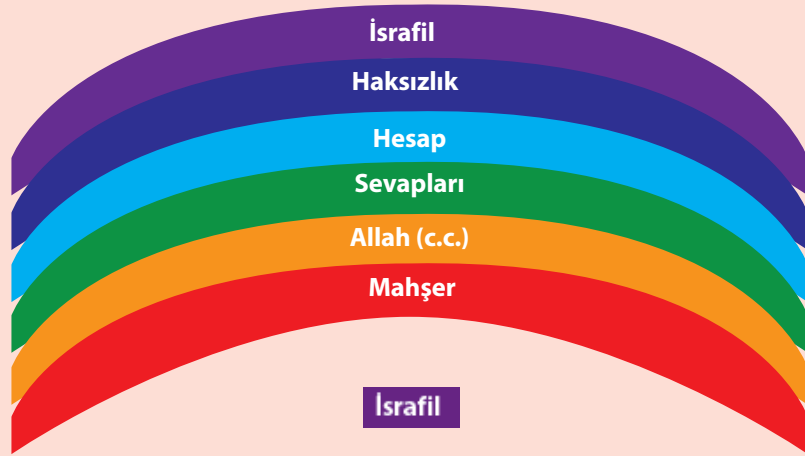
“O gün bazı yüzler ağarır, bazı yüzler kararır. Yüzleri kararanlara, ‘İmanınızdan sonra inkâr ettiniz, öyle mi? Öyle ise inkâr etmenize karşılık azabı tadın.’ denilir. Yüzleri ağaranlar ise Allah’ın (c.c.) rahmeti içindedirler. Onlar orada ebedî kalacaklardır.”

(Ahkâf suresi, 33. ayet)

13

Gökkuşağı üzerindeki kavramlardan uygun olanları verilen cümlelerin boş kısımlarına yazdığımızda gökkuşağının hangi rengi üzerindeki kavram boşta kalır?

1.	İnsanları öldükten sonra yeniden dirilten Allah (c.c.) tır.
2.	İnsanların ahirette toplandıkları yere Mahşer denir.
3.	Mahşerde insanların günahları ve Sevapları hesaplanır.
4.	Ahirette kimseye Haksızlık ... yapılmaz.
5.	Haşır, insanların Hesap .. için toplanmasıdır.

En Hassas Terazi: MİZAN

Allah (c.c.) bütün insanları mahşer yerinde yaptıklarından hesaba çeker. Önce insanlara dünyadayken yaptıkları işle-
rin yazılı olduğu amel defterleri verilir. İnsanlar amel defterlerinde yaptıklarını en ince detayına kadar gördükten
sonra Allah (c.c.) tarafından hesaba çekilirler.

İnsanın organları ve yeryüzünde bulunmuş olan diğer canlı ve cansız tüm varlıklar da insanın yaptıklarına şahitlik
ederler. Ahiretteki bu zorlu hesaptan sonra herkesin amelleri mizan denilen ilahi adalet terazisinde tartılır. Bu tartıda
iyilikleri kötülüklerinden ağır gelenler Cennet ile mükâfatlandırılırlar. Dünyadayken en küçük hayır işleyen hesap
gününde ödülünü, kötülük yapan da cezasını alır.

Konuyla ilgili ayetler:

* "Kitap ortaya konmuştur. Suçluların onda yazılı olanlardan korkmuş olduklarını görsün. Vay halimize
derler, bu nasıl kitapmış. Küçük büyük hiçbir şey bırakmaksızın hepsini sayıp dökmüş. Böylece yaptıkları-
nı karşılarında bulmuşlardır. Senin Rabbin hiç kimseye zulmetmez."

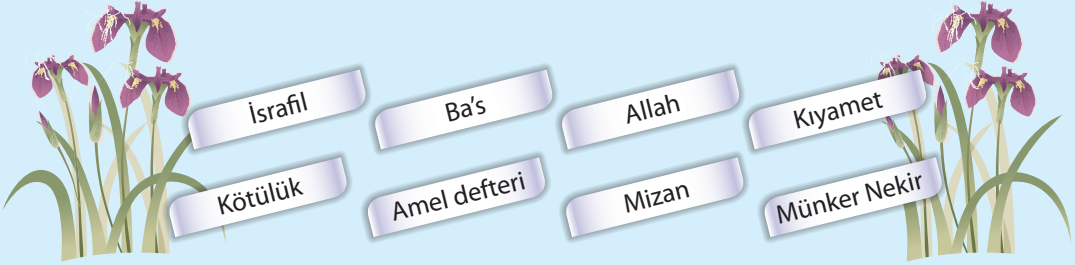
(Kehf suresi, 49. ayet)

* "Biz kıyamet günü için adalet terazileri kurarız. Artık kimseye, hiçbir şekilde haksızlık edilmez. (Yapılan
iş) bir hardal tanesi kadar dahi olsa, onu (adalet terazisine) getiririz. Hesap gören olarak biz (herkese)
yeteriz."

(Enbiyâ suresi, 47. ayet)

14

Aşağıdaki cümlelerin boş kısımlarını uygun kavramlar ile doldurunuz.

1.	Mahşerde hesaplaşma zamanı ilahi adaletin sahibi Allah dir.
2.	İnsanın günahları ve sevapları Mizan adı verilen terazide tartılacaktır.
3.	İnsanın yaptığı en küçük iyilik de en küçük Kötülük de ahirette karşısına çıkacak.
4.	İnsanı kabirde hesaba çekecek olan melek Münker Nekir dir.
5.	İnsanların iyilikleri ve kötülükleri Amel defteri ne yazılır.
6.	Dünya hayatının bitip yeni bir hayatın başlamasına Kıyamet denir.
7.	Sûra ikinci kez üfleyecek olan melek İsrafil dir.
8.	Ölüm sonrası yeniden dirilmeye Ba's denir.

Hesaptan Sonra: CENNET ve CEHENNEM

Hesaplar görüldükten sonra müminlerden bazıları cehennemin üzerine kurulmuş olan sıratı hızla, bazıları daha yavaş bir şekilde geçerek cennete girerler. Kâfirler ise sıratı geçemezler ve cehenneme düşerler.

SIRAT: Sözlükte "yol" manasına gelen sırat, cehennem üzerinde bulunan bir yol veya köprüdür. Cennete gidecek olanlar cennete bu yoldan geçerek ulaşırlar. Onun gerçek mahiyetini ise Allah (c.c.) bilir.

* Müminlerin içinde ebedî olarak kalacakları çeşit çeşit nimetlerle donatılmış ahiret yurduna **cennet** denir. **Cehennem** ise ahirette kâfirlerin sürekli olarak, günahkâr müminlerin de günahlarının cezasını çekinceye kadar kalacakları yerdir.

CENNET	CEHENNEM
<ul style="list-style-type: none">* Temiz su, tadı bozulmayan süt ve süzme bal ırmakları vardır.* Orada ne yakıcı sıcak ne de dondurucu soğuk vardır.* Türlü meyveler, bağlar, dikensiz sedir ağaçları, salkımları sarkmış muz ağaçları ve çeşit çeşit kuş etleri bulunur.* Genişliği göklerle yer kadardır. Cennettekilerin canlarının istediği ve gözlerinin gördüğü her şey onlar için hazırlanmıştır.* Orada boş ve yalan söz işitilmez. Orada hiçbir yorgunluk ve zahmet yoktur.* Allah (c.c.) tarafından kalplerinden kin ve kötülük sökülüp atılmış olan cennetlikler, kardeşler halinde, karşı karşıya tahtları üzerinde otururlar.* Cennetlikler için yapılmış köşklerin altından ırmaklar akar.	<ul style="list-style-type: none">* Cehennemin uzaktan kaynaması ve uğultusu işitilir.* Orada serinlik bulamadıkları gibi içecek güzel bir şey de bulamazlar.* Allah'ı (c.c.) görmekten mahrum olacak inkârcılara Allah (c.c.) rahmet etmeyecektir.* Suçlular cehenneme vardıklarında, cehennem onlara büyük kıvılcımlar saçar.* Cehennem hayatındaki acı, ateş, çile vb. şeyler bu dünyadakilere benzetilemez.* Bunların gerçek mahiyetini ancak Allah (c.c.) bilir.

15

Aşağıda bazı kavramların açıklamaları ve konuyla ilgili bir ipucu resim verilmiştir. Verilen bilgilerden yola çıkarak karışık harfli kavramların doğru şekillerini yazınız.

1

Dünya'da kötülük yapanların, kâfirlerin gideceği yer **CEHENNEM**
NECHEMEN

2

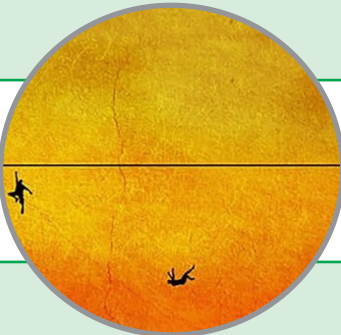
İnsanların ahirette hesap için toplanacağı yer **MAŞER**
ŞAHREM

3

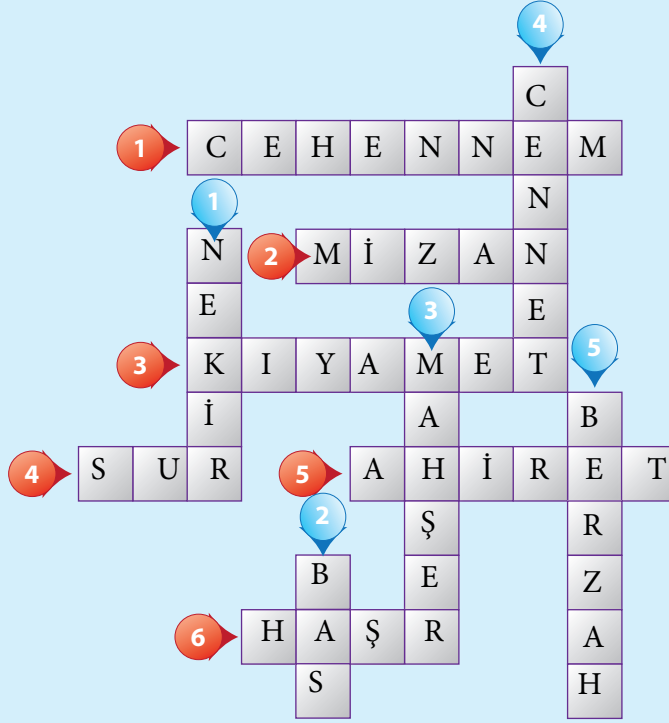

Ölen kişinin kıyamete kadar bekleyeceği âlem **BERZAH**
ZABREH

4

Cehennem üzerine kurulmuş olan köprü **SIRAT**
TASRI

MAVİ SORULAR

- 1 Sorğu sual meleği olan Münker
- 2 Öldükten sonra ki diriliş.
- 3 Allah (c.c.) tarafından hesaba çekilmek üzere insanların bir araya toplandıkları yer.
- 4 Çeşitli nimetlerle bezenmiş olan ve Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmış müminlerin içinde ebedi olarak kalacakları ahiret yurdu.
- 5 İnsanların ölünce ruhunun kıyamet kopup yeniden diriliş gerçekleşinceye kadar bekletildiği dünya ile ahiret arasındaki âlem.

KIRMIZI SORULAR

- 1 Ahirette kâfirlerin sürekli olarak, günahkâr müminlerin de günahlarının cezasını çekinceye kadar kalacakları yer.
- 2 Ahiretteki hesaptan sonra herkesin amellerinin tartılacağı ilahi adalet terazisi.
- 3 İsrail'in birinci kez sûra üflemesiyle her şeyin yok olması ve yeni, sonsuz hayatın başlaması.
- 4 Kıyameti ilan etmek ve insanların mahşer yerinde toplanması haber vermek için üfürülecek olan araç.
- 5 Kıyamet sonrasında başlayacak olan sonsuz hayat.
- 6 Allah (c.c.) tarafından hesaba çekilmek üzere insanların ölüm sonrası dirilişten sonra bir araya toplanması.

1.

“Ey insanlar! Eğer yeniden dirilmekten şüphede iseniz, şunu bilin ki, biz sizi topraktan, sonra nutfeden (bir damla sudan), sonra alakadan (aşılanmış yumurta), sonra organları önce belirsiz, (sonra) belirlenmiş canlı et parçasından yarattık ki, size (kudretimizi) gösterelim. Ve dilediğimizi belirlenmiş bir süreye kadar rahimlerde bekletiriz. Sonra sizi bir bebek olarak çıkarırız. Sonra güçlü çağınıza ulaşmanız için (sizi büyütürüz). İçinizden kimi vefat eder. Yine içinizden kimi de ömrünün en verimsiz çağına kadar götürülür, ta ki bilen bir kimse olduktan sonra bir şey bilmez hale gelsin...”

(Hac suresi, 5. ayet)

Bu ayetten aşağıdaki yargılardan hangisini çıkaramayız?

- A) Allah (c.c.) yarattıklarını bir ölçü ve plan dahilinde yaratmaktadır.
- B) İnsanlar için yeniden diriliş bu dünyada olacaktır.
- C) İnsanlar için Allah (c.c.) tarafından verilmiş bir ömür vardır.
- D) Her insanın yaşam süresi aynı değildir.

2. “İşte o gün kişi kardeşinden, annesinden, babasından, eşinden ve çocuklarından kaçır.”

(Abese suresi, 34-36. ayetler)

Ayette Allah (c.c.), aşağıdaki günlerden hangisinden bahsetmektedir?

- A) Aşure günü
- B) Bayram günü
- C) Mahşer günü
- D) Yeniden diriliş günü

3.

“... Sen yeryüzünü de ölü ve kupkuru görürsün. Fakat biz onun üzerine yağmuru indirdiğimiz zaman, o harekete gelir, kabarrır, her çeşitten iç açıcı bitkiler verir. Çünkü Allah (c.c.) hakkın ta kendisidir. O ölüleri diriltir, yine O her şeye hakkıyla kâdirdir. Kıyamet vakti de gelecektir. Bunda şüphe yoktur. Ve Allah (c.c.) kabirlerdeki kimseleri diriltilip kaldıracaktır.”

(Hac suresi, 5-7. ayetler)

Verilen ayete göre yeniden dirilişi temsil eden mevsim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlkbahar
- B) Yaz
- C) Sonbahar
- D) Kış

4. “Biz kıyamet günü için adalet terazileri kurarız. Artık kimseye, hiçbir şekilde haksızlık edilmez. (Yapılan iş) bir hardal tanesi kadar dahi olsa, onu (adalet terazisine) getiririz. Hesap gören olarak biz (herkese) yeteriz.”

(Enbiyâ suresi, 47. ayet)

Bu ayette altı çizili yere aşağıdakilerden hangisinin yazılması ayetin anlamında bozulmaya yol açmaz?

- A) Berzaha
- B) Sûra
- C) Mizana
- D) Haşre

5. "Maşerde buluşuruz." sözünü dile getiren kişi için aşığıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ahiret inancına sahiptir.
- B) İlahi adalete güvenmektedir.
- C) Her insanın ölümlü olduğunun farkındadır.
- D) Kesinlikle peygamberdir.

6.

"Gökten de bereketli bir su indirip onunla kullar için rızık olarak bahçeler ve biçilecek taneler (ekinler), birbirine girmiş kat kat tomurcukları olan yüksek hurma ağaçları bitirdik ve böylece onunla ölü bir beldeye hayat verdik. İşte (dirilip kabirlerden) çıkış da böyledir."

(Kâf suresi, 9-11. ayetler)

Bu ayete göre aşığıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Rızık veren Allah'tır (c.c.).
- B) Yağmurun yağması tesadüfler zincirinin sonucudur.
- C) Canlılar Allah'ın (c.c.) izniyle yeniden diriltileceklerdir.
- D) Allah (c.c.) gelecekte haberdardır.

7. "Fâni dünya", "Ölümlü dünya", "Geçici dünya" gibi cümleleri toplumumuzda sık sık duyarız.

Verilen cümleler aslında aşığıdakilerden hangisini anlatmak için kullanılmaktadır?

- A) İnsanların bir gün öleceğini.
- B) İnsanların en şerefli varlık olarak yaratıldığını.
- C) Hak dinin İslam olduğunu.
- D) Dünyada insan yaşamının çok eski olduğunu.

8.

"Büyük randevu, bilsem nerede, saat kaçta?
Tabutumun tahtası, bilsem hangi ağaçta?"

Necip Fazıl Kısakürek

Şair Necip Fazıl Kısakürek bu beytinde altı çizili kısımla aşığıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) İnsanın doğumu
- B) Sırat köprüsünden geçiş
- C) Cehennemden kurtuluş
- D) Hayatın sona ermesi

9.

"Nihayet sūra üfürülecek. Bir de bakarsın ki onlar kabirlerinden kalkıp koşarak Rablerine giderler. (İşte o zaman:) 'Eyvah, eyvah! Bizi kabrimizden kim kaldırdı? Bu, Rahmân'ın vadettiğidir. Peygamberler gerçekten doğru söylemişler!' derler."

(Yâsîn suresi, 51-52. ayetler)

Bu ayette hangi melekten bahsedilmektedir?

- A) Mikail
- B) İsrâfil
- C) Hafaza melekleri
- D) Kiramen katibin melekleri

8. Ahiret İnancının İnsan Davranışlarına Etkisi

- * Ahiret gününe inanan bireylerden oluşan bir toplumda, insanlar birbirlerinin hak ve hukukunu çiğnemekten sakınırlar.
- * Ahirette mahşer hesabına inanan bir kişi, Allah'ın (c.c.) huzuruna günahsız bir şekilde çıkmak isteyeceği için Allah'ın (c.c.) hoşuna gitmeyen söz ve davranışlardan uzak durmaya çalışır.
- * Ahiret yurdunun sonsuz ve kalıcı hayat olduğuna iman eden birisi, bu dünyada yaşadığı zorlukların bir gün biteceğini bilir, mutlu olmak için umudunu kaybetmez.
- * Allah'a (c.c.) ve ahiret gününe iman eden Müslüman, ahirette dünyalık hiçbir şeyin fayda etmeyeceğini kabul eder. İmanlı ve güzel amellerle dolu bir hayat yaşamaya çalışır.

17

Aşağıdaki cümlelerden doğruları mavi balonla, yanlışları kırmızı balonla eşleştiriniz.

1. Ahirete inanan kişinin kötülük yapması beklenmez.
2. Ahiret inancı yalnızca İslam dininde vardır.
3. Ahirete inanmak insanların davranışlarını olumlu bir şekilde etkilemektedir.
4. Allah'ın (c.c.) ilahi adaletinin gerçekleşeceği yer ahirettir.
5. Hiç kimsenin olmadığı bir yerde bile ahirete inananların kötülük yapması beklenmez.

9. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. İsa

Hz. İsa, "ulü'l-azm" olarak isimlendirilen resullerin en büyükleri olan beş peygamberden biridir. Allah'ın (c.c.) kitap (İncil) verip mübarek kıldığı Hz. İsa, Kudüs civarında peygamberlik yapmıştır. Hz. İsa İsrailoğullarına gönderilmiş, onlara namazı ve zekâtı emretmiştir. Hıristiyanlar Hz. İsa'nın çarmıha gerildiğine inanırlar. Kur'an-ı Kerim'e göre ise Hz. İsa çarmıha gerilmemiştir.

18

Hz. İsa ile ilgili aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

Hz. İsa'ya Tevrat isimli kutsal kitap verilmiştir.

Babası da kendisi gibi peygamberdir.

Ona verilen kutsal kitap bozulmadan günümüze kadar ulaşmıştır.

Hz. İsa'nın annesinin ismi Amine'dir.

Ulü'l-Azm peygamberlerden birisi de Hz. İsa'dır.

Hz. İsa Yahudi milletine peygamber olarak gelmiştir.

UNUTMA!

Hz. İsa'nın annesi olan Hz. Meryem ailesinden ayrı, kendisine tahsis edilen yerde ibadet edip yaşarken Cebrail ona Allah'ın (c.c.) mucizesi olarak bir erkek evladı olacağı müjdesini verdi. Hz. Meryem, Hz. İsa'ya hamile kaldı ve doğum gerçekleşti. Bu mucizeyle Hz. İsa babasız olarak dünyaya geldi. Kur'an-ı Kerim'de Hz. Adem'in yaratılışı hatırlatılarak Hz. İsa'nın babasız olarak dünyaya gelmesinin Allah (c.c.) için kolay olduğu belirtilir.

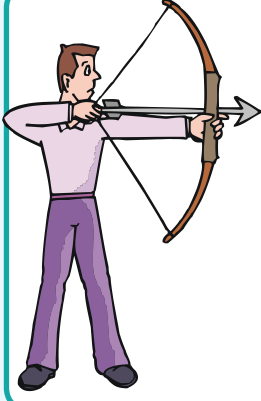

Kur'an-ı Kerim'e göre Hz. İsa'nın mucizeleri şunlardır:

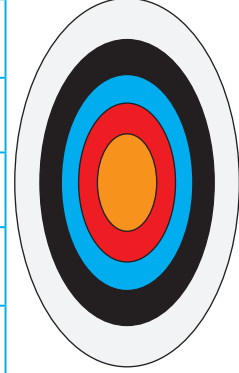
- * Ölüleri diriltmiştir.
- * Kuş şekli verdiği çamura üfleyip onu canlandırmıştır.
- * Evlerde yenilen ve biriktirilen şeyleri haber vermiştir.
- * Beşikte iken konuşmuştur.
- * Doğuştan kör ve alacalı olanı iyileştirmiştir.
- * Kendisine ve havarilerine gökten sofrayı indirilmiştir.

19

Hedef tahtasında Hz. İsa ile ilgili yazan cümlelerden bir tanesi yanlıştır. Hangi renkteki cümle yanlıştır?

1.	Kur'an-ı Kerim'de birçok ayette Hz. İsa'dan bahsedilmiştir.
2.	Allah (c.c.) ona çeşitli mucizelerle yardım etmiştir.
3.	Hz. İsa, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) gelişini onun ismini vererek müjdelemiştir.
X	Hz. İsa Allah'ın (c.c.) gönderdiği son peygamberdir.
5.	Hz. İsa kendisine kitap verilmiş resul peygamberlerdendir.

Hz. İsa'nın doğduğu, peygamberlik yaptığı Kudüs şehri ve Mescid-i Aksa

10. Bir Sure Tanıyorum: Nâs Suresi ve Anlamı

OKUNUŞU	ANLAMI
Bismillâhirrahmânirrahîm	Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla
1- Kul eûzü bi Rabbi'n-nâs.	1- De ki: Sığınırım ben insanların Rabbine,
2- Meliki'n-nâs.	2- İnsanların Melikine (mutlak sahip ve hakimine),
3- İlâhi'n-nâs.	3- İnsanların İlâhına.
4- Min şerri'l vesvâsi'l-hannâs.	4- O sinsi vesvesecinin şerrinden,
5- Ellezî yûvesvisü fi sudûri'n-nâs.	5- O ki insanların göğüslerine (kötü düşünceler) fısıldar.
6- Mine'l-cinneti ve'n-nâs.	6- Gerek cinlerden, gerek insanlardan olan bütün vesvesecilerin şerrinden Allah'a sığınırım!

- * Nâs suresi, Kur'an-ı Kerim'in yüz on dördüncü ve son suresidir.
- * Sure altı ayettir. Adını her ayetin sonunda yer alan ve insanlar demek olan nâs kelimesinden alır.
- * Felak suresiyle birlikte bu iki sureye "kendileriyle Allah'ın (c.c.) korumasına sığınılan" manasında Muavvizetân veya Muavvizeteyn denilir.

Bu sure Müslümanlara şunları öğretmektedir:

İnsanlar görünür görünmez bütün kötülüklerden Allah'a (c.c.) sığınmalıdır. Sürekli vesvese veren, sinsice çalışan fitnecilerin şerrinden korunmak için Allah'a (c.c.) sığınmak gerekir.

BİLELİM!

Hadislerde İhlâs, Felak ve Nâs surelerinin çok faziletli olduğu ve Kur'an'ın üçte birine denk geldiği bildirilir. Ayrıca yatmadan önce ve her namazdan sonra okunmasının gereği vurgulanır.

1. I. İnsanların hakkını yemez.
II. Kimsenin olmadığı yerlerde bile kötülük yapmaz.
III. Her zaman adaletle hükmeder.
IV. Allah'ın (c.c.) emirlerini önemsemmez.

Ahiret hayatına inanan ve yaşantısını buna göre düzenleyen birisinden yukarıdaki davranışlardan hangisi beklenmez?

- A) I B) II C) III D) IV

2.

“Meryemoğlu İsa: ‘Ey İsrailoğulları! Doğrusu ben, benden önce gelmiş olan Tevrat’ı doğrulayan, benden sonra gelecek ve adı Ahmet olacak bir peygamberi müjdeleyen, Allah’ın size gönderilmiş olduğu bir peygamberiyim’ demişti...”

(Saf suresi, 6. ayet)

Bu ayetten Hz. İsa ile ilgili,

- I. Kendisinden önce gelmiş olan ilahi kitabı reddetmemiştir.
II. Son peygamberdir.
III. Annesi Hz. Hatice’dir.

sonuçlarından hangileri çıkarılamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III

3. **Aşağıda Nâs suresiyle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Kur’an-ı Kerim’in en kısa suresidir.
B) Kuran-ı Kerim’in son suresidir.
C) Hangi konularda Allah’a (c.c.) sığınabileceğimizden bahseder.
D) Felak suresiyle beraber özel olarak isimlendirilmiştir.

4.

Allah (c.c.) her peygambere olduğu gibi Hz. İsa’ya da çeşitli mucizelerle yardım etmiştir.

Hz. İsa’nın mucizeleri arasında,

- I. Ölülerini diriltmesi.
II. Bebekken konuşması.
III. İnsanların rüyalarını doğru bir şekilde yorumlaması.
IV. Doğuştan kör bir hastayı iyileştirmesi.

hangisi gösterilemez?

- A) I B) II C) III D) IV

5.

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla
 1- De ki: Sığınırım ben insanların Rabbine,
 2- İnsanların Melikine (mutlak sahip ve hakimine),
 3- İnsanların İlâhına.
 4- O sinsi vesvesecinin şerrinden,
 5- O ki insanların göğüslerine (kötü düşünceler) fısıldar.
 6- Gerek cinlerden, gerek insanlardan olan bütün vesvesecilerin şerrinden Allah'a sığınırım!

(Nâs suresi)

Nâs suresinin Türkçe mealinden aşağıdakilerden hangisini çıkaramayız?

- A) İnsanlar, vesveseci olan cinlerin şerrinden Allah'a (c.c.) sığınarak korunabilirler.
 B) Hz. Muhammed (s.a.v.), insanlara ibadetlerin nasıl yapılması gerektiğini öğretmiştir.
 C) Mutlak güç sahibi Allah'tır (c.c.).
 D) Allah (c.c.) Kur'an-ı Kerim'de insanlara yol göstermektedir.

6.

"Kim doğru ve yararlı bir iş yaparsa kendi iyiliği için yapmış olur; kim de kötülük işlerse kendi aleyhine işlemiş olur. Senin Rabbin kullarına asla haksızlık etmez."

(Fussilet suresi, 46. ayet)

Bu ayetten aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) İnsanlar iradeleriyle istediği davranışı sergileyebilir.
 B) Yapılan her iyi ve kötü davranışın bir karşılığı vardır.
 C) Bazı kötülükleri yapmak insanın elinde değildir.
 D) Allah (c.c.) herkese karşı adildir.

7.

"O gün biz onların ağızlarını mühürlüyoruz. Elleri bize konuşur, ayakları da kazandıklarına şahitlik eder."

(Yâsîn suresi, 65. Ayet)

Bu ayette aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmaktadır?

- A) İlahi adalet yanılmaz
 B) İnsan ölümlüdür
 C) Tek yaratıcı Allah'tır (c.c.)
 D) Peygamberleri Allah (c.c.) seçer

8.

"Bana hiçbir insan dokunmadığı ve iffetsiz bir kadın olmadığım hâlde benim nasıl çocuğum olabilir? dedi."

(Meryem suresi, 20. ayet)

Ayette bahsedilen iffetli kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hz. Havva
 B) Hz. Meryem
 C) Hz. Aişe
 D) Hz. Hacer

9.

Nâs ve Felâk surelerine verilen bir isim olan "Muavvizeteyn" kavramının anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Peygamberlerin koruyucusu olan
 B) Müslümanlara rahmet ettiren
 C) Kendileriyle Allah'ın (c.c.) korumasına sığınılan
 D) Meleklerin çok okuduğu

1.

	Gözle Görülebilen Varlıklar	Gözle Görülemeyen Varlıklar
I	İnsan	Melek
II	Cin	Uzay
III	Bitki	Şeytan
IV	Güneş	Cin

Gözle görülebilen ve görülemeyen varlıklarla ilgili verilen tablodaki yanlışlığın düzeltilmesi için hangi numaradaki varlıkların yer değiştirmesi gerekmektedir?

- A) I B) II C) III D) IV

2.

(O gün) sûra üflenecek, ardından -Allah'ın diledikleri dışında- göklerde ve yerde bulunanların hepsi düşüp ölecek; sonra sûra yeniden üflenecek ve onlar birden ayağa kalkmış, etrafa bakıyor olacaklar.

(Zümer Suresi, 68. Ayet)

Ayette sûra üflemeyle görevli olduğu bildirilen melek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İsrail
B) Mikail
C) Cebrail
D) Azrail

3.

"... Canı veren de alan da Allah'tır..."

(Âl-i İmrân suresi, 156. ayet)

Bu ayete göre,

- I. Bütün varlıkların yaşamı Allah'ın (c.c.) izin vermesiyle başlar.
II. Bazı insanlar yaşam sürelerini kendileri belirleyebilir.
III. Varlıklar dünyasında ecel Allah'ın (c.c.) takdiri ile gerçekleşir.

İfadelerinden hangisi söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III

NİSAN TEST

4.

"Sizi boşuna yarattığımızı ve bize tekrar döndürülmeyeceğinizi mi sandınız?"

(Mü'minûn suresi, 115. ayet)

Bu ayette altı çizili kısım aşağıdakilerden hangisine işaret etmektedir?

- A) Ahiret inancına
B) Tevhit inancına
C) Dine inanmanın insan fitratında olmasına.
D) Cennet hayatının sonsuz olmasına.

5.

Ahirete inanan bir kişiden aşağıdaki davranışlardan hangisi beklenmez?

- A) Kul hakkı yememesi
B) Allah'a (c.c.) ibadet etmesi
 C) Hırsızlık yapması
D) Kötülüklerden uzak durması

6. "... Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve kendilerine emredileni yerine getiren melekler vardır."

(Tahrîm suresi, 6. Ayet)

Bu ayete göre meleklerle ilgili,

- I. Allah'ın (c.c.) emrinden dışarı çıkmazlar.
II. Günah işlemezler.
III. Daima Allah'a (c.c.) itaat ederler.

ifadelerinden hangisi söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

8. I. Ölüm
II. Mizan
III. Ba's
IV. Cennet-cehennem

Verilen ahiret aşamalarının doğru gerçekleşme sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I, II, III ve IV
B) I, III, II ve IV
C) II, III, IV ve I
D) I, IV, III ve II

9.

"O gün onların ağızlarını mühürleriz; yaptıklarını bize elleri anlatır, ayakları da şahitlik eder."

(Yâsîn suresi, 65. Ayet)

NARTEST

Bu ayet hangi günden bahsetmektedir?

- A) Mahşerde hesap günü
B) İnsanın ilk yaratıldığı gün
C) İnsanın dünya hayatının sona erdiği gün
D) Sırat köprüsünden geçtiği gün

7.

Batıl inançların kişiye ve topluma birçok zararı vardır. Batıl inanışlar kişinin Allah'ın (c.c.) koyduğu kurallardan sapmaya da sebep olur.

Aşağıdakilerden hangisi metinde tarifi yapılan batıl inançlar arasında sayılamaz?

- A) Ruh çağırma
B) Büyücülük
C) Dua etmek
D) Falcılık

10. Resul peygamberlerden olan Hz. İsa'nın annesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hz. Hatice
B) Hz. Rabia
C) Hz. Fatma
D) Hz. Meryem

1.

(I) Gözle görülmeyen ruhanî varlıklar üç grupta ele alınabilir. (II) Bunlar; melek, cin ve şeytandır. (III) Melek; Allah'ın (c.c.) nurdan yaratıp çeşitli işlerde görevlendirdiği, iradeleri olan varlıklardır. (IV) Cin ve şeytan ise ateşten yaratılmışlardır.

Gözle görülmeyen ruhanî varlıklarla ilgili verilen paragrafın hangi cümlesinde yanlış bilgi bulunmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV

2.

"Peygamber, Rabbinden kendisine indirilene iman etti, mü'minler de (iman ettiler). Her biri; Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettiler ve şöyle dediler: 'Onun peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırt etmeyiz.' Şöyle de dediler: 'İşittik ve itaat ettik. Ey Rabbimiz! Senden affını dileriz. Sonunda dönüş yalnız sanadır."

(Bakara suresi, 285. Ayet)

Bu ayetten aşağıdaki yargılardan hangisini çıkaramayız?

- A) Af makamı Allah'tır (c.c.).
 B) Ayet, ahiret hayatından da bahsetmektedir.
 C) Meleklerin varlığına inanmak İslam inancının bir gereğidir.
 D) Allah (c.c.) bütün peygamberlerine ilahi kitap vermiştir.

3.

"Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım."

(Zâriyât suresi, 56. Ayet)

Bu ayete göre aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Cinler iradesi olmayan varlıklardır.
 B) Yaratıcı olan Allah'tır (c.c.).
 C) Cinlerle insanların bazı ortak noktaları vardır.
 D) İnsanın amacı, Allah'ın (c.c.) rızasına uygun yaşamak olmalıdır.

NAR TEST

4.

"Gökleri ve yeri yaratan ve bunları yaratmakla yorulmayan Allah'ın, ölüleri diriltmeye de gücünün yeteceğini düşünmezler mi?..."

(Ahkâf suresi, 33. Ayet)

Bu ayette altı çizili kısım ahiretin aşamalarından hangisine işaret etmektedir?

- A) Mizan B) Ba's
 C) Kıyamet D) Mahşer

5.

- * Kudüs'te yaşamıştır.
 * Babasız olarak dünyaya gelmiştir.
 * Resul peygamberlerdendir.

Öncüllerden özellikleri verilen peygamber aşağıdakilerden hangisidir?

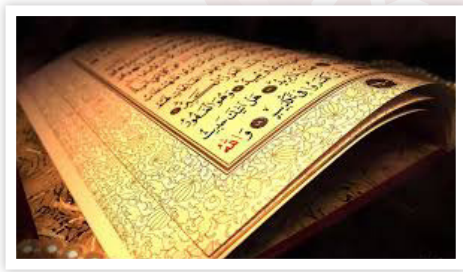
- A) Hz. Musa B) Hz. Zekeriya
 C) Hz. Yahya D) Hz. İsa

6. * İkişer, üçer, dörder kanatları vardır.
- * İnsanlar onları duyu organlarıyla algılayamazlar. Ancak Allah'ın (c.c.) istediği çeşitli şekillerde görünebilirler.
- * Yeme, içme, dinlenme, evlenme gibi ihtiyaçları yoktur.

Öncüllerde verilen özellikler aşağıdaki varlıklardan hangisine aittir?

- A) Cinlere
B) İnsanlara
C) Şeytana
D) Meleklerle

7.

Allah (c.c.) Kur'an-ı Kerim'in pek çok ayetinde şeytan hakkında bilgi vermekte ve insanları şeytana uymamaları konusunda uyarmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi Allah'ın (c.c.) şeytan hakkında insanları uyardığı bir konu değildir?

- A) Şeytan insana kötülük yaptırmaya çalışır.
B) İnsan şeytana kanabilir.
C) Şeytan insanın iradesine hükmedebilir.
D) Şeytan insanın iyiliğini istemez.

8.

"Akıllı kişi kendisini hesaba çeken ve ölümden sonrası için çalışandır. Aciz kişi ise arzularına uyup bir de Allah'tan (bağışlanma) umandır."

(Tirmizi, Sıfatü'l-kıyame, 25)

Verilen hadisinde Hz. Muhammed (s.a.v.) insanlardan ne yapmalarını istemektedir?

- A) İyi bir meslekte çalışmalarını.
B) Ahiret için hazırlık yapmalarını.
C) Sadece ibadet etmelerini.
D) Akrabalık bağlarını koparmamalarını.

NARTEST

9.

Artık kim zerre ağırlığınca bir hayır işlerse, onun mükâfatını görecektir. Kim de zerre ağırlığınca bir kötülük işlerse, onun cezasını görecektir.

(Zilzâl Suresi, 7-8. ayetler)

Bu ayette bahsedilen adaletin sağlanacağı ahiretin aşaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mizan terazisi
B) Yeniden diriliş
C) Kıyametin kopması
D) Berzah âlemi

10. **Hadislerde İhlâs ve Felak sureleriyle beraber çok faziletli olduğu bildirilen, Felak suresiyle birlikte ismi Muavvizeteyn olan sure aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Fatıha suresi
B) Yasin suresi
C) Nâs suresi
D) Bakara suresi

1.

"De ki: Göklerde ve yerde gaybı Allah'tan başka bilen yoktur..."

(Neml suresi, 65. Ayet)

Bu ayette altı çizili kavramın açıklaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akıl ve duyu yoluyla hakkında bilgi edinilemeyen varlık alanı.
- B) Sadece peygamberlerin bildiği bilgi.
- C) Geçmişte yaşanan büyük olaylar.
- D) Gözle görülebilen, duyularımızla ulaşabileceğimiz bilgi.

2.

"Onlar, kendi nefislerinin yaratılış incelikleri hakkında hiç düşünmediler mi? Hem Allah, göklerle yeri ve ikisi arasındakileri ancak hak ve hikmete uygun olarak ve belirli bir süre için yaratmıştır..."

(Rûm suresi, 8. ayet)

Bu ayette aşağıdaki konulardan hangisinden bahsedilmemiştir?

- A) İnsanın irade ve akıl sahibi olması.
- B) Evrendeki yaratılanların bir plan dahilinde yaratılması.
- C) Allah'ın (c.c.) her şeyi bir ecel ile yaratması.
- D) Kıyametin zamanının insanlar tarafından bilinmemesi.

3. Allah'ın (c.c.) yaratmış olduğu varlıklardan bazılarını gözümüzle görebilirken, bazı varlıkları görmemiz mümkün değildir. Fakat Kur'an-ı Kerim'de yazan her varlık görünsün ya da görünmesin Müslümanlar tarafından inanç konusudur.

Bu açıklamaya göre,

- I. Melekler
- II. İnsanlar
- III. Cinler

hangisi Müslümanların görmediği halde Kur'an-ı Kerim'de yazdığı için inandığı varlıklara örnek olabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

4. **Aşağıdakilerden hangisi meleklerin özellikleri arasında gösterilemez?**

- A) Kanatları vardır.
- B) Duyu organları ile algılayamadıkları için insanlar tarafından görülemezler.
- C) Kendi istekleri ile insanlar yardım edebilirler.
- D) Erkeklik ve dişilik özellikleri yoktur.

- 5.

"Allah'a ve ahiret gününe iman eden kişi misafirine ikram etsin. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kişi komşusunu rahatsız etmesin. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kişi ya hayır söylesin ya da sussun."

(Ebu Dâvûd, Edeb, 122-123)

Bu hadise göre ahirete inanan bir kişiden aşağıdaki davranışlardan hangisi beklenmez?

A) Komşu ile iyi geçinmek.

B) Misafire cömert davranmak.

C) Kötü söz söylememek.

D) Gerekirse ailesi için yalan söylemek.

6.

Sevgili çocuklar; insanın sağında ve solunda bulunan bu melekler, insanların davranışlarını kayıt altına alırlar. Sağdaki melek iyi davranışları, soldaki melek ise kötü davranışları kaydetmekle görevlidir.

Ahmet öğretmenin meleklerle ilgili konuyu anlatırken verdiği örnek, hangi meleklerin görevleridir?

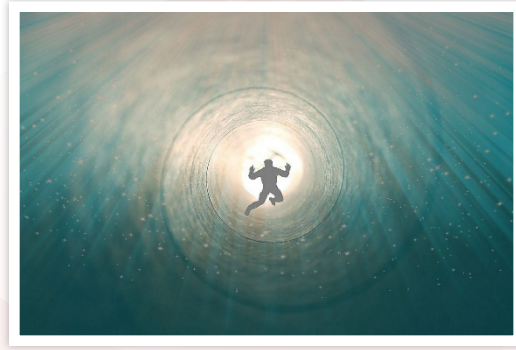
A) Münker Nekir

B) Kiramen Kâtibin

C) Dört büyük melek

D) Hafaza melekleri

7.

İnsanın içinde çok güçlü bir yok olmama arzusu ve sonsuzluk duygusu vardır. Hiçbir zaman sevdiklerinden ayrılmak istemez. Kısa ayrılıklar bile insanı üzerken sonsuz bir ayrılık düşüncesi onun için daha fazla üzücüdür. Allah (c.c.) tarafından her insanın içine sevdiklerinden ayrılmama ve ebedi yaşama arzusunu yerleştirmiştir. Bu güçlü duygular varlığını gerekli kılar.

Bu paragrafın anlam bütünlüğü bozulmadan tamamlanması için boş kısma aşağıdaki kavramlardan hangisi gelmelidir?

A) Ahiretin

B) İbadetin

C) Merhametin

D) Cesaretin

8.

"Dünya hayatı ancak bir oyun ve oyalanmadır. Elbette ki ahiret yurdu Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için daha hayırlıdır. Hâlâ akıllanmayacak mısınız?"

(En'âm suresi, 32. Ayet)

Verilen ayette altı çizili kısımla dünya hayatının hangi özelliği ön planı çıkmaktadır?

A) Ölçülü yaratılması

B) Geçici olması

C) İnsan için yaratılması

D) Ezeli olması

9.

"İnsan kıyamet günü ne zamanmış? diye sorar. İşte göz kamaştığı, ay tutulduğu, güneşle ay bir araya getirildiği zaman! O gün insan 'kaçacak yer neresi?' diyecektir. Hayır, hayır! (Kaçıp) sığınacak yer yoktur. O gün varıp durulacak yer, sadece Rabbinin huzurudur."

(Kıyâme suresi, 6-12. Ayetler)

Bu ayet aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenemez?

- A) Kıyamet günü insanlar neler hissedecek, soracak?
- B) İnsan kıyametin ne zaman kopacağını merak eder mi?
- C) Kıyametin ne zaman ve nasıl kopacağını kimler biliyor, kimler bilmiyor?
- D) İsrail'in kıyamette görevi nedir?

YARTEST

10.

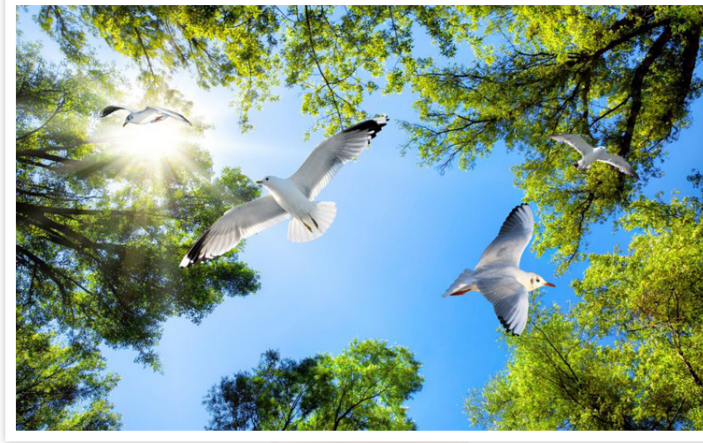

Hız İsa Allah'ın (c.c.) kendisine kitap verdiği resul peygamberlerdendir.

Allah'ın (c.c.) Hz. İsa'ya verdiği kutsal kitap aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevrat
- B) Zebur
- C) İncil
- D) Kur'an-ı Kerim

1.

“Göğü, yeri ve ikisi arasındaki şeyleri boş yere yaratmadık. Bu, inkâr edenlerin zannıdır. Vay o inkâr edenlerin ateşteki haline! Yoksa biz, iman edip de iyi işler yapanları, yeryüzünde bozgunculuk yapanlar gibi mi tutacağız? Veya Allah’tan korkanları yoldan çıkarlar gibi mi sayacağız.”

(Sâd suresi, 27-28. Ayetler)

Verilen ayetten aşağıdaki yorumlardan hangisini çıkaramayız?

- A) Her insan bir gün bozgunculuk yapacaktır.
- B) Yaratılan her şey bir plan program dahilinde yaratılmaktadır.
- C) Bazı insanlar Allah’ın (c.c.) emirlerini ve sözlerini inkâr etmektedir.
- D) Her insan seçimlerine göre Allah’tan (c.c.) karşılık bulacaktır.

2.

“O ki, hanginizin daha güzel davranacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratmıştır. O, mutlak galiptir, çok bağışlayıcıdır.”

(Mülk suresi, 2. Ayet)

Bu ayetten hareketle,

- I. Kimin ne zaman öleceğine karar veren Allah’tır (c.c.).
- II. Dünya hayatı bir sınavdır.
- III. Allah (c.c.) çok affedici olandır.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3. Görülmeyen ruhanî varlıklar melek, cin ve şeytan olarak üç grupta ele alınır.
- İradeleri yoktur.
 - Ateşten yaratılmıştır.
 - İradeleri vardır.
 - Hem iyilik hem de kötülük yapar.
 - Nurdan yaratılmıştır.
 - Sadece iyilik yapar.

Derste ruhanî varlıkları anlatan Mehmet öğretmen öncüllerden hangilerini cinleri anlatırken kullanmıştır?

- A) I, III ve VI B) I, V ve VI **C) II, III ve IV** D) II, V ve VI

4.

"Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve kendilerine emredilene yerine getiren melekler vardır."

(Tahrîm suresi, 6. ayet)

Verilen ayetten meleklerle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisini çıkaramayız?

- A) Allah'ın (c.c.) yarattığı birçok melek vardır.
B) Meleklerin iradesi vardır.
C) Melekler Allah'ın (c.c.) emirlerini yerine getirir.
D) Meleklerle görevlerini veren Allah'tır (c.c.).

5. * Kendisine yapılan haksızlıkların cezasız kalmayacağını bilir.
* Ölen sevdikleriyle bir gün tekrar buluşacağını bilir.
* Tüm iyiliklerin bir karşılığı olduğunu bilir.

Aşağıdaki inanç konularından hangisi verilen öncüllerin insanda doğrudan oluşmasını sağlar?

- A) Kitaplara inanmak B) Peygamberlere inanmak
C) Ahirete inanmak D) Meleklerle inanmak

6.

“Şeytan da melek de insanoğluna sokularak onun kalbine birtakım şeyler atarlar. Şeytanın işi kötülüğe çağırarak, sonu fena ve zararlı olan şeylere teşvik etmek ve hakkı yalanlamak, haktan uzaklaştırmaktır. Meleğin işi hayra, iyiliğe çağırarak ve kötülükten uzaklaştırmaktır.”

(Tirmizî, Tefsir, 3)

Bu hadislerden hareketle,

- I. Ne melek ne de şeytan insan zorla bir şey yaptırılmaz.
- II. Şeytan insanın sadece kötülüğünü ister.
- III. Meleklerin iradesi yoktur.

ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III

7.

“Benim dünya ile ne işim olur ki! Ben, dünyada bir ağacın altında gölgelendikten sonra yola koyulup orayı terk eden bir yolcu gibiyim.”

(Tirmizî, Zühd, 44)

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) bu hadisinde vurguladığı konuyu aşağıdakilerden hangisi doğru ifade etmektedir?

- A) İnsan dünyada bir yolcu gibidir.
- B) İnsan tek başına yaşayamaz.
- C) Cennet hayatı sonsuzdur.
- D) İnsan yaratılmış en şerefli mahluktur.

8.

I.	Cebrael:	Allah (c.c.) tarafından peygamberlere vahiy getirmekle görevlidir.
II.	Azrail:	Canlıların ruhunu almakla görevlidir.
III.	Mikail:	Sûra üflemeyle görevlidir.
IV.	İsrafil:	Tabiat olaylarını ve rızıkları yönetmekle görevlidir.

Meleklerle ilgili verilen bilgideki hatayı düzeltmek için hangi numaralı melekler yer değiştirmelidir?

A) I ve II

B) II ve III

C) II ve IV

D) III ve IV

9. Ahirette bütün insanlar dünyada yaptığı tüm iyiliklerin ve tüm kötülüklerin hesabını Allah'a (c.c.) verecektir.

Allah (c.c.) tarafından insanların ahirette hesaba çekileceği zaman aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Sırat köprüsünden geçtikten sonra.

B) Ölümden hemen sonra.

C) Cennete - cehenneme girdikten sonra.

D) Amel defterlerini gördükten sonra.

10. **Kur'an-ı Kerim'in son suresi olan Nâs suresinde insanlara aşağıdakilerden hangisi öğretilmektedir?**

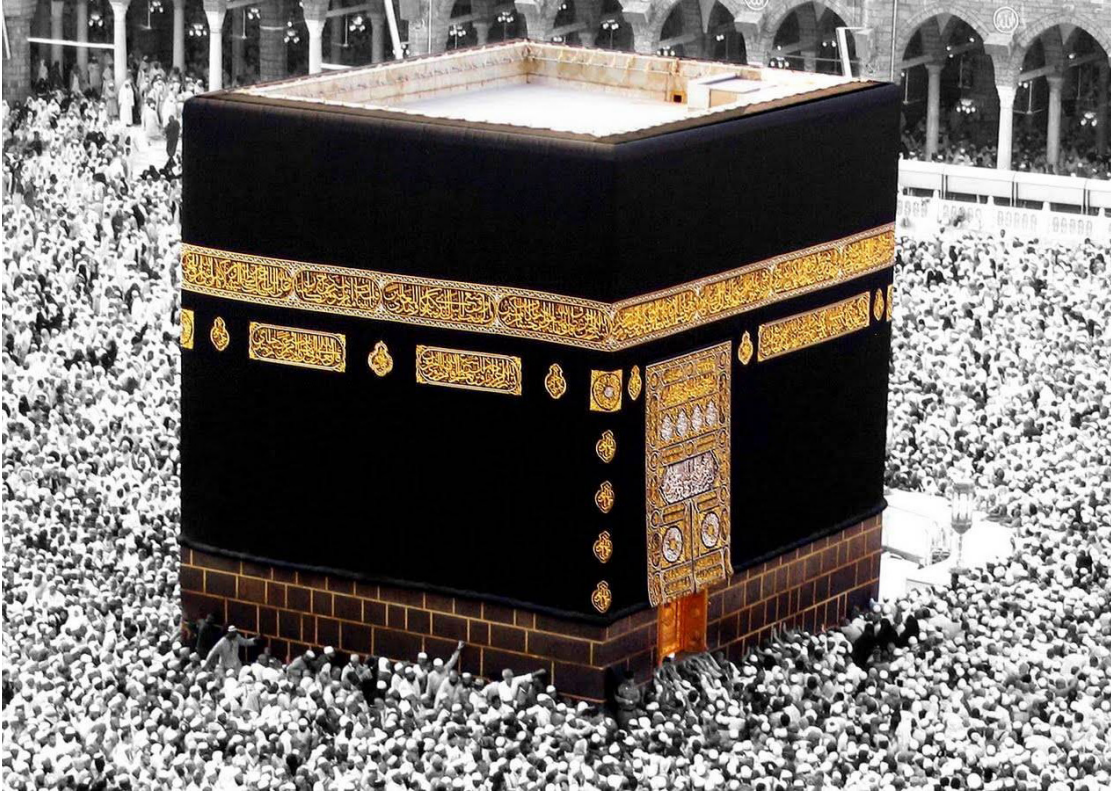
A) İbadetler yalnızca Allah (c.c.) için yapılmalıdır.

B) İnsanlar görünür görünmez bütün kötülüklerden Allah'a (c.c.) sığınmalıdır.

C) Yetim ve öksüzler gözetilmelidir.

D) Sahip olduklarımızdan dolayı Allah'a (c.c.) şükredilmelidir.

HAC VE KURBAN

2. Ünite

Kazanımlar

- İslam'ın paylaşma ve yardımlaşmaya verdiği önemi ayet ve hadisler ışığında yorumlar.
- Zekât ve sadaka ibadetini ayet ve hadislerle açıklar.
- Zekât, infak ve sadakanın bireysel ve toplumsal önemini fark eder.
- Hz. Şuayb'in (a.s.) hayatını ana hatlarıyla tanır.
- Maûn suresini okur, anlamını söyler.

İslam'da Hac İbadeti ve Önemi

Hac; sözlükte bir şeye yönelmek, bir yeri ziyaret etmek gibi anlamlara gelir. Dini bir terim olarak ise imkânı olan Müslümanların yılın belli günlerinde ibadet niyetiyle ihrama girerek Arafat'ta vakfe yapıp Kabe'yi tavaf etmeleridir.

Hac ibadeti hicretin dokuzuncu yılında farz kılınmıştır. Akıllı, sağlıklı, ergenlik çağına gelmiş ve maddi imkânı olan her Müslümanın ömründe bir kez hacca gitmesi gerekir.

Bir ayet:

"...Yoluna gücü yetenlerin Kâbe'yi haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır..."

(Âl-i İmrân suresi, 97. Ayet)

ÖĞRETEN ETKİNLİK

1

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

Hac ibadeti hem bedeni hem de maddi bir ibadet çeşididir.

Hac ibadetinin yapılacağı yer sadece Mekke şehridir.

Zengin olmayan Müslümanların da mutlaka hacca gitmesi gerekmektedir.

Hac, hicretten sonra farz kılınan ibadetlerdendir.

Hac herhangi bir günde yapılamaz. Bu ibadetin yapılacağı günler bellidir.

Zengin Müslümanların ömürlerinde en az üç kere hacca gitmesi gerekir.

HAC KİMLERE FARZDIR?

Hac ibadeti yapacak kişi için aşağıdaki şartların tamamının oluşması gerekmektedir

- ✓ Müslüman olmak
- ✓ Akıl sağlığı yerinde olmak
- ✓ Ergenlik çağına girmiş olmak
- ✓ Yeterli mali güce sahip olmak
- ✓ Seyahat özgürlüğüne sahip olmak
- ✓ Hacca gitmesine engel bir hastalığı bulunmamak
- ✓ Hac yolunda güvenliği tehlikeye atacak bir durum bulunmamak

Bir hadis:

“Ey inananlar, Allah size haccı farz kılmıştır. O halde haccediniz.”

(Müslim, Hac, 412)

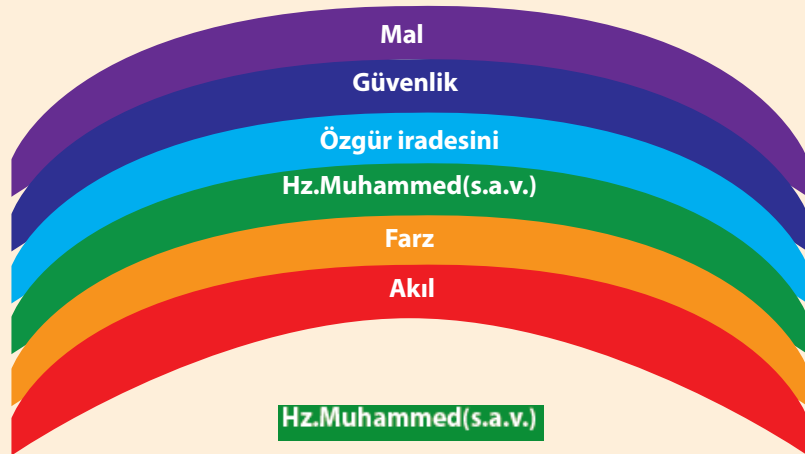

ÖĞRETEN ETKİNLİK

2

Gökkuşağı üzerindeki kavramlardan uygun olanları verilen cümlelerin boş kısımlarına yazdığımızda gökkuşağının hangi rengi üzerindeki kavram boşta kalır?

1.	Hac ibadeti için Akıl sağlığı şarttır.
2.	Eğer hac yolunda Güvenlik ... riski varsa haccin farz olması ortadan kalkar.
3.	Ergenlik çağına girmemiş olanlara hac Farz değildir.
4.	Hacca gidecek kişinin Özgür iradesini kullanabilmesi gerekir.
5.	Hac hem bedenle hem de Mal ile yapılan bir ibadettir.

- ✓ Hac, öncelikli olarak her ibadette olduğu gibi Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmak için yapılır. Allah'ın (c.c.) verdiği sağlık ve zenginlik nimetinden dolayı şükretmek ve Allah'a (c.c.) yakınlaşmak için yapılır.
- ✓ Hac ibadeti dünyanın çeşitli yerlerinde yaşayan, dilleri ve ırkları farklı olan Müslümanları bir araya getirir. İnsanlara takva dışında bir üstünlük olmadığı şuurunu hatırlatır.
- ✓ Hacca gelen Müslümanlar, tüm sosyal ve ekonomik statülerinden sıyrılırlar. Tüm Müslümanların Allah'ın (c.c.) huzurunda eşit olduğunu anlar; mal, makam gibi farklılıkların önemsiz olduğunu hatırlar.
- ✓ İhram adı verilen giydikleri beyaz kıyafetlerle ölümü hatırlarlar ve ölmekten önce tövbe etme fırsatı bulurlar. Bu ibadet sayesinde hacılar tüm canlılara saygı gösterir, kırıcı davranışlardan kaçınmaya ve zarar vermemeye özen gösterirler.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

3

Aşağıdaki cümlelerden doğruları mavi balonla, yanlışları kırmızı balonla eşleştiriniz.

1.	Hac, insanların Allah (c.c.) katında olan eşitliğini hatırlatır.
2.	Hacda yapılan her ibadet, bir konuda insana bir şeyler hatırlatmaktadır.
3.	Dünyanın her yerinden gelen Müslümanlar hac sayesinde birbirlerinden haberdar olurlar.
4.	Hac sayesinde insanlar maddiyata daha çok önem vermeye başlarlar.
5.	Hac ibadeti, sadece ölüm sonrasının bir provasıdır.

NE ÖĞRENDİK?

Tüm Müslümanların Allah'ın (c.c.) huzurunda eşit olduğunu anlar; mal, makam gibi farklılıkların önemsiz olduğunu hatırlar.

İnsanlara takva dışında bir üstünlük olmadığı şuurunu hatırlatır.

Hac ibadetini yapan bir Müslüman;

- ✓ Bencillikten sıyrılır; sadece kendisi için değil ailesi, sevdikleri ve tüm İslam âlemi için dua eder.
- ✓ Allah'ın (c.c.) verdiği sayısız nimetler için şükreder.
- ✓ Nefsi ile baş başa kalır ve ahirette hesaba çekilmeden önce kendini hesaba çeker, hataları için tövbe eder.
- ✓ Kötü duygu ve düşüncelerden kurtulup ahlakını güzelleştirmek için fırsat bulur.
- ✓ Hac ibadeti, insanın bilgisini ve kültürünü artırır. Farklı farklı milletlerden hac ibadeti için gelen Müslümanlar, birbirlerinin kültürlerini tanıma fırsatı bulur.
- ✓ Farklı milletlerden olan Müslümanlar birbirlerinin sevinçlerine ortak olur ve dertleriyle dertlenir.
- ✓ Hz. Muhammed'in (s.a.v.) yaşadığı yerleri görür, onu daha iyi anlamının ve kutsal yerleri görmenin heyecanını yaşar.
- ✓ Hac ibadetini tamamlayan hacılar, yeniden doğmuş gibi yeni bir hayata başlamanın mutluluğunu ve huzurunu yaşar.

Bir hadis:

"Kim Allah için hacceder ve Allah'a karşı gelmekten sakınırsa annesinden doğduğu günkü gibi günahlarından arınmış bir şekilde hacdan döner."

(Buhârî, Hac, 4)

ÖĞRETEN ETKİNLİK

4

Aşağıdaki cümlelerden doğruları beyaz gül ile, yanlışları kırmızı gül ile eşleştiriniz.

1

Hac, dünya üzerindeki Müslümanların buluşma noktasıdır.

2

Hac, dünyaya yeni bir bakış açısıdır.

3

Hac, kişinin kendini hesaba çekmesidir.

4

Hac, sadece maddi yapılan bir ibadettir.

5

Hac, yılda iki defa yapılabilir.

Haccın Yapılışı

Haccın yapılışını anlayabilmemiz için hac ile ilgili bazı kutsal mekânları tanımamız ve bazı kavramları bilmemiz gerekir.

KÂBE

- ✓ Allah'a (c.c.) ibadet etmek için yapılan yeryüzündeki ilk mabet Kâbe'dir.
- ✓ Kâbe'ye Allah'ın (c.c.) evi anlamına gelen Beytullah da denir.
- ✓ Kâbe "Mescid-i Haram" adındaki büyük bir mescidin ortasındadır.
- ✓ Müslümanlar'ın kiblesi Kâbe'dir. Yani namaz kılarken Müslümanlar yönünü Kâbe'ye çevirir.
- ✓ Kâbe'nin güneydoğu köşesinde siyah taş anlamına gelen Hacerülesved isimli bir taş bulunur. Tavafa Hacerülesved'in bulunduğu köşeden başlanır ve her dönüşte Hacerülesved'e selam verilir.

Müslümanların kiblesi olan Kâbe

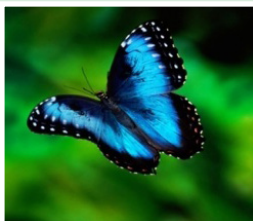
ÖĞRETEN ETKİNLİK

5

Aşağıdaki cümlelerden doğruların numarasını mavi kelebeğin yanına, yanlışların numarasını kırmızı kelebeğin yanına yazınız.

1.	Kâbe ilk Hz. Adem tarafından yapılmıştır.
2.	Zamanla yıkılan Kâbe'yi tekrar yapan Hz İbrahim'dir.
3.	Hac için Kâbe'ye gitmek şart değildir.
4.	Kâbe Mekke şehrinde bulunmaktadır.
5.	Kâbe "Mescid-i Nebi" isimli mescidin içerisinde yer alır.

ARAFAT

- ✓ Arafat, Mekke şehrinde bulunmaktadır.
- ✓ Hacı adayları, kurban bayramının arifesi olan Zilhicce'nin 9. günü Arafat'ta toplanır. Buna vakfe denir.
- ✓ Hz. Muhammed (s.a.v.) "Hac, Arafat'tır." buyurarak Arafat'ın hac ibadetindeki önemini vurgulamıştır.
- ✓ Buradaki toplanma aslında mahşerin provası niteliğindedir.
- ✓ Arafat'ta hacı adayları, Allah (c.c.) ile baş başa kalır ve günahlarından arınmaya çalışır.
- ✓ Bir hacı adayı belirlenen süre içerisinde Arafat'ta bulunmamişsa, o yıl hac ibadetini yapmış olurlar.

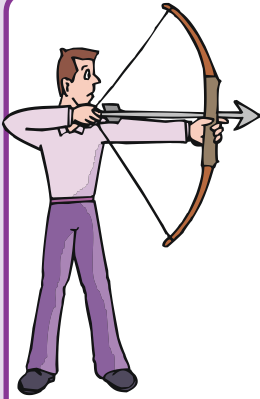
Arafat Dağı

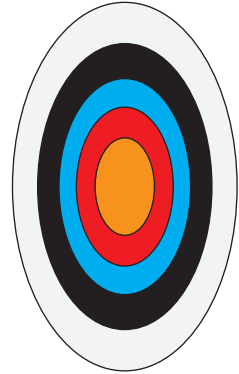
ÖĞRETEN ETKİNLİK

6

Hedef tahtasında yazan cümlelerden bir tanesi yanlışır. Hangi renkteki cümle yanlışır?

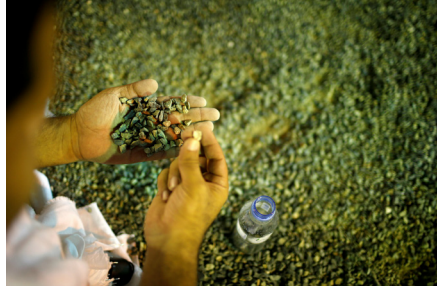
1.	Tüm hacı adayları arife günü Arafat'ta olmak zorundadır.
2.	Arafat, insanın kendisini hesaba çekmesidir.
X	Hacı adayları kurban bayramının ilk üç gününü Arafat'ta geçirmelidir.
4.	Hac ibadetinde mahşerin provası Arafat'tır.
5.	Arafat, haccin farzlarından birisidir.

MÜZDELİFE

Arafat ile Mina arasında yer alan bölüm Müzdelife'dir. Arafat'tan sonra Mina'ya giden hacılar Müzdelife'de durur ve ikinci vakfesini yapar. Buradaki vakfe farz değildir. Burada Allah'a (c.c.) yakınlaşmak için zikir ve dua eder. Ayrıca hacı adayları bayram günü şeytan taşlamak için gereken taşları burada toplarlar.

Müzdelife'de Şeytan Taşlama için Taş Toplanır

ÖĞRETEN ETKİNLİK

7

Aşağıda bazı kavramların açıklamaları ve konuyla ilgili bir ipucu resim verilmiştir. Verilen bilgilerden yola çıkarak karışık harfli kavramların doğru şekillerini yazınız.

1.

İçinde Kâbe olan mescid :
MESCİDİ HARAM

HDEMİİRM CASA

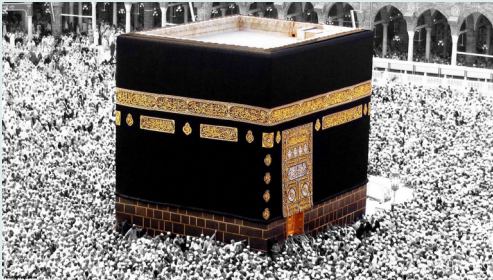
2.

Kâbe'nin köşesinde bulunan siyah taş :
HACERÜL ESVED

CEHARÜLDESEV

3.

Müslümanların kiblesi :
KABE

KBEÂ

MİNA

Kurban Bayramı'nda kurban kesilen ve şeytan taşlanan yer Mina'dır. Burada hacı adayları, şeytan taşlayarak içlerindeki kötü duygu ve düşüncelerden arınır. Gerçekte şeytan taşlanan yerden şeytan yoktur. Bu sembolik bir ibadettir.

MİNA

ŞEYTAN TAŞLAMA

ÖĞRETEN ETKİNLİK

8

Aşağıdaki cümlelerin boş kısımlarını uygun kavramlar ile doldurunuz.

Kötü düşünceler

Sembolik

Arife

Şeytan taşlama

Mekke

Kible

Mina

Şeytan

1.	Hac ibadetine Şeytan taşlama Mina'da yapılmaktadır.
2.	Mina, Mekke yakınlarında büyük bir alandır.
3.	Hacı adaylarının kurban kestikleri yer Mina 'dır.
4.	Şeytan taşlamadaki amaç Kötü düşünceler den arınmaktır.
5.	Aslında şeytan taşlanan yerde Şeytan yoktur.
6.	Şeytan taşlamak Sembolik bir ibadettir.
7.	Kâbe Müslümanların Kible sidir.
8.	Arafat'ta Müslümanlar Arife günü toplanır.

1. Hac ibadeti için gereken bazı şartlar vardır.

Hac için;

- I. Akıllı olmak
- II. Maddi imkâna sahip olmak
- III. Ergenliğe girmiş olmak

maddelerinden hangisi mutlaka gereklidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2.

“Kim Allah için hacceder ve Allah’a karşı gelmekten sakınırsa annesinden doğduğu günkü gibi günahlarından arınmış bir şekilde hacdan döner.”

(Buhârî, Hac, 4)

Bu hadise göre aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Hac ibadeti Allah (c.c.) rızası için yapılmalıdır.
- B) Allah (c.c.) insanlardan öğütlerine uymalarını bekler.
- C) Hacca giden herkesin tüm günahları silinir.
- D) Samimi bir şekilde yapılan hac ibadeti, insanların günahlarının affına vesiledir.

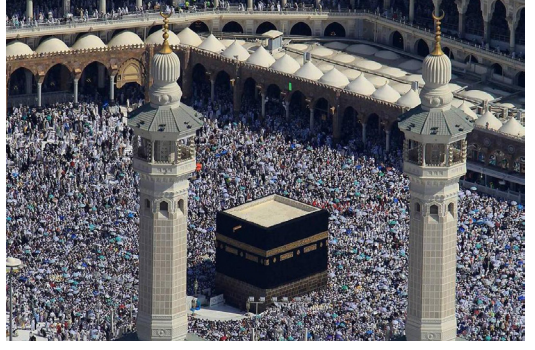
3.

- Arafat ile Mina arasındadır.
- Farz olmayan vakfe burada yapılır.
- Şeytan taşlamada kullanılacak taşlar burada toplanır.

Öncüllerde özellikleri verilen yer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Safa
- B) Merve
- C) Mikat
- D) Müzdelife

4.

Hac; Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmak, Allah'ın (c.c.) verdiği sağlık ve zenginlik için ona şükretmek niyetiyle yapılmalıdır.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi hac için söylenemez?

- A) Hac, sadece mal ile yapılabilecek bir ibadettir.
- B) Hacda asıl olan Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmaktır.
- C) Hac, aynı zamanda bedeni yapılması gereken bir ibadettir.
- D) Hac ibadeti için belli bir miktar paraya ihtiyaç vardır.

5.

Hacca giden insanlarda bazı duygusal ve davranışsal değişiklikler gözlenmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi hacca giden Müslümandan beklenen bir davranış değildir?

- A) Bilgi ve kültürel yönden zenginleşmesi.
- B) Maddi olarak daha iyi bir noktaya gelmesi.
- C) Günahlarına tövde edip daha iyi bir insan olması.
- D) Kibir duygularından arınıp kimseyi küçük görmemesi.

6. "...Yoluna gücü yetenlerin Kâbe'yi haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır..."

(Âl-i İmrân suresi, 97. Ayet)

Bu ayetten aşağıdaki ifadelerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Hac ibadeti belli şartlara bağlanmıştır.
B) Kâbe'ye gitmeden hac ibadetinin yapılması mümkün değildir.
C) Hac ibadeti farz olan bir ibadettir.
D) İslam'ın beş şartından birisi de hacdir.

7.

Tek odalı bir bina,
Gitsem baksam yanına,
Kapısının sapına,
Yüzüm sürsem taşına?

(Mustafa Yılmaz,
Dini Bilmeceler, s. 147.)

Bu dörtlükte aşağıdakilerden hangisi tarif edilmiştir?

- A) Mescid-i Nebi
B) Kudüs
C) Kâbe
D) Mescid-i Akşa

8. I. Arife günü hacı adayları burada toplanır.
II. Haccın farz olan vakfesi burada yapılır.
III. Say ibadeti burada gerçekleştirilir.

Yukarıda verilenlerden hangisi Arafat ile ilgili yanlış bir bilgidir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III

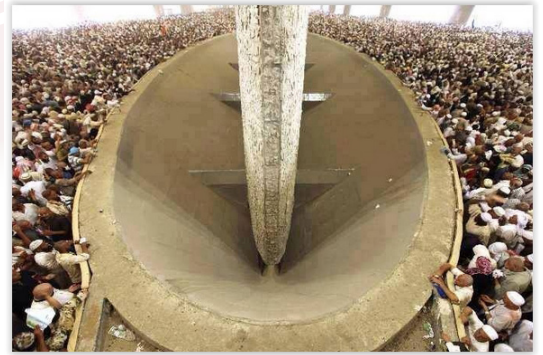
9.

Öğretmenin tahtaya yazdığı sorunun cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sünnet
B) Farz
C) Vacip
D) Mebdup

10.

Hacda yapılan ibadetlerden biri de şeytan taşlamadır. Şeytanı sembolik olarak taşıyan Müslüman, şeytana aldanmayacağını sözünü verir.

Hacdaki önemli ibadetlerden birisi olan şeytan taşlama nerde yapılmaktadır?

- A) Mina'da
B) Müzdelife'de
C) Arafat'ta
D) Medine'de

SAFA - MERVE

- ✓ Kâbe'nin hemen yanı başında, çok yüksek olmadığı için Mescid-i Haram içinde kalan iki tepedir.
- ✓ Bu tepelerin arasındaki mesafe yaklaşık üç yüz elli metredir.
- ✓ Hz. İbrahim (a.s.), eşi Hz. Hacer'i ve oğlu Hz. İsmail'i (a.s.) Allah'ın (c.c.) emriyle burada bırakır. Hz. Hacer, Safa ve Merve tepeleri arasında koşarak oğluna su aramaya başlar. Koşturarak su arayan Hz. Hacer, oğlunun yanına geldiğinde zemzem adı verilen suyu görür. Kutsal topraklara giden ziyaretçiler, su ihtiyaçlarını zemzem içerek karşılar ve ülkelerine döndüklerinde gelen misafirlere zemzem ikram eder.

SA'Y

- ✓ Hac veya umre ibadeti sırasında Kâbe'nin yanında bulunan Safa ile Merve tepeleri arasında Safa tepesinden başlayarak Merve tepesine doğru yedi kez gidip gelmektir.
- ✓ Haccin vaciplerinden olan sa'y, Hz. İsmail'in (a.s.) annesi olan Hz. Hacer'in oğluna su arayışını ve Allah'a (c.c.) teslim oluşu sembolize eder. Hacı adayları, Hz. Hacer'in tevekkülünü anlamak ve o anı hissedebilmek için Safa ve Merve tepeleri arasında hızlı bir şekilde koşar adımlarla gider gelir.

İHRAM

- ✓ Sözlükte; haram kılmak, kendini sakındırmak gibi anlamlara gelir.
- ✓ Dini terim olarak hac veya umreye niyet eden kimseye normal hayatında yapması helal olan bazı davranışların, bu ibadetler esnasında haram kılınmasıdır.
- ✓ Saç, sakal ve tırnak kesilmez. Ağaç yaprağı dahil hiçbir canlıya zarar verilmez. Koku sürülmez.
- ✓ Bu yasaklar Mekke yakınlarında Mikat denilen bölgeye girilmesiyle başlar. Hacılar mikat sınır noktalarında niyet eder ve dikişsiz, beyaz, iki parçadan oluşan kıyafetlerini giyerler. Erkeklerin zorunlu olarak giydikleri bu kıyafetlere de ihram denir. Kadınlar ise günlük elbiseleriyle ihrama girerler.
- ✓ İhrama girmek haccin farzlarından biridir.

TELBIYE

- ✓ İhrama giren kişinin Kâbe'ye varıncaya kadar yolculuğu esnasında yaptığı bir duadır.
- ✓ Hz. Muhammed (s.a.v.) ashabına telbiye duasını şu şekilde öğretmiştir:

*"Lebbeyk Allâhümme lebbeyk!
Lebbeyke lâ şerike leke lebbeyk!
İnne'l-hamde ve'n-ni'mete
Lekeve'l-mülk. Lâ şerikelek!"*

*(Buyur Allah'ım buyur! Emrindeyim buyur! Senin hiçbir ortağın yoktur. Allah'ım buyur!
Hamd sana mahsustur. Nimet de senin, mülk de senindir. Senin hiçbir ortağın yoktur.)*

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا
شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ
وَالنَّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ *

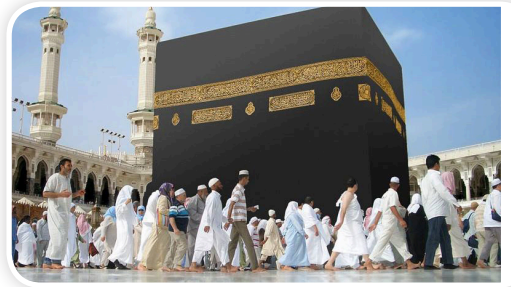

VAKFE

- ✓ Vakfe, bir yerde kısa da olsa durmak demektir.
- ✓ Zilhicce'nin dokuzuncu gününe rastlayan arife günü Arafat'ta bir süre bulunmaktır.
- ✓ Arafat vakfesi haccın farzlarındanadır.
- ✓ Hacı adayı Arafat'tan sonra Müzdelife'ye gider. Burada ise farz olmayan vakfeyi gerçekleştirir.

TAVAF

- ✓ Tavaf, Kâbe'nin güneydoğu köşesinde bulunan Hacerülesved'in hizasından başlayarak saat yönünün tersine doğru yedi defa Kâbe'nin etrafında ibadet amacıyla dönmektir.
- ✓ Her bir dönüşü şavt denir. Yedi şavt bir tavaftır.
- ✓ Tavaf ederken Yüce Allah'a şükredilir. Günahlardan ötürü bağışlanma dilenerek dua edilir.
- ✓ Kâbe ve Mekke'den ayrılırken yapılan son tavafa "Veda Tavafı" denir.

Haccın Yapılışı

- ⇒ Mekke'nin çevresindeki mikat sınırlarında ihrama girilir, sınır ihramlı olarak geçilir.
- ⇒ İsteyenler sünnet olan selamlama tavafını yapabilir.
- ⇒ Kurban bayramından bir gün önce (arefe günü) Arafat'a çıkılarak bir müddet orada durulur.
- ⇒ Güneş battıktan sonra Müzdelife'ye geçilir. Burada sabah namazına kadar Müzdelife vakfesi yapılır ve şeytan taşlamak için gereken taşlar toplanır.
- ⇒ Müzdelife'de sabah namazı kılındıktan sonra Mina'ya geçilir. Bayramın birinci günü sabahı Mina'da şeytan taşlanır, kurban kesilir, tıraş olunur ve ihramdan çıkılır.
- ⇒ Kâbe'ye geçilerek farz olan ziyaret tavafı yapılır.
- ⇒ Tavaf sonrasında sa'y ibadeti yerine getirilir.
- ⇒ Bayramın diğer günlerinde de Mina'da şeytan taşlanır.
- ⇒ Hac ibadetini yerine getiren Müslümanlar, Mekke'den ayrılmadan önce "Veda Tavafı" olarak son kez Kâbe'yi tavaf eder.

HACCIN FARZI ÜÇTÜR

1. İhrama girmek
2. Arafat'ta vakfe yapmak
3. Tavaf etmek

ÖĞRETEN ETKİNLİK

9

Gökkuşağı üzerindeki kavramlardan uygun olanları verilen cümlelerin boş kısımlarına yazdığımızda gökkuşağının hangi rengi üzerindeki kavram boşta kalır?

1.	Hac ibadetinde farz olan vakfe Arafat'ta ... yapılır.
2.	Müzdelife'de ... Şeytan taşlama ... için gereken taşlar toplanır.
3.	Hac ibadetinde kurban Mina'da ... kesilir.
4.	Tavaf sonrası vacip olan Sa'y ibadeti yapılır.
5.	İhram yasaklarının başladığı sınıra Mikat denir.

Umre ve Önemi

Sözlükte ziyaret etmek anlamına gelen umre, dini bir terim olarak hac mevsiminin dışında istenilen bir vakitte ihrama girip tavaf ve sa'y ibadetini yaptıktan sonra tıraş olup ihramdan çıkarak yapılan bir ibadettir.

- Umre yapmak isteyen kimseler mikat sınırında ihrama girdikten sonra Mescid-i Haram'a gelirler. Umre tavafı için niyet eder ve tavafını yerine getirirler. Safa tepesine giderek Safa ve Merve tepeleri arasında sa'y ibadetini yerine getirirler. Saçlarının bir kısmını tıraş ettirerek ihramdan çıkarlar. Böylece umre ibadetini tamamlamış olurlar.

Hac ve umre arasındaki farklar

1	Hac sadece yılın belirli günlerinde yapılabilir.	Umre hac günleri dışında her zaman yapılabilir.
2	Haccın farzı üçtür. İhrama girmek, Kâbe'yi tavaf etmek ve Arafat'ta vakfe yapmak.	Umrenin şartı ikidir. İhrama girmek ve Kabe'yi tavaf etmek.
3	Hac yılda sadece bir kez yapılabilir.	Umre bir yılda birden fazla yapılabilir.
4	Hacda vakfe, şeytan taşlama ve kurban kesme vardır.	Umrede vakfe, şeytan taşlama ve kurban kesme yoktur.
5	Hac farzdır.	Umre sünnettir.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

10

Aşağıdaki cümlelerden doğruları beyaz lale ile, yanlışları kırmızı lale ile eşleştiriniz.

1 Zengin Müslümanlar yılda iki kez hac ibadetini yapabilirler.

2 Hac ibadeti imanın altı şartından biridir.

3 Müslümanların hac ibadetini ömürlerinde bir kez yapmaları farzdır.

4 Umrede şeytan taşlama ve kurban yoktur.

5 Hac ve umrenin ortak bazı ibadetleri vardır.

BİLELİM!

Hac ve umre ibadetlerini yerine getirmek için kutsal topraklara giden Müslümanlar Medine şehrine de giderler. İçerisinde Hz. Muhammed'in (s.a.v.) kabrinin de bulunduğu Mescid-i Nebi'de namaz kılarlar.

Kurban İbadeti ve Önemi

Sözlükte yaklaşmak, Allah'a (c.c.) yakınlaşmaya vesile olan şey anlamına gelen kurban; dini terim olarak Allah'a (c.c.) yakınlaşmak ve O'nun rızasını kazanmak amacıyla belirli bir zamanda uygun nitelikte bir hayvanı ibadet amacıyla kesmektir. Kesilen bu hayvana da kurban adı verilir.

- Kurban kesmenin zamanı, kurban bayramı namazından sonra başlar ve bayramın üçüncü gününe kadar devam eder.
- Akıllı, ergenlik çağına gelmiş ve zengin olan Müslümanlar, kurban kesmekle yükümlüdür.
- Kurbanın cinsine göre belli bir yaşa gelmesi ve herhangi bir sağlık özrünün bulunmaması gerekir.
- Kurbanın ayakları ve yüzü kibleye gelecek şekilde sol tarafına yatırılır ve "Bismillahi Allahuekber" denilerek kurban edilir.
- Kurban ehil kişilerce kesilmelidir. Kurban kesmek isteyenler kesim işlemi için bir vekil tayin edebilir.
- Kurbanı iyi davranılmalı ve ona eziyet verici davranışlardan kaçınılmalıdır.
- Kesim yerinde çevre temizliğine ve sağlık kurallarına uyulmalı, başka insanlara rahatsızlık verilmemelidir.

Kurban eti genellikle üçe ayrılır. Bir parçası kurban kesilen eve ayrılır, bir parçası gelen misafirlere ve komşulara ikram edilir ve bir parçası da ihtiyacı olan kimselere dağıtılır. Bu vesileyle hem kul Allah'a (c.c.) yakınlaşır hem de toplum arasındaki birlik ve beraberlik bağları güçlenerek toplumdaki huzur artar.

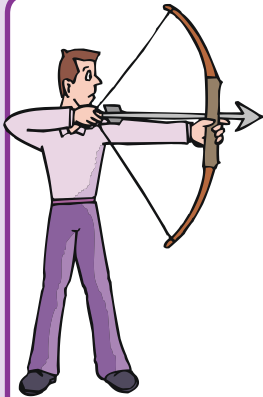
	KÜÇÜKBAŞ HAYVAN	BÜYÜKBAŞ HAYVAN	DEVE
Kaç kişi (hisse) kesilebilir?	1 Kişi için 1 hisse olarak kesilebilir.	7 kişi, 7 hisse olarak kesilebilir.	7 kişi, 7 hisse olarak kesilebilir.
Kaç yaşından sonra kesilebilir?	1 yaşını doldurduktan sonra kesilebilir.	2 yaşını doldurduktan sonra kesilebilir	5 yaşını doldurduktan sonra kesilebilir

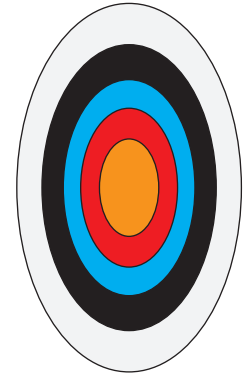
ÖĞRETEN ETKİNLİK

11

Hedef tahtasında yazan cümlelerden bir tanesi yanlıştır. Hangi renkteki cümle yanlıştır?

1.	Kurban etini üçe ayırmak Hz. Peygamberin bir sünnetidir.
X	Koç, iki kişi tarafından kurban olarak kesilebilir.
3.	Vacip olan kurbanın kesileceği tarih bellidir.
4.	Mali ibadetlerden birisi de kurbandır.
5.	Kurban kesilecek hayvanın belli özelliklere sahip olması gerekir.

Kurban Bayramı dışında kesilen kurban çeşitleri de vardır:

Adak kurbanı: Bir isteğin gerçekleşmesi durumunda kesmek için Allah'a (c.c.) söz verilen ve gerçekleştiği takdirde kesilmesi gereken kurbanlardır. Hükümü vaciptir. Örneğin, "Sınavı kazanırsam bir kurban keseceğim." Kurbanı adayan kişi ve ailesi kurban etinden yiyemez. Kurbanın tamamını ihtiyacı olan kimselere dağıtır.

Akika kurbanı: Ailelerin çocukları dünyaya geldiğinde Allah'a (c.c.) şükretmek amacıyla kesilen kurbandır. Aileler, çocukları doğduğunda imkânları varsa bu kurbanı keserler.

Kültürümüzde asker uğurlamalarında, düğünlerde, bayramlarda yahut sadece Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmak için kurban kesilebilir.

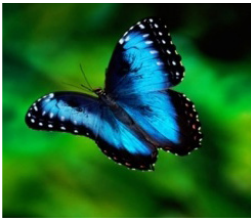
ÖĞRETEN ETKİNLİK

12

Aşağıdaki cümlelerden doğruların numarasını mavi kelebeğin yanına, yanlışların numarasını kırmızı kelebeğin yanına yazınız.

1.	Sahip olduğumuz sağlık ve imkânlardan dolayı şükür kurbanı kesmek çok sevaptır.
2.	Adak kurbanı, Allah'a (c.c.) verilmiş bir sözdür.
3.	Yeni doğan çocuklar için kesilen kurbana musahiplik kurbanı denir.
4.	Kurban ibadeti yalnız Allah (c.c.) rızası gözetilerek kesilmelidir.
5.	Tüm kurban çeşitlerinde kurbanı kesen kurban etinden yiyemez.

BİLELİM!

Alevi- Bektaşiler, Kurban Bayramı başta olmak üzere, yılın belli zamanlarında çeşitli nedenlerle kurban keserler. Adak kurbanı, ziyaret yerlerine giderken kestikleri ziyaret kurbanı, muharrem ayında kestikleri şükür kurbanı, ölen kişinin affı için kestikleri dâr kurbanı, yol kardeşliği (musahiplik) sözü verilirken kestikleri musahiplik kurbanı bunlardan bazılarıdır. Cemlerde kesilen kurbanların etleri dualanır ve "rıza lokması" olarak dağıtılır. Kurban kesilirken kurban tiğlama (kesme) duası yapılır.

1. "Lebbeyk Allâhümme lebbeyk!
Lebbeykelâ şerîke leke lebbeyk!
İnne'l-hamde ve'n-nî'mete lekeve'l-mülk.
Lâ şerîkelek!"
- Buyur Allah'ım buyur! Emrindeyim buyur!
Senin hiçbir ortağın yoktur. Allah'ım buyur!
Hamd sana mahsustur. Nimet de senin, mülk de senindir.
Senin hiçbir ortağın yoktur.

Okunuşu ve anlamı verilen dua aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Telbiye
 B) Tahiyat
 C) Rabbena
 D) Kunut

2. Haccın üç tane farzı vardır. Hac ibadetinde bu farzların sırasıyla yapılması gerekmektedir.

Haccın farzlarının yapılış sırasına göre dizilimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İhrama girmek – Tavaf etmek – Vakfe yapmak
 B) İhrama girmek – Vakfe yapmak – Tavaf etmek
 C) Vakfe yapmak – Tavaf etmek – İhrama girmek
 D) Tavaf etmek – Vakfe yapmak – İhrama girmek

3. Her Müslüman hac ve umre için kutsal topraklara gittiğinde mutlaka Hz. Muhammed'in (s.a.v.) kabri-ni de ziyaret etmek ister.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) kabri şerifini ziyaret etmek isteyen bir Müslümanın hangi şehre gitmesi gerekmektedir?

- A) Mekke
 B) Medine
 C) Bağdat
 D) Şam

4.

Görseldeki hac ve umre ibadeti için giyilen kıyafetin ismi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mikat
 C) İhram
 B) Mina
 D) Şavt

5. Hac ve umrenin bazı ortak ibadetleri olduğu gibi, farklı ibadetleri de vardır.

Buna göre,

- I. Şeytan taşlamak
II. Kurban kesmek
III. Müzdelife vakfesi yapmak

ibadetlerinden hangisi hacda yapılırken umrede yapılmaz?

- A) Yalnız I
 D) I, II ve III
 B) Yalnız III
 C) I ve II

6. Kurban ibadeti İslam dinin çok önem verdiği ibadetlerdendir. Bu ibadetin kendine has kuralları vardır. Mesela kurbanı herhangi bir hayvandan seçemeyiz.

Aşağıdakilerden hangisi kurban olarak seçemeyeceğimiz hayvanlardandır?

- A) Hindi
 B) Koç
 C) Dana
 D) İnek

7. "Onların ne etlerine de kanları Allah'a ulaşır; fakat O'na sadece sizin takvânız ulaşır..."

(Hac suresi, 37. ayet)

Verilen ayete göre kurban kesilirken dikkat edilmesi gereken konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbadetin gizlilik içerisinde yapılması.
 B) Kurban kesemeyenlere yardım edilmesi.
 C) İbadette samimiyet ve Allah (c.c.) rızasının olması.
 D) Kurbanlık hayvanın en güzel hayvanlardan seçilmesi.

8. Çocuğu dünyaya gelen Müslümanlar buna şükür maksadıyla kurban kesmektedirler.

Evladı dünyaya gelen Müslümanın kestiği kurbanına verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dar kurbanı
 B) Vacip kurbanı
 C) Adak kurbanı
 D) Akika kurbanı

9.

(I)Kurban bayramında Müslümanlar çok farklı güzel duygular içine girerler. (II)Samimi bir şekilde kurban ibadetini yerine getiren Müslümanlar kestikleri kurbanlarının etini sünnete uygun bir şekilde ikiye ayırırlar. (III)Kesilen kurbanın etinden hem kendileri yer, hem de ihtiyaç sahiplerine yardım ederler. (IV)Böylece toplumdaki kardeşlik duyguları da pekişmiş olur.

Kurban ibadetiyle ilgili verilen paragrafta hangi cümlede hatalı bilgi verilmiştir?

- A) I
 B) II
 C) III
 D) IV

10. Alevlik-Bektaşilikte kurban önemli bir ibadettir. Çünkü yardımlaşmak, Alevilik-Bektaşilikte çok önemsenen bir konudur. Kurbanların eti, ihtiyaç sahiplerine, akraba ve komşulara dağıtılır. Cemlerde de kesilen kurbanların etleri dualandıktan sonra "....." olarak dağıtılır.

Verilen paragrafta boş bırakılan kısma aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Rıza lokması
 B) Musahiplik hakkı
 C) Hızır lokması
 D) Gülben hakkı

Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. İsmail (a.s.)

- Hz. İsmail, Hz. İbrahim'in oğludur.
- Hz. İsmail de babası gibi Allah (c.c.) tarafından peygamber olarak görevlendirilmiştir.
- Hz. İbrahim (a.s.), eşi Hacer'i ve oğlu İsmail'i (a.s.) alarak Şam'dan Mekke'ye getirdi. Allah'ın (c.c.) emriyle bugünkü Kâbe'nin olduğu yere bıraktı. O tarihte o bölgede yerleşim yoktu. Her yer ıssız ve çöldü. Burada onları tek başına bırakıp geri döndü. Hz. Hacer, ıssız bir vadide oğlunun yanında zemzem isimli suyun çıkmaya başladığını gördü. Zemzem sonrasında orada Mekke şehri kuruldu.
- Hz. İbrahim (a.s.) zaman zaman oğlunu ve eşini ziyaret etmek için Mekke'ye geldi ve onlarla ilgilendi. Hz. İsmail yetişkin bir genç olmaya başladığı sıralarda Allah (c.c.) Hz. İbrahim'i ve Hz. İsmail'i kurban ibadetiyle imtihan etti. Baba ve oğul Allah'ın (c.c.) emrine itaat edince mükâfatlandırıldı.
- Hz. İbrahim (a.s.) ve oğlu Hz. İsmail Allah'ın (c.c.) emri ve yerini göstermesiyle Kâbe'yi inşa ettiler.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

13

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

Hız. İsmail'i peygamber olarak Allah (c.c.) seçmiştir.

Mekke şehrinin kurulması, zemzem suyunu ortaya çıkmasıyla gerçekleşmiştir.

Hız. İbrahim'in ailesini başından geçenlerin bir kısmı, hac ibadetine sembolik olarak yaşatılmaktadır.

Kâbe'yi yapan Hız. İbrahim ve Hız. Yusuf'tur.

Hız. İbrahim eşini ve oğlunu Mekke'ye getirdiğinde henüz peygamber değildi.

Hız. İbrahim ve oğlu Hız. İsmail Allah'a (c.c.) teslimiyetin sembol isimleridir.

Bir Ayet Tanıyorum: En'am Suresi 162. Ayet ve Anlamı

Son peygamber Hz. Muhammed (s.a.v.) de önceki peygamberler gibi Allah'ın (c.c.) emirlerini insanlara iletmiş, Allah'a (c.c.) şirk koşturmadığı hususunda uyarılmıştır. Cahiliye döneminde putlara adanarak kesilen kurbanların şirk olduğunu ve tüm ibadetlerin sadece Allah (c.c.) için yapılması gerektiğini belirtmiştir.

Peygamberlerin tevhid için yaptıkları tüm mücadelelerine rağmen Allah'ı (c.c.) inkâr edenler her zaman varolmuştur. Allah (c.c.) En'am suresi 162. ayetiyle Müslümanların namazıyla, kurbanıyla ve diğer tüm ibadetleriyle doğumundan ölümüne kadar bütün varlığıyla tüm hayatının Allah'a (c.c.) adanmasını emretmiştir. Çünkü Allah'ın (c.c.) emirlerini yerine getirenler hem dünyada hem de ahirette mutlu olacaklardır.

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

EN'AM SURESİ 162. AYET VE ANLAMI

OKUNUŞU	ANLAMI
Kul innesalâti ve nüsûkî ve mahyâye ve mematî lillahi Rabbi'l âlemîn.	De ki: 'Şüphesiz benim namazım, kurbanım (ibadetim), hayatım ve ölümüm hepsi âlemlerin Rabbi Allah içindir.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

14

En'am Suresi 162. ayetle ilgili aşağıdaki cümlelerden doğruları mavi balonla, yanlışları kırmızı balonla eşleştiriniz.

1.	Bu ayet Kur'an-ı Kerim'in en uzun ayetidir.
2.	Ayetin konusu sadece Allah'ın (c.c.) sıfatlarıdır.
3.	İnsanlara davranışlarıyla ilgili yol gösteren bir ayettir.
4.	Ayette Hz. Musa'nın insanlara seslenişi bulunmaktadır.
5.	İbadet, ayete göre yalnız Allah (c.c.) rızası için yapılmalıdır.

1. • Babası da peygamberdir.
• Kâbe'nin yapımında yardım etmiştir.
• Hac ve kurban ibadetlerinde onun hayatından kesitler sembolik olarak anılmaktadır.

Öncüllerden özellikleri verilen peygamber aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hz. İbrahim
B) Hz. Musa
C) Hz. İsmail
D) Hz. Yusuf

2. Kurban ibadetinde her hayvan aynı hisse oranıyla kesilmez.

Aşağıdaki hayvanlardan hangisi sadece bir kişi tarafında bir hisse olarak kesilebilir?

- A) Koç
B) Sığır
C) Deve
D) Boğa

3. Kesilen kurban etinin, kurbanı kesen taraftan yenilemeyip tamamının ihtiyaç sahiplerine dağıtılmasından bahsediliyorsa, aşağıdaki kurban çeşitlerinden hangisinden bahsediliyor?

- A) Akika kurbanı
B) Adak kurbanı
C) Vacip kurbanı
D) Musahiplik kurbanı

4.

"Ben hanif (hakka yönelmiş) olarak, yüzümü gökleri ve yeri yaratan Allah'a çevirdim ve ben müşriklerden değilim. Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. Ben bununla emruldum ve ben Müslümanların ilkiyim. Allah'ım (bu kurban) sendendir ve Muhammed ile ümmeti tarafından senin (rızan) için sunulmuştur."

(İbn Mâce, Edâhi, 1)

Bu hadisten aşağıdaki ifadelerden hangisini çıkaramayız?

- A) Hz. Muhammed de (s.a.v.) insanlara yapılmasını söylediği ibadetleri yapmıştır.
B) İbadetler yalnızca Allah (c.c.) için yapılmalıdır.
C) Allah (c.c.), eşi benzeri olmayan tek yaratıcıdır.
D) Kurban ibadeti Hz. Muhammed (s.a.v.) ile beraber başlamıştır.

5.

Verilen görsel hac ibadetinin hangi kısmına aittir?

- A) Arafat'ta vakfe
B) Şeytan taşlama
C) Kurban kesme
D) Tavaf etme

6. "...Yoluna gücü yetenlerin Kâbe'yi haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır..."

(Âl-i İmrân suresi, 97. ayet)

Bu ayetten,

- I. Hac ibadeti için gereken bazı şartlar vardır.
II. Hac ibadetine Kâbe çok önemlidir.
III. Hac ibadeti farz olan bir ibadettir.

ifadelerinden hangisini çıkarabiliriz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) II ve III
D) I, II ve III

7. **Aşağıdakilerden hangisi kurban keserken hayvanla ilgili dikkat etmemiz gereken durumlardan birisi değildir?**

- A) Kurbanın eziyet görmemesi gerekir.
B) Kurbanlık hayvanın cinsine göre gereken yaşa ulaşmış olması gerekir.
C) Kurbanlık hayvanın sağlıklı olması gerekir.
D) Kurban keserken etrafımızdaki diğer insanları rahatsız etmemek gerekir.

8. Hac sırasında vakfe yapmak çok önemlidir. Hac ibadetine iki tane vakfe vardır. Birinci Arafat'ta yapılan farz olan vakfedir. İkinci ise farz değildir ve de yapılır.

Verilen paragrafta boş bırakılan kısma aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Mina
B) Müzdelife
C) Safa tepesi
D) Medine

9.

(I)Hac, insanın bilgisine ve kültürüne katkı sunar. (II)Birçok farklı milletten hac ibadeti için Mekke'ye gelen Müslümanlar, birbirlerinin kültürlerini tanıyarak ve birbirleri hakkında bilgi edinme fırsatı bulurlar. (III)Müslüman kardeşleriyle tanışır; sevinçlerine ve üzüntülerine ortak olur. (IV)Duygu ve düşüncelerini zenginleştiren hacılar, bu ibadet sayesinde maddi olarak da zenginleşerek ülkelerine dönerler.

Hac ibadetine insan kazandırdıklarıyla ilgili verilen bu metinde hatalı cümle hangisidir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

10.

"Rabbimiz! Ben çocuklarımdan bazısını, senin kutsal evinin (Kâbe'nin) yanında ekin bitmez bir vadiye yerleştirdim. Rabbimiz! Namazı dosdoğru kılmaları için (böyle yaptım). Sen de insanlardan bir kısmının günüklerini onlara meylettir, onları ürünlerden rızıklandır, umulur ki şükrederler."

(İbrâhîm suresi, 37. ayet)

Ayette geçen sözler hangi peygambere ait olabilir?

- A) Hz. Musa
B) Hz. İsa
C) Hz. İbrahim
D) Hz. Yusuf

1. İhrama giren Müslümanlar için bazı yasaklar da devreye girer.

Buna göre,

- I. Tırnak kesmek
- II. Parfüm kullanmak
- III. Elleri yıkamak

davranışlarından hangisi ihram ile beraber yasaklanmamaktadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) II ve III D) I, II ve III

2. Umreye giden Müslümanlar hac ibadetinde yapılan bazı ibadetleri yapsalar da tamamını yapmazlar.

Aşağıdakilerden hangisi hem hac da hem de umrede yapılan ibadetlerden birisidir?

- A) Şeytan taşlamak
- B) Müzdelife vakfesi yapmak
- C) Kurban kesmek
- D) İhrama girmek

3. "Allah'ım, sınavdan sonra istediğim okulu kazanırsam bir keçi kurban edeceğim." **Diyan Leyla'nın, istediği okulu kazandıktan sonra kestiği kurban aşağıdaki kurban sınıflarından hangisine sınıfa girer?**

- A) Adak kurbanı
- B) Dar kurbanı
- C) Musahiplik kurbanı
- D) Akika kurbanı

4.

- Oğlu Hz. İsmail il beraber Kâbe'yi inşa etmiştir.
- Kurban ibadetinin önemli figürlerindendir.
- Nemrut tarafından ateşe atıldığı yerin Şanlıurfa ilimizde bulunan "Balıklı Göl" olduğu rivayet edilir.

Öncüllerde özellikleri verilen peygamber aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hz. İsa

B) Hz. İbrahim

C) Hz. Yakup

D) Hz. İdris

5.

Tavaf ibadeti, Müslümanlar için çok özel bir yeri olan ibadetlerdendir.

Aşağıdakilerden hangisi tavaf ile ilgili yanlış bir bilgidir?

A) Sadece Kâbe'de yapılır.

B) Hem hac da hem de umrede yapılır.

C) Kâbe'nin etrafında 5 kez dönülerek yapılır.

D) Tavaf haccin farzlarındandır.

6. Hac ibadetini yerine getiren Müslümanlar ülkelerine dönmeye başlarlar. Ancak ülkelerine dönmeden önce mutlaka Kâbe'ye son bir ziyarette bulunup son tavaflarını gerçekleştirirler.

Ülkelerine dönmeden önce Müslümanların yaptığı son tavafa verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vuslat tavafı B) Selamlama tavafı C) Büyük tavaf **D) Veda tavafı**

7.

Aşağıdakilerden hangisi devenin kurban edilmesiyle ilgili yanlış bir bilgidir?

- A) Kurban edilecek deve sağlıklı olmalıdır.
B) 8 kişi, 8 hisse olarak deveyi kurban edebilirler.
C) En az 5 yaşını doldurmuş develer kurban edilebilir.
D) Kesilen devenin eti üçe ayrılarak sünnete uygun taksim yapılmalıdır.

8. **Kurban kesmenin hükmü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Farz B) Sünnet C) Müstehab **D) Vacip**

9.

Câbir b. Abdullah anlatıyor:

Hız. Peygamber bir bayram günü kurban olarak iki koç kesti ve onları kibleye doğru yatırdığı zaman şöyle dedi:

“Ben hanîf (hakka yönelmiş) olarak, yüzümü gökleri ve yeri yaratan Allah’a çevirdim ve ben müşriklerden değilim. Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. O’nun hiçbir ortağı yoktur. Ben bununla emrolundum ve ben Müslümanların ilkiyim. Allah’ım bu kurban sendendir ve Muhammed ile ümmeti tarafından senin rızan için sunulmuştur.”

(İbnMâce, Edâhi, 1)

Bu hadise göre,

- Hz. Muhammed (s.a.v.) zamanında herkes Müslümandı.
- Hz. Muhammed (s.a.v.), tebliğ ettiği ayetleri kendi hayatında uygulayarak örnek olmuştur.
- İnsan hayatını Allah’ı (c.c.) emirlerine göre şekillendirmelidir.

ifadelerinden hangisi söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

10.

Verilen görsel hac ibadetinin hangi kısmıyla ilgilidir?

- A) Müzdelife vakfesi
- B) Kurban kesmek
- C) Sa’y yapmak
- D) Tavaf etmek

AHLAKI DAVRANIŞLAR

3. Ünite

Kazanımlar

- Güzel ahlaki tutum ve davranışları örneklerle açıklar.
- Örnek tutum ve davranışların, birey ve toplumların ahlaki gelişimine olan katkısını değerlendirir.
- Tutum ve davranışlarında ölçülü olmaya özen gösterir.
- Hz. Salih'in (a.s.) hayatını ana hatlarıyla tanır.
- Felak suresini okur, anlamını söyler.

Güzel Ahlaki Tutum ve Davranışlar

Hayatı yönlendiren
ilkelerden oluşan İslam ahlakının temel kaynağı

Kur'an-ı Kerim

Hz. Muhammed'in
(s.a.v.) hayatı ve sözleri

Ahlak kelime anlamı olarak mizaç, huy ve tabiat gibi anlamlara gelir. Terim olarak ise, insanlarda bulunan iyi ve kötü tüm özelliklerdir. Ancak daha çok güzel davranışlar için kullanılır.

Davranış ise, insanların dışarıya yansıyan her türlü hal ve hareketleridir. Davranışlar, kişinin ahlaki anlayışının yansımasıdır. Ahlak anlayışı güzel olan insanlar, davranışlarında bu güzelliği ortaya çıkarırlar.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

1

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

İslam'a göre insanların ahlakla ilgili kaynağı ilahi kaynaklıdır.

Her insan aynı mizaçta yaratılmıştır.

Kişini ahlaki değerleri, davranışlarından anlaşılır.

Hz. Muhammed (s.a.v.), yaşantısıyla Müslümanlar için ahlaki rehberdir.

Dinin ahlaki kurallar üzerinde etkisi vardır.

Ahlaki kurallar sadece bireysel konuları ele almaktadır.

Tutum, bir kimsenin bir sorun karşısında izlediği yol, sorunu ele alış biçimi ve davranış şeklidir.

Değer ise, bir toplumda benimsenerek yaşatılan düşünüş, davranış ve kuraldır.

- Söz ve davranışların doğru-yanlış, güzel-çirkin, iyi-kötü şeklinde tanımlanmasını sağlayan temel etken toplumun değer anlayışıdır.

İslam dini insanlara iyiliği emrederek kötülük yapmayı yasaklamıştır. Dinin kuralları da bu yöndedir. Amaç, herkesin iyilik yaptığı ve mutlu olduğu bir dünya ve sonrasında da ahiret mutluluğudur. Bu konuda insanların rehberi ise Hz. Muhammed'dir (s.a.v.).

- Hz. Aişe'ye (r.a.) Hz. Peygamberin ahlakı sorulduğunda "O'nun ahlakı Kur'an'dı." diye yanıt vermiştir. Yani Hz. Peygamber yaşantısıyla İslami bir hayatın örneği olmuştur.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

2

Aşağıdaki cümlelerden doğruları beyaz gül ile, yanlışları kırmızı gül ile eşleştiriniz.

1

Her toplumda ahlaki değerler aynıdır.

2

Din insanlara ve topluma ahlaki olarak yön vermektedir.

3

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hayatında göreceğimiz izler Kur'an'ın izleridir.

4

Müslümanların ahlaki konularda örneği, Hz. Muhammed'dir (s.a.v.).

5

Kişinin ahlaki bakış açısı, davranışlarına da yansır.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

3

Aşağıda bazı kavramların açıklamaları ve konuyla ilgili bir ipucu resim verilmiştir. Verilen bilgilerden yola çıkarak karışık harfli kavramların doğru şekillerini yazınız.

1.

İnsanların kötü gününde yanında olmak :
DOSTLUK

TDSOUKL

2.

Her vatandaşımızın mutlaka sahip olması
gerek duygu : **VATANSEVERLİK**

VKİATSERLNAEV

3.

Hak ve hukuka uygunluk, adil olma durumu : **ADALET**

TAEDAL

Adalet

Adalet; hakkı ve hukuku gözetmek, doğruluk anlamlarına gelir. Toplum düzeninin sağlanması için adalet vazgeçilmez bir değerdir. Adaletin hâkim olduğu toplumlarda huzur vardır. Adalet olmadığına ise huzursuzluk ve haksızlıklar çoğalır, insanlar arasındaki ilişkiler olumsuz yönde etkilenir.

➤ Allah'ın (c.c.) isimlerinden biri de Adl'dir. Çok adil, asla zulmetmeyen, hakkaniyetle hükmeden, haktan başkasını söylemeyen ve yapmayan anlamlarına gelir.

Bir ayet:

"...Eğer hükmedecek olursan, aralarında adaletle hükmet. Çünkü Allah, âdil davrananları sever."

(Mâide suresi, 42. ayet)

ÖĞRETEN ETKİNLİK

4

Aşağıdaki cümlelerin boş kısımlarını uygun kavramlar ile doldurunuz.

Kur'an

Davranışları

Mutlu

Hz. Muhammed (s.a.v.)

Herkesin

Huzursuzluğa

Adl

Yardıms severlik

Ahlak

Kur'an-ı Kerim

1.	İslam dininin birinci kaynağı Kur'an-ı Kerim dir.
2.	Allah'ın (c.c.) adaletle ilgili sıfatı Adl dir.
3.	Adaletin olmadığı toplumlar Huzursuzluğa mahkumdur.
4.	Müslümanlar için ahlaki açıdan örnek alınacak ilk kişi Hz. Muhammed (s.a.v.) dir.
5.	Hz. Aişe Peygamberin ahlakını Kur'an ahlakı" olarak tanımlamıştır.
6.	Ahlaki kötü olan kişinin Davranışları da kötü olur.
7.	Güzel ahlaki tutum ve davranışlara bir örnek de Yardıms severlik dir.
8.	İnsanların iyi-kötü davranışları, özellikle de iyi davranışları Ahlak kavramıyla açıklanır.
9.	Toplum huzuru için ahlaki ilkelere Herkesin uyması gerekir.
10.	Dini kuralların amacı herkesin Mutlu olmasıdır.

Dostluk

Dostluk, iki insan arasındaki sevgiyi ve saygıyı ifade eden bir değerdir. İslam dini; insanların sevgi, kardeşlik ve dostluk bağına güçlendirecek davranışlara büyük önem vermiştir.

➤ Allah'ı (c.c.) dost edinmek; onun emirlerine uymak, rızasını kazanacak bir hayat yaşamaya çalışmaktır. Hz. Muhammed'i (s.a.v.) dost edinmek ise onu herkesten çok sevmek ve onun davranışlarını kendimize örnek almaktır. Allah'ı (c.c.) ve Peygamberini sevmek, tüm müminleri severek birlik ve beraberlik içinde kardeşçe yaşamayı gerektirir.

Bir ayet:

"Sizin dostunuz ancak Allah'tır, Resulüdür ve Allah'ın emirlerine boyun eğerek namazı kılan, zekâtı veren müminlerdir."

(Mâide suresi, 42. ayet)

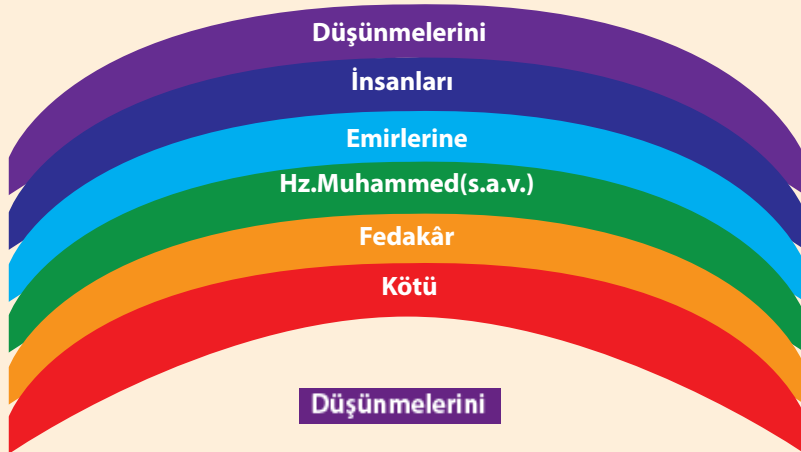

ÖĞRETEN ETKİNLİK

5

Gökkuşağı üzerindeki kavramlardan uygun olanları verilen cümlelerin boş kısımlarına yazdığımızda gökkuşağının hangi rengi üzerindeki kavram boşta kalır?

1.	Allah'ı (c.c.) seven kişi İnsanları da sever.
2.	Dost olmak Fedakâr olmaktır.
3.	Dostlar birbirinin Kötü gününde yanında olur.
4.	İnsanlarla dost olma konusunda da en güzel örneğimiz ... H.z.Muhammed(s.a.v.) ... dir.
5.	Allah'ı (c.c.) seven kişi onun Emirlerine riayet eder.

Dürüslük

Dürüslük, söz ve davranışlarımızda yalandan uzak durmamızdır. İslam'ın en önemli değerlerinden biridir dürüslük. Dürüst insan Allah'ın (c.c.) rızasına uygun yaşadığı için hem Allah (c.c.) tarafından hem de insanlar tarafından sevilen kişidir.

› Davranışlarında ve sözlerinde dürüslüğe uygun hareket eden toplumlarda huzur ve mutluluk artar. İnsanların mutlu olacağı huzurlu bir ortam için dürüslük vazgeçilmez bir gerekliliktir.

Bir ayet:

"Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve doğru söz söyleyin ki Allah sizin işlerinizi düzeltsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah'a ve Resulüne itaat ederse muhakkak büyük bir başarıya ulaşmıştır."

(Ahzâb suresi, 70-71. ayetler)

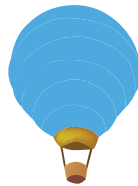
ÖĞRETEN ETKİNLİK

6

Aşağıdaki cümlelerden doğruları mavi balonla, yanlışları kırmızı balonla eşleştiriniz.

1.	Dürüslük her insan için geçerli bir ahlaki davranıştır.
2.	Bir Müslüman sadece Müslümana yalan söylemez.
3.	Dürüst insanlar çevresinde sevilen insanlardır.
4.	Bazı toplumlarda yalan söylemek kötü sayılmaz.
5.	Allah'a (c.c.) iman etmiş bir kişinin yalan söylemesi düşünülemez.

1.

"O takva sahipleri ki, bollukta da darlıkta da Allah için harcarlar; öfkelerini yutarlar ve insanları affederler. Allah da güzel davranışta bulunanları sever."

(Â-i İmrân suresi, 134. ayet)

Bu ayete göre Müslümanlar,

- I. İhtiyaç sahiplerine yardım etmek
- II. Yardımlarda karşılık beklememek
- III. Sabırlı olmak

davranışlarından hangisini Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmak için yapmalıdırlar?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Müslümanlar için ilk örnek alınacak kişi Hz. Muhammed'dir (s.a.v.)

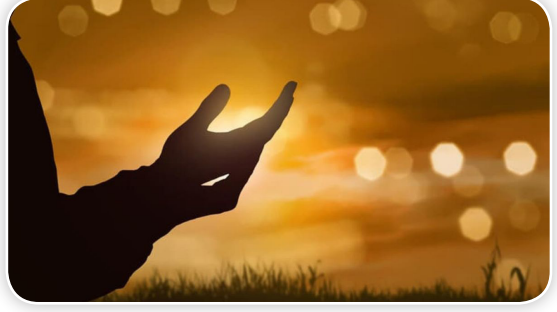
Kendisine Hz. Muhammed'i (s.a.v.) örnek alan bir kişiden aşağıdaki davranışlardan hangisini yapması beklenmez?

- A) Adaletli olması
- B) Vatansaver olması
- C) Riyakâr olması
- D) Sorumluluk sahibi olması

3. İslam dininde ahlaki davranışların birinci kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kur'an-ı Kerim
- B) Hadis
- C) İcma
- D) Siyer

4.

"Allah'ın rahmeti sayesinde sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi. Artık sen onları affet. Onlar için Allah'tan bağışlama dile.."

(Â-i İmrân suresi, 159. ayet)

Bu ayete göre Allah (c.c.) ve Hz. Muhammed (s.a.v.) ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Allah (c.c.) rahmet ve merhamet sahibidir.
- B) Hz. Muhammed (s.a.v.) sadece Müslümanlara merhametli davranmıştır.
- C) Allah (c.c.) gelecekte haberdardır.
- D) Allah (c.c.) insanlardan merhametli olmalarını istemektedir.

5.

"Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlarla yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor."

(Nahl suresi, 90. ayet.)

Aşağıdaki davranışlardan hangisi Allah'ın (c.c.) bu ayetteki emirlerine aykırı bir davranıştır?

- A) Sahip olduklarımızdan dolayı kibirlenmek
- B) Hakkaniyete dikkat etmek
- C) Salih amel işlemek
- D) Yetim ve öksüzleri gözetmek

6. I. "Müslüman, dilinden ve elinden (gelecek kötülükler konusunda) Müslümanların güven içinde oldukları kimsedir."

(Buhârî, İman, 5.)

- II. "Nerede olursan ol, Allah'a karşı sorumluluğunun bilincinde ol! Kötülüğün peşinden iyi bir şey yap ki onu yok etsin. İnsanlara da güzel ahlâka uygun biçimde davran!"

(Tirmizî, Birr, 55.)

- III. "Mümin, ne insanları karalayan ne lânet eden ne kaba ve kötü sözlü ne de hayâsız birisidir."

(Tirmizî, Birr, 48.)

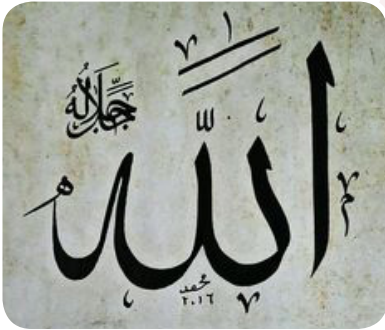
- IV. "Haccın nasıl yapılacağı ile ilgili kuralları benden öğrenin."

(Nesaî, Menâsik, 220.)

Verilen hadislerden hangisinde insanlara ahlaki bir öğüt bulunmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV

7.

Allah'ın (c.c.) isimlerinden biri de adaletle ilgilidir. Bu isim adil, asla zulmetmeyen, hakkaniyetle hükmeden, haktan başkasını söylemeyen ve yapmayan anlamlarına gelir.

Bu metinde Allah'ın (c.c.) hangi isminden bahsedilmektedir?

- A) Hayy B) Adl
C) Kayyum D) Azim

8. Günlük yaşantımızda bize nasıl davranılmasını istiyorsak, başkalarına da aynı şekilde davranmalıyız. Hz. Peygamber bu konuyla ilgili şöyle buyurmuştur:

Bu metinde konu bütünlüğünün bozulmaması için boş bırakılan kısma aşağıdaki hadislerden hangisi yazılmalıdır?

- A) "Nerede olursan ol Allah'a karşı gelmekten sakın; yaptığın kötülüğün arkasından bir iyilik yap ki bu onu yok etsin. İnsanlara karşı güzel ahlakın gereğine göre davran."

(Tirmizî, Birr, 55.)

- B) "Sözün en güzeli Allah'ın kitabıdır. Rehberliğin en güzeli ise Muhammed'in rehberliğidir."

(Ahmet b. Hanbel, Müsned, III, 320.)

- C) "Sizden biri kendisi için istediğini (Müslüman) kardeşi için de istemedikçe (gerçek anlamda) iman etmiş olamaz."

(Buhârî, İman, 7.)

- D) "Yalancılıktan kaçının. Çünkü ister ciddi olsun isterse şaka yollu olsun yalan söylemek Müslüman'a yakışmaz."

(İbn Mâce, Sünnet, 7.)

NAZAR TEST

9. "Mümin cana yakındır. (İnsanlarla) yakınlık kurmayan ve kendisiyle dostluk kurulamayan kimsede hayır yoktur."

(Ahmed b. Hanbel, II, 400.)

Bu hadiste,

- I. Müslümanlar, insani ilişkileri gelişmiş olan kimselerdir.
II. Dostluk, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) önemseydiği ve tavsiye ettiği bir ahlaki erdemdir.
III. Müslüman arkadaş seçerken ayırım yapmaz, herkesle dost olur.

Yorumlarından hangisi çıkarılamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III

Öz Denetim

Kişinin dışarıdan bir baskı olmaksızın, özgür iradesiyle kendi davranışlarını denetleyip sınırlamasına, kendini kontrol edebilmesine öz denetim denir. Toplumsal ilişkilerin huzurlu ve sağlıklı bir şekilde yürüyebilmesi için kişinin kendilerini öz denetime tabi tutması zorunludur. İnsan bu sayede davranışlarını hayatının her aşamasında kontrol eder.

Her şeyi gören ve bilen Allah'a (c.c.) inanmak, yaptıklarının bilindiğinin farkında olmak, insanı doğruğa ve kontrollü bir hayata sevk eder. Ahirette hesap vereceği düşüncesiyle sorumlulukların bilerek ve yerine getirerek yaşamaya çalışır.

Bir ayet:

"İnsanoğlu kendisinin başıboş bırakılacağını mı sanır?"

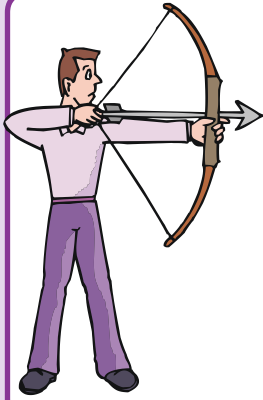
(Kiyâmet suresi, 36. ayet)

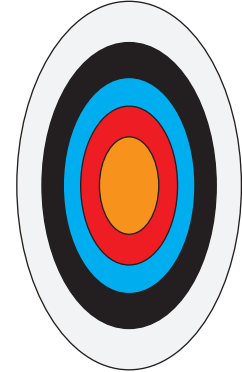
ÖĞRETEN ETKİNLİK

7

Hedef tahtasında yazan cümlelerden bir tanesi yanlıştır. Hangi renkteki cümle yanlıştır?

1.	Öz denetim, her insanın yapması gereken ahlaki bir davranıştır.
2.	İnsanlar kendilerini kontrol etmeyi başarsa, suç oranları da azalır.
3.	İslam'daki ahiret inancı, öz denetimin ortaya çıkmasını sağlar.
	Kişi, kimse yokken işlediği günahın sorumlu değildir.
5.	Gerçek ahlak, yalnızca de ahlaklı olabilmektir.

HATIRLA

Adalet: Hakkın, hak sahibine verilmesidir.

Dürüstlük: Söz ve davranışlarımızda yalandan uzak durmamızdır.

Dostluk: İyi günde de kötü günde arkadaşımızın yanında olmaktır.

Sabır

Sabır kavramının sözlük anlamı; direnç gösterme, kararlı olma, cesaretli olma, acele etmemedir. Dini bir terim olarak ise; kişinin insanı zorlayan ve hoşuna gitmeyen durumlar karşısında dünya ve ahiret faydasını düşünerek acele hareket etmemesi, metanetli olmasıdır. Allah'a (c.c.) güvenerek bela ve felaketlere karşı direnç göstermesidir.

İslam dini kişiyi sabırlı olmaya teşvik etmektedir. Yaşanılan güçlükler karşısında sabırlı olmak, imanlı olmanın bir gereğidir.

Bir ayet:

"Ey iman edenler! Sabır ve namaz ile Allah'tan yardım isteyin. Çünkü Allah muhakkak sabredenlerle beraberdir."

(Ankebut suresi, 45. Ayet)

ÖĞRETEN ETKİNLİK

8

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

Sabreden derviş, muradına ermiş.

Sabırlı ve metanetli olmak, insanın mutlu olmasının anahtarlarındandır.

Sabır, zor ve hoş olmayan durumlarda ortaya çıkan ahlaki bir değerdir.

Allah (c.c.) bazen insanı sabredemeyeceği sınavlarla baş başa bırakır.

Sabırlı insanlar çevresi tarafından sevilmezler.

Hz. Muhammed de (s.a.v.) hayatı boyunca birçok zorluğa göğüs germiştir.

Saygı

Saygı, toplumsal bir varlık olan insanın; diğer insanları anlaması, farklıklar karşısında hoşgörülü olması ve olumlu tutum ve davranış göstermesi şeklinde tanımlanabilir. Saygı; kişiyi diğer insanlara karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya yöneltilir.

Müslümanlar; Allah'a (c.c.) olan saygılarını, insanlara olan davranışlarına da yansıtır. Her canlının yaratıcısı olan Allah'ı sevmek ve saymak (c.c.), onun yarattıklarına da saygı duyulmasını gerektirir. Bu sayede insanlar birbirinin haklarını korur ve birbirlerine müsamahayla yaklaşır.

Bir ayet:

"(O takva sahipleri ki) onlar, görmedikleri halde Rablerine candan saygı gösterirler..."

(Enbiyâ suresi, 49. ayet)

ÖĞRETEN ETKİNLİK

9

Aşağıdaki cümlelerden doğruların numarasını mavi kelebeğin yanına, yanlışların numarasını kırmızı kelebeğin yanına yazınız.

1.

Saygılı olmak, toplumun huzuru ve mutluluğu için bir zorunluluktur.

2.

Bizimle aynı fikirde olmayanlara bile saygılı olmalıyız.

3.

İnsanlara saygı gösteren kişi tarafından saygı görmez.

4.

Saygıyı sadece düşüncede yaşatmamalıyız, davranışlarımızla da bunu göstermeliyiz.

5.

Kişi, toplumda saygılı olmak zorunda değildir.

Sevgi

Sevgi, insanı bir şeye yakın ilgi göstermeye yönelten duygudur. Bu duygu sayesinde insanlar birbiriyle yakın ilişki kurarlar. Sevgi duygusu insanların dünyada barış ve mutluluk içinde beraberce yaşamasına da vesile olur.

Müslümanların sevgi konusundaki rehberi Hz. Peygamberin davranışları olmalıdır. Hz. Muhammed (s.a.v.) sevgide ölçülü olmayı tavsiye ederek aşırılıktan uzak durulmasını istemiştir.

Bir ayet:

“İnsanlar arasında Allah’ı bırakıp da O’na ortak koşanlar vardır. Onları, Allah’ı severcesine severler. Müminlerin Allah’a olan sevgisi daha güçlü bir sevgidir...”

(Bakara suresi, 165. Ayet)

ÖĞRETEN ETKİNLİK

10

Aşağıdaki cümlelerden doğruları beyaz lale ile, yanlışları kırmızı lale ile eşleştiriniz.

1 Her insanın sevgi duygusunu yaşaması toplum huzurunu etkilemez.

2 Allah’ı (c.c.) seven, onun yarattıklarını da sever.

3 Sevgi konusunda aşırılık tavsiye edilir.

4 Sevgi sayesinde insanlar daha merhametli davranırlar.

5 Sevgi, çikarsız olduğu zaman gerçek sevgidir.

NE ÖĞRENDİK?

Sabır, kişinin insanı zorlayan ve hoşuna gitmeyen durumlar karşısında dünya ve ahiret faydasını düşünerek acele hareket etmemesi, metanetli olmasıdır.

Her şeyi gören ve bilen Allah’a (c.c.) inanmak, yaptıklarının bilindiğinin farkında olmak, insanı doğruluğa ve kontrollü bir hayata sevk eder.

1.

Teneffüs bitmişti. Ali hızlı hızlı derse yetişmeye çalışırken yerdeki cüzdanı ve içindeki parayı gördü. İstemsiz bir şekilde eli paraya gitti ve onu aldı. Bir anda içini bir sevinç kaplamıştı. Hiç yoktan bir sürü parası olmuştu. Okul çıkışı onunla neler alabileceğini düşünürken etrafına bakınıyordu. Acaba onu parayı alırken gören olmuş muydu? Birden aklına Allah (c.c.) geldi. Evet, Allah (c.c.) görmüştü, o her şeyi görür ve bilirdi. Sonra aklına ahiret ve Allah'a (c.c.) hesap vereceği geldi. Birden müdür yardımcısının odasına yöneldi. Belki de ihtiyacı olan birisi düşürmüştü. Sonuçta para başkasına aitti. Müdür yardımcısı onu bulabilirdi. Şimdi Ali çok daha mutlu olmuştu. Yanlış bir şey yapmamış olmasından dolayı kendisiyle gurur duydu Allah'a (c.c.) şükret.

Bu metinde Ali aşağıdaki hangi ahlaki davranışlardan hangisini sergilememiştir?

- A) Sorumluluk bilinci
B) Sabırlı olma
C) Öz denetim
D) Dürüstlük

2. **Allah'ın (c.c.) emir ve yasaklarına uygun yaşayan bir Müslümandan aşağıdaki davranışlardan hangisi beklenmez?**

- A) Riyakâr olması
B) Başka insanlara saygılı davranması
C) Sevgi merhametle dolu olması
D) Zorluklar karşısında sabırlı olması

3. "Ey iman edenler! Sabır ve namaz ile Allah'tan yardım isteyin. Çünkü Allah muhakkak sabredenlerle beraberdir."

(Bakara suresi, 153. ayet)

Bu ayeti kendisine rehber edinen bir kişinin aşağıdaki davranışlarından hangisi bu duruma örnek olarak gösterilemez?

- A) Maddi sıkıntılar yaşarken dua ederek isyan etmeden çalışmaya devam etmesi.
B) Oruç tutması.
C) Hastalandığı zaman hem tedavi olup hem de Allah'a (c.c.) dua ederek metanetli davranması.
D) Sınavlarında başarılı olmak için ders çalışmaya devam etmesi.

4.

Bu ayette aşağıdaki ahlaki değerlerden hangisinden bahsedilmemiştir?

- A) Yardımseverlik
B) Hakkaniyet
C) Sabırlı olmak
D) Merhamet

5. I. Annemize ve babamıza hürmette kusur etmemek.
II. Öğretmenimize saygısızlık etmemek.
III. Farklı düşüncelere müsamahalı olmak.
IV. Yalan konuşmamak.

Verilen örneklerden hangisi farklı bir ahlaki değerle ilgilidir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

6.

"Hz. Peygamber bir kabrin başında ağlamakta olan bir kadına rastladı ve 'Allah'tan kork ve sabret.' dedi. Kadın, 'Git başımdan, başıma gelen musibeti sen yaşamadın!' diye cevap verdi. Hz. Peygamberi tanıımıyordu. Kendisine onun Peygamber olduğu söylendi. Bunun üzerine kadın Hz. Peygamberin kapısına gitti, kapıda bekleyen herhangi bir görevli yoktu. Ona 'Seni tanıyamadım.' dedi. Hz. Peygamber de 'Sabır ancak (musibetin) ilk başa geldiği anda olmalıdır.' buyurdu."

(Buhârî, Cenâiz, 31.)

Bu hadiste Hz. Muhammed (s.a.v.) aşağıdaki konulardan hangisine dikkat çekmektedir?

- A) Erkekler bazı konularda daha sabırlı olabilirler.
- B) Anneler sabrın simgesidir.
- C) Sabır, zorlukların ilk çıktığı zaman gösterilen metalettir.
- D) Peygamberler, herkesten daha çok sabırlı insanlardır.

7. "Andolsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık. Kendilerini en güzel ve temiz şeylerden rızıklandırdık ve onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık."

(İsrâ suresi, 70. ayet)

Bu ayette Allah (c.c.) insanın hangi özelliğini vurgulamaktadır?

- A) Saygıdeğer olmasına
- B) Akıl sahibi olmasına
- C) Sorumlulukları olmasına
- D) İrade sahibi olmasına

8. "Müslüman, Müslümanın kardeşidir, ona hainlik yapmaz, ona yalan söylemez, onu yüzüstü bırakmaz. Müslüman'ın ırzı, malı ve kanı saygındır, ona dokunulamaz. Takva işte şuradadır (kalptedir). Müslümanın, Müslüman kardeşini küçük görmesi, kötülük olarak ona yeter."

(Tirmizî, Birr, 18)

Aşağıdaki davranışlardan hangini sergileyen bir Müslüman bu ayete aykırı hareket etmektedir?

- A) Yardımsever olmak
- B) Kibirli olmak
- C) Kul hakkına riayet etmek
- D) Yalan söylememek

9.

Yol kenarında bulunan tarladan aldığı patlıcanların parasını tarlaya bir not yazarak bırakan bir kişi için aşağıdaki ifadelerden hangisi söylenemez?

- A) Dürüst bir kişidir
- B) Hakkaniyete dikkat etmektedir
- C) Ahlaki değerlere sahip değildir.
- D) Haram lokma yemekten korunmaktadır

10. **İslam dininin ahlaki ilkelerine göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Ailemiz için yalan söyleyebiliriz.
- B) Allah'ı seven (c.c.) onun yarattıklarını sever.
- C) En güzel ahlaki örnek Hz. Muhammed'dir (s.a.v.).
- D) Ahlaki ilkelerin amacı insanın mutluluğudur.

Sorumluluk

Sorumluluk, kişinin özgür iradesiyle seçtiği davranışlarının veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesidir. Sorumluluk duygusu insanın hayatına yön veren önemli bir ahlaki değerdir. Bu duygu sayesinde insanlar sorumlu oldukları işleri bilir ve yerine getirir. Akıl ve irade sahibi olması, insanın İslam dini tarafından sorumlu bir varlık olarak kabul edilmesine sebep olmuştur.

Allah'a (c.c.) karşı insanın en önemli sorumluluğu kulluk vazifesidir. Bu bilince sahip Müslüman, hayatındaki dini, ahlaki, toplumsal sorumluluklarını da bilir ve üzerine düşen görevleri yerine getirir.

Bir ayet:

"Kim doğru yolu bulmuşsa, ancak kendisi için bulmuştur; kim de sapmışsa kendi aleyhine sapmıştır. Hiçbir günahkâr, başka bir günahkârın günah yükünü yüklenmez. Biz, bir peygamber göndermedikçe azap edici değiliz."

(İsra suresi, 15. Ayet)

ÖĞRETEN ETKİNLİK

11

Aşağıdaki cümlelerden doğruları beyaz gül ile, yanlışları kırmızı gül ile eşleştiriniz.

1.	İnsanın davranışlarından sorumlu olması, akıl sahibi olmasıyla doğrudan ilişkilidir.	
2.	Gözle görülen varlıklar âleminde yaptıklarından sorumlu olan tek varlık insandır.	
3.	Allah (c.c.) insanı gücünün yetmediği şeyden sorumlu tutmaz.	
4.	İnsan olarak başkalarını tercihlerinden de sorumluyuz.	
5.	Allah (c.c.) insanlara nelerden sorumlu olduklarını bildirmemiştir.	

Vatanseverlik

İnsanın üzerinde yaşadığı ve değer verdiği toprağa vatan denir. Vatan sadece üzerinde yaşanan bir toprak değildir. Orada yaşayan insanın kimliğinin bir parçasıdır. İnsanlar yaşadıkları topraktan aldıkları kültür ve değerlerle milleti meydan getirir. Din, dil, gelenek gibi değerler; milletler için yaşadığı toprağı daha anlamlı kılar ve millet şuuru ile hareket edilmesine vesile olur. Vatanını, milletini seven, bu uğurda her türlü özveride bulunan kimseye ise vatansever denir.

İslam, Müslümanları vatanını sevmeye ve korumaya teşvik eder. Tehditlere karşı mücadele edilmesini ister. Şehitlik ve gazilik İslam'da övülen mertebeler olmuştur. Şehit; Allah (c.c.) yolunda din, vatan, namus, mal, can uğruna öldürülendir. Gazi ise savaşa gidip sağ olarak dönen müminlere denir. Toplumumuzda gazi ve şehitlere çok fazla saygı ve hürmet gösterilir.

Bir ayet:

"Allah yolunda öldürülenleri sakın ölü sanmayın. Bilakis onlar diridirler; Allah'ın lütuf ve kereminden kendilerine verdikleri ile sevinçli bir halde Rableri yanında rızıklara mazhar olmaktadır. Arkalarından gelecek ve henüz kendilerine katılmamış olan şehit kardeşlerine de hiçbir keder ve korku bulunmadığı müjdesinin sevincini duymaktadırlar."

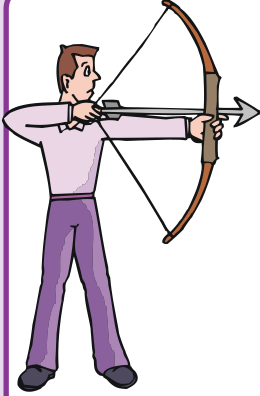
(Âl-i İmrân suresi, 169-170. ayetler)

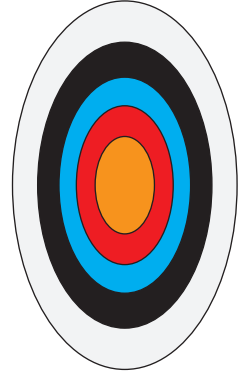
ÖĞRETEN ETKİNLİK

12

Hedef tahtasında yazan cümlelerden bir tanesi yanlıştır. Hangi renkteki cümle yanlıştır?

1.	Vatansever olmak, her vatandaşın vatandaşlık görevidir.
2.	İslam dini, şehitlik makamı ile vatanseverliği teşvik etmiştir.
3.	Din, millet şuurunun gelişiminde çok önemli bir yere sahiptir.
X	Savaşta hayatını kaybedenler gazilik unvanıyla anılır.
5.	Vatan, sadece toprak değil, toplumun kimliğidir.

NE ÖĞRENDİK?

Sorumluluk, kişinin özgür iradesiyle seçtiği davranışlarının veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesidir.

İslam, Müslümanları vatanını sevmeye ve korumaya teşvik eder. Tehditlere karşı mücadele edilmesini ister. Şehitlik ve gazilik İslam'da övülen mertebeler olmuştur.

Yardımseverlik

Yoksullara, ihtiyaç sahibi düşkünlere, yardıma muhtaç olanlara iyilik ve yardım etmeyi seven kişi yardımseverdir. İyi bir insan olmak, yardımsever olmayı gerektirir. Çünkü iyi insan başkalarının ihtiyaçlarına duyarsız kalamaz. Yardımlaşma varlıklı kimselerle ihtiyaç sahibi kimseler arasındaki sevgi ve kardeşlik bağlarını güçlendirirken, kıskançlığı yok eder. Bu sayede toplumunda mutluluk ve huzur sağlanmış olur.

Bir ayet:

"... iyilik ve takva (Allah'a karşı gelmekten sakınma) üzere yardımlaşın. Günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın. Allah'a karşı gelmekten sakının..."

(Mâide suresi, 2. Ayet)

ÖĞRETEN ETKİNLİK

13

Aşağıdaki cümlelerden doğruları mavi balonla, yanlışları kırmızı balonla eşleştiriniz.

1.	Yardımsever insanların bu davranışı, iyiliklerinin dışı vurmasıdır.
2.	Yardım yapılırken, karşılık beklemek gerekmektedir.
3.	Yardımsever toplumlarda huzurun daha fazla olduğu görülmüştür.
4.	İslam dini yardımseverliği fazlasıyla teşvik etmiştir.
5.	Yardımseverler, bu ahlaki davranışlarının karşılığını sadece dünyada görürler.

HATIRLA

Öz Denetim:

Kişinin dışarıdan bir baskı olmaksızın, özgür iradesiyle kendi davranışlarını denetleyip sınırlamasına, kendini kontrol edebilmesidir.

Sabır:

Kişinin insanı zorlayan ve hoşuna gitmeyen durumlar karşısında dünya ve ahiret faydasını düşünerek acele hareket etmemesi, metanetli olmasıdır.

Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Salih (a.s.)

- Hz. Salih, Allah'ın (c.c.) varlığını ve birliğini tebliğ üzere gönderilmiştir.
- Putlara tapan Semûd kavmine gönderilen bir peygamberdendir.
- Soyü Hz. Nuh'a dayanmaktadır.
- Semûd kavminin itibarlı ailelerinden birine mensuptur.
- Kavminin kendisine güvendiği ve ümit beslediği bir kimsedir.

Kavmi Hz. Salih'ten bir mucize ister. Hz. Salih onlara bir deve getirir ve deveye zarar verilmemesini ister. Fakat kavmi o deveyi keser. Deveyi kestikten sonra Hz. Salih'e "... Ey Salih, eğer sen peygambersen bizi tehdit ettiğin azaba uğrat bakalım..." derler. Hz. Salih onlara o bölgeyi terk etmeleri için üç gün süre verir. Üç günün sonunda ise korkunç uğultu, ses inkârcıların ölmesine neden olur. Hz. Salih'i ve beraberindeki iman etmiş olanları ise Allah (c.c.) korur.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

14

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

Hz. Salih peygamber soyundan gelmektedir.

Allah (c.c.) Hz. Salih'i mucizeyle desteklemiştir.

Hz. Salih ve ona inananlar da kavmiyle beraber helak olmuştur.

Hz. Salih'in kavmi, o peygamber olduğu dönemde yıldızlara tapıyorlardı.

Korkunç bir uğultu, ses Semûd kavminin yok olmasına sebep olmuştur.

Hz. Salih, fakir ve itibarsız bir aileye mensup olduğu için halkı ona inanmamıştır.

Bir Sure Tanıyorum: Felak Suresi ve Anlamı

- Medine döneminde inmiştir.
- Beş ayetten oluşmaktadır.
- Adını sabah aydınlığı anlamına gelen Felak kelimesinden almıştır.
- Bazı kötülükler sayılarak bunlardan Allah'a (c.c.) sığınılması gerektiği belirtilmiştir.
- Felak ve Nas suresi iki koruyucu anlamına gelen "Muavvizeteyn" adıyla bilinir.
- Surede geçen karanlık ifadesi gecenin karanlığı ve cehalet anlamına gelir.
- Büyü, sihir gibi İslam dininde yasaklanmış fiilleri yapanların ve kıskanç kişilerin şerrinden de Allah'a (c.c.) sığınılması gerektiği vurgulanır.
- Hz. Muhammed (s.a.v.) yatmadan önce ve namazlardan sonra düzenli olarak bu sureyi okumuş ve okunmasını tavsiye etmiştir.

FELAK SURESİ	
Okunuşu	Anlamı
Bismillâhirrahmânirrahîm 1. Kul e'üzü bi-Rabbil-felak. 2. Min şerri mâ halak. 3. Ve min şerri ğâsikin izâ ve kab. 4. Ve minşerri'n-neffâsati fi'l-'ukad. 5. Ve min şerri hâsidin izâ hased.	Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla 1. De ki: "Sabahın rabbine sığınırım; 2. Yarattığı şeylerden gelebilecek kötülüklerden; 3. Karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden; 4. Düğümlere üfürenlerin şerrinden; 5. Bir de kıskandığı vakit kıskanç kişinin şerrinden!"

ÖĞRETEN ETKİNLİK

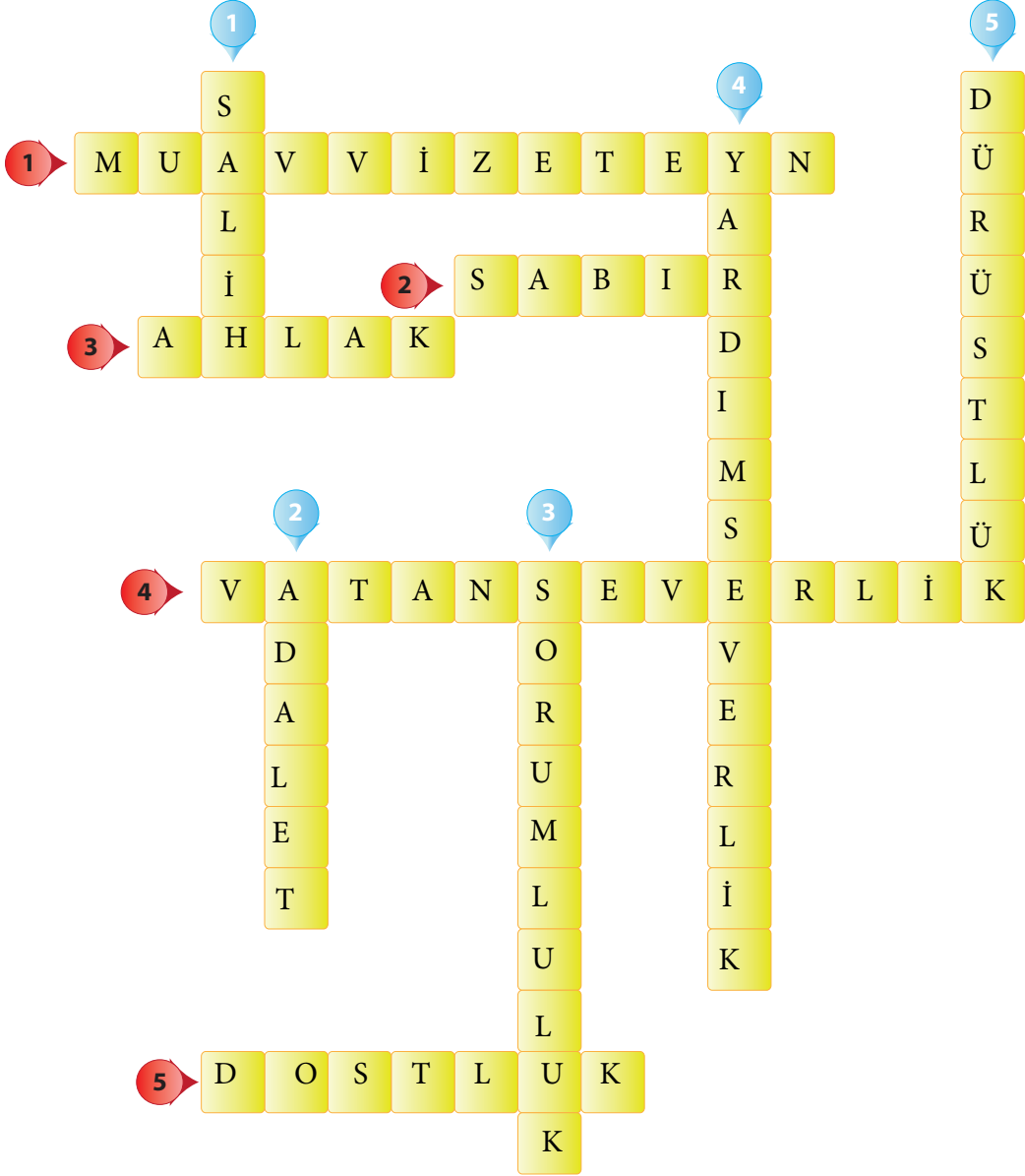
15

Gökkuşağı üzerindeki kavramlardan uygun olanları verilen cümlelerin boş kısımlarına yazdığımızda gökkuşağının hangi rengi üzerindeki kavram boşta kalır?

1)	Felak suresi ile beraber Nas suresine "Muavvizeteyn" adı verilir.
2)	Medine döneminde indiği için Medeni bir suredir.
3)	Bazı korkularımızdan Kötülüklerden .. Allah'a (c.c.) sığınmayı öğretir.
4)	Hz. Peygamber Felak suresini yatmadan önce ve ... Namazlardan ... sonra okumuş
5) Kısa namaz surelerindedir.

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

SOLDAN SAĞA

- 1) Felak ve Nas surelerinin ortak adı.
- 2) Zorluklar karşısında metanetli olup tahammül etmek.
- 3) İnsanlarda bulunan iyi ve kötü tüm özellikler.
- 4) Milletimiz, bağımsızlığımız ve toprağımız ile ilgili bir ahlaki değer.
- 5) Fedakâr arkadaşlık.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

- 1) Semûd kavmine gelen peygamber.
- 2) Hakkaniyet.
- 3) İrademizle yaptıklarımızın sonucunu üstlenmemiz.
- 4) Paylaşmayla ilgili bir ahlaki değer.
- 5) Yalan söylememek.

1.

“Hiçbir baba, evlâdına güzel terbiyeden daha üstün bir hediye vermemiştir.”

(Tirmizi, Birr, 33)

Yiğit öğretmen öğrencilerine bu hadisi hangi konunun açıklamasında vermiş olabilir?

- A) İbadetin önemi
- B) Ahlaklı yaşamın fazileti
- C) İnanç sahibi olmanın lüzumu
- D) Adaletin gerekliliği

2. **Ahlaklı olmanın gereğine inanan ve yaşantısında bunu göstermeye çalışan bir kişiden aşağıdaki davranışlardan hangisi beklenmez?**

- A) Dürüst olması
- B) Yalan söylememesi
- C) Hakkanietli olması
- D) Dedikodu yapması

3. **Hz. Muhammed (s.a.v.)** “İnsanlık, ilk günden beri bütün peygamberlerin üzerinde ittifak ettikleri bir söz bilir: Şayet utanmıyorsan dilediğini yap!” **sözü ile insanın aşağıdakilerden hangisini yapması- na dikkat çekmektedir?**

- A) Öz denetim
- B) Yardımseverlik
- C) Cesaret
- D) Eğitim

4.

“Sizin dostunuz ancak Allah’tır, Resulüdür ve Allah’ın emirlerine boyun eğerek namazı kılan, zekâtı veren müminlerdir.”

(Mâide suresi, 55. ayet)

Bu ayete göre kimleri kendimize dost edinmeliyiz?

- A) Allah’ın (c.c.) rızasına uygun yaşayan kişileri.
- B) Peygamberi ve onun sevdiklerini.
- C) Kıskanç ve kindar kişileri.
- D) Samimi bir şekilde ibadetlerini yerine getirenleri.

NARTEST

5.

“Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve doğru söz söyleyin ki Allah sizin işlerinizi düzeltsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah’a ve Resulüne itaat ederse muhakkak büyük bir başarıya ulaşmıştır.”

(Ahzâb suresi, 70-71. ayetler)

Bu ayette vurgulanan ahlaki değer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yardımseverlik
- B) Doğruluk
- C) Adil olmak
- D) Sabırlı olmak

6. • Hak ve hukuku gözetmek, her şeye hakkını vermek anlamlarına gelir.
- Toplum düzeninin sağlanması için vazgeçilmez bir değerdir.
- İnsanların haksızlığa uğradığında sorunlarının çözülme mekanizmasıdır.

Öncüllerde özellikleri verilen ahlaki değer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adalet
- B) Vatansızlık
- C) Sevgi
- D) Dürüstlük

7. Bir Müslümanın beraber yaşayıp da mutlaka saygı göstermesi gereken insanlar vardır.

Buna göre,

- I. Annemiz
- II. Öğretmenimiz
- III. Komşumuz

kişilerinden hangisi bir Müslümanın mutlaka saygı göstermesi gereken kişilerdendir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

8. (I)Medine döneminde inmiştir. (II)Beş ayetten oluşan bir suredir. (III)Sure, adını sabah aydınlığı anlamına gelen kelimedenden almıştır. (IV) Kur'an-ı Kerim'in son suresidir.

Felak suresi ile ilgili verilen metinde hangi cümle yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

9.

İslam dini müminlerden sabrederek Allah'tan (c.c.) yardım dilemeleri istenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi sabır kavramıyla doğrudan ilişkili değildir?

- A) Metanet
- B) Sebat
- C) Merhamet
- D) Tahammül

NAR TEST

10.

"Müslüman, Müslümanın kardeşidir, ona hainlik yapmaz, ona yalan söylemez, onu yüzüstü bırakmaz. Müslüman'ın ırzı, malı ve kanı saygındır, ona dokunulamaz. Takva işte şuradadır (kalptedir). Müslümanın, Müslüman kardeşini küçük görmesi, kötülük olarak ona yeter."

(Tirmizi, Birr, 18)

Bu hadisten aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Yalan söylemek günahtır.
- B) Müslümanlar sadece Müslümanları aldatmazlar.
- C) Kibirli olmak İslam'da yasaklanmıştır.
- D) Yardımlaşmak Müslümanların dini bir görevidir.

1. I. "Allah'ın rahmeti sayesinde sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi. Artık sen onları affet. Onlar için Allah'tan bağışlama dile..."
(Âl-i İmrân suresi, 159. ayet)
- II. "Sizden biri kendisi için istediğini (Müslüman) kardeşi için de istemedikçe (gerçek anlamda) iman etmiş olamaz."
(Buhârî, İman, 7)
- III. "Nerede olursan ol, Allah'a karşı sorumluluğunun bilincinde ol! Kötülüğün peşinden iyi bir şey yap ki onu yok etsin. İnsanlara da güzel ahlâka uygun biçimde davran!"
(Tirmizî, Birr, 55)
- IV. "... Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size olan nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı seçtim..."
(Mâide suresi, 3. ayet)

Verilen ayet ve hadislerden hangisi ahlaki bir öğüt içermemektedir?

A) I

B) II

C) III

D) IV

2.

"Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlarla yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor."

(Nahl suresi, 90. ayet)

Bu ayetten aşağıdaki ifadelerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Allah (c.c.) insanların aralarında adaletle hükmetmelerini istemektedir.
- B) Adaletli insanların Allah'ın (c.c.) sevgisini kazanmak için başka bir şey yapmasına gerek yoktur.
- C) Bazı davranışlar Allah (c.c.) tarafından kesin bir dille yasaklanmıştır.
- D) Aklını kullanması Allah'ın (c.c.) insandan istediği bir davranıştır.

3. "Müslüman, dilinden ve elinden (gelecek kötülükler konusunda) Müslümanların güven içinde oldukları kim-sedir."

(Buhârî, İman, 5)

Verilen bu hadis ile aşağıdaki hadis ve ayetlerden hangisi aynı konuda uyarıya sahip değildir?

A) "... Emrolunduğun gibi dosdoğru ol..."

(Hûd suresi, 112. ayet)

B) "Bana şunlar hakkında söz verin, ben de size cenneti müjdeleyeyim: Konuştuğunuz zaman doğru konuşun! Söz verdiğiniz zaman sözünüzü yerine getirin! Size emanet edileni koruyun!.."

(Ahmet bin Hanbel, Müsned, C 5, s. 323)

C) "...Verdiğiniz sözü yerine getirin. Çünkü verilen söz, sorumluluk gerektirir."

(İsrâ suresinin 34. ayet)

D) "Biz her şeyi bir ölçüye (bir düzene, plana) göre yarattık"

(Kamer suresi, 49. ayet)

4. I. Hastalandığında ziyaret etmek.
II. Zor zamanında yanında bulunmak.
III. Maddi olarak ihtiyaç sahibi duruma düşerse yardım etmek.
IV. Kötülük yaparken de ona yardım etmek.

Verilenlerden hangisi insanın arkadaşından bekleyeceği bir davranış olamaz?

A) I

B) II

C) III

D) IV

5.

Hız. Muhammed (s.a.v.) hayatı boyunca doğruluk ve dürüstlüğün en güzel örneği olmuştur. Bu nedenle Mekkeliler kendisine İslam'dan önce "....." demişlerdir. Hayatı boyunca hiç yalan söylemediği için Mekke'li müşrikler bile onu yalancılıkla suçlayamamıştır.

Bu metinde boş bırakılan kısma yazılması gereken kavram aşağıdakilerde hangisidir?

- A) Muhammedü'l- Emin
B) Hatemu'l Enbiya
C) Ebu'l Kasım
D) Üsve-i Hasene

6. İslam dini Müslümanların mutlaka öz denetim yapmasını, kimsenin olmadığı yerlerde ve zamanlarda bile sorumluluklarını yerine getirmesini ister.

Aşağıdakilerden hangileri İslam dininde öz denetimin ortaya çıkmasına doğrudan yardımcı olur?

- A) İlahi kitap inancı ve Mikail meleği.
B) Ahiret inancı ve kiramen katibin melekleri.
C) Kader inancı ve İsrâfîl meleği.
D) Peygamber inancı ve hafaza melekleri.

7.

“Helâk emrimiz geldiğinde Salih’i ve beraberindeki iman etmiş olanları tarafımızdan bir rahmetle helâktan ve o günün rezilliğinden kurtardık. Şüphesiz Rabbin mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir. Zulmedenleri o korkunç uğultulu ses yakaladı da yurtlarında diz üstü çöke kaldılar. Sanki orada hiç yaşamamışlardı. Biliniz ki Semûd kavmi Rablerini inkâr etti. (Yine) biliniz ki Semûd kavmi Allah’ın rahmetinden uzaklaştı.”

(Hûd sûresi, 66-68. ayetler)

Verilen ayetten Hz. Salih’le ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisini çıkaramayız?

- A) Semûd kavmine peygamber olarak gelmiştir.
B) Allah (c.c.) ona yardım etmiştir.
C) Halkıyla beraber helak olmuştur.
D) Halkının bir kısmı ona inanmış, bir kısmı inanmamıştır.

8. • “Kulların sabaha eriştiği her gün (yeryüzüne) iki melek iner. Bu iki melekten biri, ‘Allah’ım malını, hayır yolunda harcayan kişiye (harcadığı malın yerine) yenisini ver.’ der. Diğeri de ‘ Allah’ım malını (hayır yollarında harcamayarak) elinde tutan (cimrilik eden) kişinin malını telef et.’ der.”

(Buhârî, Zekât, 27)

- “... İyilik ve takva (Allah’a karşı gelmekten sakınma) üzere yardımlaşın. Günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın. Allah’a karşı gelmekten sakının...”

(Mâide sûresi, 2. ayet)

Verilen ayet ve hadisin vurguladığı ortak ahlaki değer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adaletli olmak
B) Yardımsever olmak
C) Vatansever olmak
D) Sabırlı olmak

9.

Yarın Hakk'ın divanına varılır,
Ruz-u mahşer günü sual sorulur.
Günahın tartarlar mizan kurulur,
Orda haklı hakkın alsa gerektir.

Genç Abdal Hakk'a yakın olana,
İtikadı bütün sadık olana,
Hakikatte Hakk'a aşık olana,
Dîvanda şefaaf olsa gerektir.

Genç Abdal

Verilen şiirden aşağıdaki ifadelerden hangisini çıkaramayız?

- A) Şair şefaaf olduğuna inanmaktadır.
- B) Ahirette adalet vardır.
- C) Herkes cezasını çekmek için cehenneme girecektir.
- D) Ölüm sonrasında yeni bir hayat başlayacaktır.

10.

"Allah, bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar. Onun kazandığı iyilik kendi yararına, kötülük de kendi zararınadır. (Şöyle diyerek dua ediniz): "Ey Rabbimiz! Unutur, ya da yanılırsak bizi sorumlu tutma! Ey Rabbimiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği şeyleri de yükleme! ..."

(Bakara suresi, 286. ayet)

Verilen ayetten aşağıdaki ifadelerden hangisini çıkaramayız?

- A) Bazı insanların hiç günahı yoktur.
- B) İnsanlar özgür iradeye sahiptir.
- C) İslam, insanı gücünün yettiğinden sorumlu tutar.
- D) Dua yalnızca Allah'a (c.c.) edilir.

**ALLAH'IN KULU VE ELÇİSİ:
HZ. MUHAMMED**

4. Ünite

Kazanımlar

- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) insani yönünü ayetlerden hareketle yorumlar.
- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberlik yönüyle ilgili özelliklerini ayırt eder.
- Kâfirun suresini okur, anlamını söyler.

Allah'ın (c.c.) Kulu Hz. Muhammed (s.a.v.)

Hız. Muhammed (s.a.v.) daima Allah'ın (c.c.) emirleri doğrultusunda yaşayarak kul olmasının gereğini yerine getirmiştir. Aynı zamanda yaşamını her insan gibi devam ettirmiş, yaşamı boyunca birçok rol üstlenmiştir. Allah'tan (c.c.) vahiy almak dışında diğer insanlardan bir farkı olmayan Hız. Peygamber, çocuk olmuş, genç bir delikanlı olmuş, evlenmiş, evinin rızkı için çalışmış ve her insan gibi bir gün ömrü son bulmuştur.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

1

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

Hız. Muhammed de (s.a.v.) her insan gibi beşeridir.

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) üstün insani özellikleri yoktur.

Hız. Peygamber her insan gibi üzüntüler ve sevinçler yaşamıştır.

Bazı peygamberler ölümsüzdür.

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) resmi ya da heykeli hiçbir zaman yapılmamıştır.

Hız. Muhammed (s.a.v.) peygamber olmasına rağmen kulluk vazifesini her zaman yapmıştır.

BİLELİM:

Hilye-i Şerif: Hız. Peygamberin vücut yapısıyla, fiziksel özellikleriyle ve güzellikleriyle ilgili hadislerin yazıldığı levhalara Hilye-i Şerif denir.

Hız. Muhammed (s.a.v.) evlendikten sonra eşine ve çocuklarına karşı görevlerini yerine getirmiştir. Ailesine karşı sevgi, saygı, merhamet ve anlayış çerçevesinde davranmıştır. Aile bireyleriyle şakalaşır, onların hoşuna gidecek tarzda kendilerine hitap ederek sevgisini gösterirdi. Çocuklarıyla ve torunlarıyla oyunlar oynar, ev işlerinde eşine yardım ederdi. Kendisini etrafındaki insanlardan ayrı tutmaz, ayrıcalık istemezdi. Kendisinin de herkes gibi Allah'ın (c.c.) bir kulu olduğunu söylerdi.

Bir ayet:

"De ki: Ben size, 'Allah'ın hazineleri benim yanımdadır.' demiyorum. 'Ben gaybı da bilmem.' Size, 'Ben bir meleğim.' de demiyorum. Ben sadece bana gönderilen vahye uyuyorum..."

(En'am suresi, 50. ayet)

Bir hadis:

Bir adam Hız. Peygamber'e geldi. O'nun karşısında durunca korkudan titremeye başladı. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.): "Korkma rahat ol. Ben kral değilim. Ben ancak Kureyş'ten kurutulmuş et yiyen bir kadının oğluyum." dedi.

(İbn Mâce, Et'ime, 30)

ÖĞRETEN ETKİNLİK

2

Aşağıdaki cümlelerden doğruları beyaz gül ile, yanlışları kırmızı gül ile eşleştiriniz.

1.	Hız. Muhammed (s.a.v.) peygamber olduktan sonra ev işlerinde eşine yardım etmiştir.	
2.	Hız. Muhammed (s.a.v.) çok ciddi bir kişiydi, hiç gülmez ve şakalaşmazdı.	
3.	Hız. Muhammed (s.a.v.) ne peygamber olmadan önce ne de sonra ayrıcalık istemiştir.	
4.	Hız. Muhammed (s.a.v.) evinin rızkını kendisi çalışarak temin etmiştir.	
5.	Hız. Muhammed de (s.a.v.) herkes gibi geleceği bilmeyen bir insandı.	

H.z. Muhammed'in (s.a.v.) her insan gibi bir kul olmasının yanında onu bazı değerli özellikleri de vardır. H.z. Muhammed (s.a.v.), hiçbir zaman puta tapmamış, Allah'a (c.c.) şirk koşmamıştır. Onu insanlardan peygamber olarak ayıran özelliği ise Yüce Allah'tan vahiy almasıdır.

> İslamiyet'ten önce Arabistan'da Hanifler olarak bilinen ve H.z. İbrahim'in dininden geriye kalanlarla amel eden birçok insan vardı. H.z. Muhammed de (s.a.v.) İslamiyet gelmeden önce, H.z. İbrahim'in Hanif dinine göre bir hayat sürüyor, Allah'ın (c.c.) tek ve eşsiz olması anlamına gelen tevhit inancını benimsiyordu.

Bir ayet:

"De ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım. Ne var ki bana, ilahınızın bir tek ilah olduğu vahyolunuyor..."
(Kehf suresi, 110. Ayet)

Bir hadis:

O, herkes gibi bir insandı. Elbisesini temizler, koyununu sağlar ve kendi ihtiyaçlarını kendisi görürdü.
(Ahmed b. Hanbel, VI, 256)

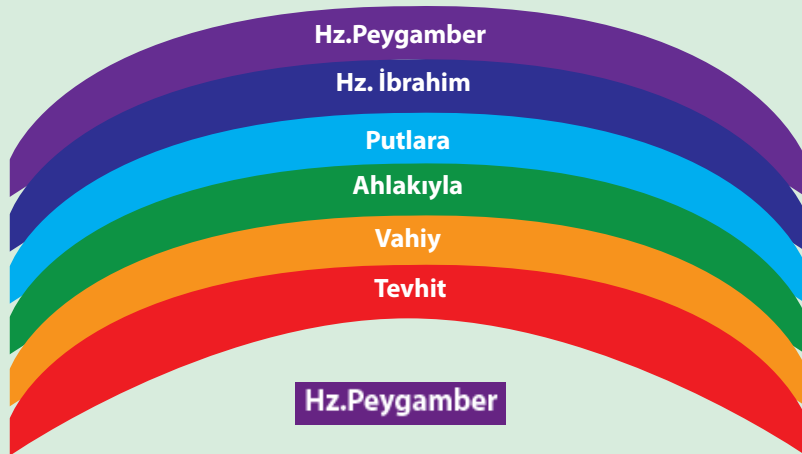

ÖĞRETEN ETKİNLİK

3

Gökkuşağı üzerindeki kavramlardan uygun olanları verilen cümlelerin boş kısımlarına yazdığımızda gökkuşağının hangi rengi üzerindeki kavram boşta kalır?

1)	H.z. Muhammed (s.a.v.) İslamiyet öncesinde Tevhit inancına sahipti.
2)	İslam öncesi dönemde kendisine Hanif diyenler peygamber olarak H.z. İbrahim'i seçmişlerdi.
3)	H.z. Muhammed'in (s.a.v.) diğer insanlardan tek farkı Allah'tan (c.c.) Vahiy almasıdır.
4)	H.z. Muhammed (s.a.v.) hiçbir zaman Putlara ... tapmamıştır.
5)	İslamiyet öncesinde de çevresindeki insanlar H.z. Muhammed'i (s.a.v.) Ahlakıyla bilirler ve takdir ederlerdi.

Peygamberlerin neden melek olmadığı konusu da sorularda işlenen bir konudur. Bazı müşrikler de bu konuyu İslam dinini kabul etmemek için bahane olarak kullanarak, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) kendileri gibi bir insan olmasının onun peygamber olmadığına delili olarak öne sürmüşlerdir. Kur'an-ı Kerim'de onların bu bahaneleri şöyle haber verilir: "Bu ne biçim peygamber; bizler gibi yemek yiyor, çarşılarda dolaşiyor! Ona kendisiyle beraber uyarıcı olarak bir melek indirilmeli değil miydi? dediler."

(Furkân suresi, 7. ayet)

Bir ayet:

Kendilerine kurtuluş rehberi (vahiy) geldiğinde insanların inanmalarını, ancak "Allah, peygamber olarak bir beşeri mi gönderdi?" şeklindeki itirazları engellemiştir. De ki: "Yeryüzünde yerleşip dolaşan melekler bulunsaydı elbette onlara da peygamber olarak gökten bir melek gönderirdik." Yine de ki: "Benimle sizin aranızda gerçek şahit olarak Allah kâfidir. O, kullarını çok iyi bilip görmektedir."

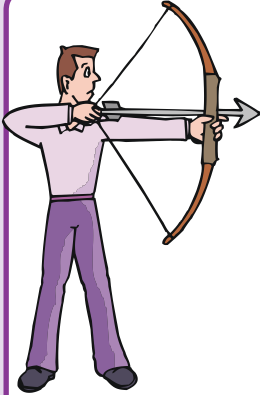
(İsrâ suresi, 94-96. Ayetler)

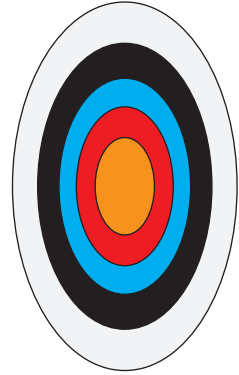
ÖĞRETEN ETKİNLİK

4

Hedef tahtasında yazan cümlelerden bir tanesi yanlışır. Hangi renkteki cümle yanlışır?

1.	Allah'ın (c.c.) seçtiği bütün peygamberler insandır.
X	İlk peygamberlerden bazıları melektir.
3.	Bazı insanlar İslam'ı reddetmek için olmadık bahaneler üretmiştir.
4.	Peygamberlerin insani yönleri beşeri kavramıyla açıklanır.
5.	Hz. Muhammed'in (s.a.v.) insani olarak diğer insanlardan farkı yoktur.

NE ÖĞRENDİK?

Hiz. Muhammed (s.a.v.) daima Allah'ın (c.c.) emirleri doğrultusunda yaşayarak kul olmasının gereğini yerine getirmiştir.

Aile bireyleriyle şakalaşır, onların hoşuna gidecek tarzda kendilerine hitap ederek sevgisini gösterirdi.

Hiz. Muhammed (s.a.v.), hiçbir zaman puta tapmamış, Allah'a (c.c.) şirk koşmamıştır.

1. İnsan ömrü boyunca toplumda değişik roller üstlenir. Bir insan olarak peygamberlerin de durumları bundan farklı değildir.

Bu açıklamaya göre,

- I. Evlenmesi
II. Çalışıp rızkını elde etmesi
III. Namazın nasıl kılınacağını açıklaması

örneklerinden hangisi Hz. Muhammed (s.a.v.) için beşeri olmasına örnek oluşturur?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) I, II ve III

2.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) vücut yapısına, üstün özelliklerine ve güzelliklerine dair Hz. Ali'nin (r.a.) naklettiği hadisin yazıldığı levhalara denir.

Bu metinde boş bırakınla yere aşağıdaki kavramlardan hangisi yazılmalıdır?

- A) Nisab
B) Hilfu'l Füdul
C) Muhacir
D) Hilye-i Şerif

3. I. Mucizeleri olması, onun üstün insani özelliklere sahip olduğu gösterir.
II. Her insan gibi sevinçli ve üzüntülü anları olmuştur.
III. Son peygamber olması onu melekleştirmez.
IV. O da her insan gibi ölümlü olarak yaşamış ve ölmüştür.

Hz. Muhammed'in insani özellikleriyle ilgili verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

4.

"De ki: Allah dilemedikçe ben kendime bir zarar verme ve bir fayda sağlama gücüne sahip değilim. Eğer ben gaybı biliyor olsaydım daha çok hayır elde etmek isterdim ve bana kötülük dokunmazdı. Ben inanan bir kavim için sadece bir uyarıcı ve bir müjdeciyim."

(Ârâf suresi, 188. ayet)

Bu ayetten Hz. Muhammed'le (s.a.v.) ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Gelecekte haberi yoktur.
B) Hayatının bazı dönemleri zor geçmiştir.
C) Müslüman olmaları için insanları zorlamıştır.
D) İnsanların mutluluğu için bir rehberdir.

5. (I) Hz. Muhammed de (s.a.v.) her insan gibi bir anne ve babaya sahiptir. (II) Peygamber olmadan önce de sonra da dürüstlüğü ile tanınmıştır. (III) Peygamberliğe daha fazla vakit ayırabilmek için hiç evlenmemiştir. (IV) Her insan gibi zamanı geldiğinde de vefat etmiştir.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) beşeri özelliklerinin anlatıldığı metin de yanlış olan cümle hangisidir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

6. Hz. Muhammed de (s.a.v.) diğer insanlar gibi çalışarak evinin rızkını kazanmıştır.

Hz. Muhammed (s.a.v.) hangi mesleği yaparak rızkını temin etmiştir?

- A) Marangozluk
B) Ticaret
C) Demircilik
D) Çiftçilik

7. "De ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım..."

(Fussilet suresi, 6. ayet)

Verilen ayet Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?

- A) Beşeri olmasına
B) Rahmet peygamberi olmasına
C) Vahiy almasına
D) El-emin olmasına

8. I. Allah'tan (c.c.) vahiy alması.
II. Çalışıp rızkını kazanması.
III. Dürüst bir kişiliğe sahip olması.

Verilenlerden hangisi yaşadığı toplumda sadece Hz. Muhammed'de (s.a.v.) görülen bir özelliktir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) I, II ve III

9. "(Ey Muhammed!) Şüphesiz sen öleceksin ve şüphesiz onlar da öleceklerdir." (Zümer suresi, 30. ayet) ayeti onun da bir olduğunu göstermektedir.

Verilen metinde boş bırakılan kısım aşağıdakilerden hangisi ile doldurulmalıdır?

- A) Muzaffer
B) Yardımsever
C) Dürüst kişi
D) Fâni

10. I. "Hristiyanların Meryem oğlu İsa'yı övmekte aşırı gittikleri gibi siz de beni övmekte aşırılık göstermeyin. Şüphesiz ki ben Allah'ın kuluyum. Onun için bana 'Allah'ın kulu ve resulü' deyin."

(Buhârî, Enbiyâ, 48)

- II. "De ki: Ben de ancak sizin gibi bir insanım. Fakat bana ilahınızın yalnızca bir tek ilah olduğu vahyediliyor. Artık ona yönelin ve ondan bağışlanma dileyin. Allah'a ortak koşanların vay hâline!"

(Fussilet suresi, 6. ayet)

- III. "Biz senden önce de hiçbir beşere ölümsüzlük vermedik. Şimdi sen ölürsen onlar ebedi mi kalacaklar?"

(Enbiyâ suresi, 34. ayet)

- IV. "Peygamber, Rabbinden kendisine indirilene iman etti, mü'minler de (iman ettiler). Her biri; Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettiler ve şöyle dediler: 'Onun peygamberlerinden hiçbirini (diğerinden) ayırt etmeyiz.' Şöyle de dediler: 'İştittik ve itaat ettik. Ey Rabbimiz! Senden affını dileriz. Sonunda dönüş yalnız sanadır.'"

(Bakara suresi, 285. ayet)

Verilen hadis ve ayetlerden hangisi Hz. Muhammed'in (s.a.v.) beşeri özelliğine vurgu yapmamaktadır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

Allah'ın (c.c.) Son Elçisi Hz. Muhammed (s.a.v.)

Hız. Peygamber, Allah'ın (c.c.) emir ve yasaklarını insanlara bildiren son elçidir. Peygamberlik vazifesi Allah (c.c.) tarafından kırk yaşına geldiğinde verilmiştir. Hız. Muhammed (s.a.v.), insanları yalnızca Yüce Allah'a kulluk etmeye çağırarak, rehberlik etmiştir. Hiçbir zaman kimseyi inançları konusunda zorlamamıştır. Daima hoşgörü hak ve adaletten yana olmuş, insanları iyiliğe ve yardımlaşmaya yönlendirmiş, kötü ve zararlı davranışlardan sakındırmıştır.

Bir ayet:

"... O, Allah'ın Resûlü ve nebilerin sonuncusudur..."

(Ahzâb suresi, 40. ayet)

Unutma

Hâtemü'l-Enbiyâ, Hız. Muhammed'in (s.a.v.) "Peygamberlerin sonuncusu, kendisinden sonra kesinlikle peygamber gelmeyecek olan." anlamındaki sıfatıdır.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

5

Aşağıdaki cümlelerin boş kısımlarını uygun kavramlar ile doldurunuz.

Tebliğ

Son

Nasihat

Kırk

Mutluluğu

Allah (c.c.)

Hız. Adem

Dürüst

1.	İnsanlara gönderilen ilk peygamber Hız. Adem dir.
2.	Hız. Muhammed (s.a.v.) peygamberlik görevinden önce de Dürüst kişiliği ile tanınırdı.
3.	Hız. Peygambere peygamberlik görevi verildiğinde Kırk yaşındaydı.
4.	Peygamberlerin Allah'ın (c.c.) emirlerini insanlara iletmesine Tebliğ denir.
5.	Peygamberlerin insanları yönlendirmelerinin amacı, insanların Mutluluğu dur.
6.	Hız. Muhammed'e (s.a.v.) peygamberlik görevi Allah (c.c.) tarafından verilmiştir.
7.	Hız. Peygamber insanlara sadece Nasihat etmiş, kararı kendilerine bırakmıştır.
8.	Hız. Muhammed (s.a.v.) Allah'ın (c.c.) Son peygamberidir.

Hız. Muhammed (s.a.v.) Rahmet Peygamberidir

Rahmet: Acıma, şefkat etme, incelik gösterme, merhamet etme, affetme ve mağfıret gibi anlamlara gelen rahmet, terim anlamı olarak bütün varlıkların iyiliğini istemek ve onlara her türlü yardımda bulunmaktır.

Allah (c.c.), rahmetinin göstergesi olarak kullarına yol göstermekle görevlendirdiği peygamberler gönderir. Çünkü hata yapmaya meyilli olan insan, uyarılmaya ve kendisine yol gösterilmesine muhtaçtır.

Bir ayet:

Biz, Rabb'inin bir rahmeti olarak peygamberler göndermekteyiz. O hakkıyla işitendir, bilendir."

(Duhân suresi, 5-6. Ayetler)

Tebliğ: Peygamberlerin Allah'tan (c.c.) aldıkları mesajları, emirleri, yasakları eksiksiz ve doğru bir şekilde insanlara bildirmeleridir.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

6

Aşağıdaki cümlelerden doğruları mavi balonla, yanlışları kırmızı balonla eşleştiriniz.

1. Hız. Peygamberin çocuklara olan sevgisi merhametinin bir göstergesidir.

2. Hız. Muhammed (s.a.v.) sadece Müslümanlara merhametli davranmıştır.

3. Allah (c.c.) insanlara merhamet ettiği için peygamberler göndermiştir.

4. Hız. Peygamberin yaşlılara olan tavrı, merhametle açıklanamaz.

5. Müslüman olan kişi, Allah'ın (c.c.) yarattığı her varlığa merhamet etmelidir.

Hız. Muhammed (s.a.v.) Kur'an'ı Açıklayıcıdır

Allah'ın (c.c.) emir ve yasalarını insanlara hatırlatmak, onların dünyada ve ahirette mutlu olmalarını sağlamak amacıyla Allah tarafından birçok peygamber ve ilahi kitap gönderilmiştir. Hz. Muhammed de (s.a.v.) Kur'an-ı Kerim'i insanlara iletmiş, açıklamış ve yaşayarak örnek olmuştur.

Bir ayet:

"Peygamberleri apaçık belgeler ve kitaplarla gönderdik. İnsanlara, kendilerine indirilene açıklaman ve onların da üzerinde düşünmeleri için sana bu Kur'an'ı indirdik."

(Nahl suresi, 44. ayet)

ÖĞRETEN ETKİNLİK

7

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

Hız. Muhammed (s.a.v.) Kur'an'ın emirlerini önce yaşamış sonra tebliğ etmiştir.

Hız. Muhammed (s.a.v.) Kur'an emirlerini yaşayarak örnek olmuş ve uygulanabilirliğini ispat etmiştir.

Allah (c.c.) her peygambere bir kutsal kitap vermiştir.

Kur'an'ın amacı insanların dünyada ve ahirette mutlu olmasıdır.

Din insanları zorlamaz; herkes kendi tercihini kendisi yapar, sonucuna da kendisi katlanır.

Allah (c.c.) insanları yalnız bırakmamış, peygamberler ve kitaplarla onlara yol göstermiştir.

BİLELİM:

Risalet, gönderilen elçi anlamındaki kelime terim olarak peygamberlik, nebilik, elçilik anlamlarına gelir. Allah'ın (c.c.) emir ve yasalarını insanlara iletmekle görevli olan peygamberlerin Allah (c.c.) ile insanlar arasındaki elçilik görevidir.

Nübüvvet, haber verme anlamında olan kelime terim olarak peygamberlik, nebilik, elçilik, risalet anlamlarına gelir. Peygamberlerin Allah'ın (c.c.) emir ve yasalarını insanlara duyurma; söz, tutum ve davranışlarıyla açıklama vazifesidir.

Kur'an-ı Kerim, Hz. Âdem'den (a.s.) itibaren gönderilen bütün ilahi kitapların özünü kapsamaktadır. Kur'an-ı Kerim, indirilmeye başlandığı günden kıyamete kadar yaşayacak olan bütün insanlara hitap etmektedir. Allah'ın (c.c.) Kur'an-ı Kerim'de bildirdiği ilkelerin çoğu herkesin anlayabileceği açıklıktadır. Fakat bazı ilkeler kapalı bir üslupta bildirilmiştir. Bu nedenle Hz. Peygamber, Kur'an'ın bütün ilkelerini hem sözlü olarak hem de yaşayarak açıklamıştır.

- Eğer Hz. Peygamber Kur'an'daki ayetleri açıklamasaydı, dinin emirlerini uygulamada Müslümanlar hataya düşebilirdi. Çünkü bazı ibadetler ancak peygamberin açıklamasıyla anlaşılmaktadır. Kur'an'da namaz ve hac gibi ibadetler emredilmiş, açıklaması ise Hz. Peygambere bırakılmıştır. Müslümanlar da bu ibadetleri Hz. Peygamberden öğrendikleri şekliyle yapmışlardır.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

8

Aşağıda bazı kavramların açıklamaları ve konuyla ilgili bir ipucu resim verilmiştir. Verilen bilgilerden yola çıkarak karışık harfli kavramların doğru şekillerini yazınız.

1.

Hız. Muhammed'e (s.a.v.) gönderilmiş olan son ilahi kitap **KUR'AN**

NUKRA

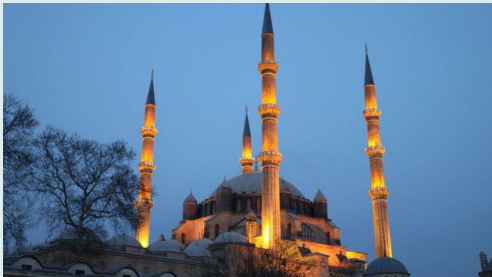
2.

Peygamberlik, nebilik, elçilik, risalet anlamlarına gelen kavram **NÜBÜVVET**

NTÜÜBVEV

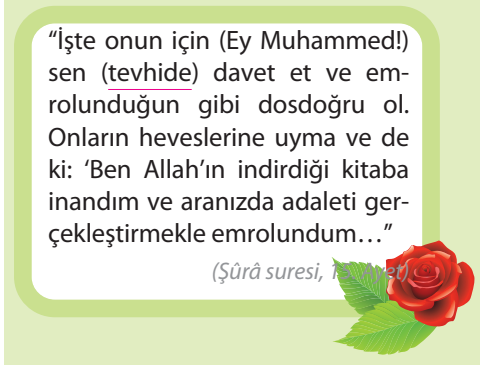
3.

Nasıl yapılacağını Hz. Peygamberden öğrendiğimiz bir ibadet **NAMAZ**

ZAAMN

1.

Verilen ayette altı çizili kısımla vurgulanan konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kutsal kitaplar
 B) Allah'ın (c.c.) birliği
 C) Peygamberlerin çağrısı
 D) Ataların inancı

2. "... İşte bu Kur'an bana, onunla sizi ve ulaştığı herkesi uyarayım diye vahyolundu..."

(En'âm suresi, 19. Ayet)

Ayette Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hangi görevi ön plana çıkmaktadır?

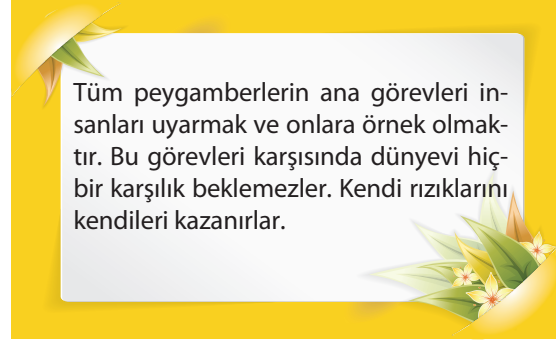
- A) Tebliğ vazifesi
 B) Babalık görevi
 C) Dürüstlükte örnek olması
 D) Rızkını çalışarak kazanması

3. Tarih boyunca Allah (c.c.) tarafından birçok peygamber ve ilahi kitap gönderilmiştir. İlk gönderilen peygamber, ilk ilahi kitap ise dir.

Verilen parçada boş kısımlara sırasıyla aşağıdakilerden hangileri gelmelidir?

- A) Hz. Adem, Kur'an-ı Kerim
 B) Hz. Muhammed (s.a.v.), Kur'an-ı Kerim
 C) Hz. Musa, Tevrat
 D) Hz. Adem, Tevrat

4.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi, Allah'ın (c.c.) elçilerinin peygamberliklerini karşılıksız yaptıklarına örnek niteliğindedir?

- A) "... Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size olan nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı seçtim..."
 (Mâide suresi, 3. Ayet)
- B) Biz, Rabb'inin bir rahmeti olarak peygamberler göndermekteyiz. O hakkıyla iştirakdir, bilendir."
 (Duhân suresi, 5-6. Ayetler)

C) "Oysa sen onlardan herhangi bir karşılık (ücret) da beklemiyorsun. O (Kur'an) bütün âlemler için bir öğüttür."

(Yûsuf suresi, 104. Ayet)

D) "Andolsun size içinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, müminlere karşı çok şefkatli ve merhametlidir."

(Tevbe suresi, 128. Ayet)

5. (I) Hz. Peygamber, yaşadığı toplumda mazlumlara sahip çıkmıştır. (II) Köleleri, kimsesizleri ve ihtiyaç sahiplerini her zaman korumuş, açları doyurmuş, kapısına geleni boş çevirmemiştir. (III) İnsanlara yalnızca maddi destek olmuştur. (IV) İçinde buldukları sıkıntılardan kurtararak onları güvenli bir ortama ulaştırmaya çalışmıştır.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliği döneminde insanlarla olan münasebetiyle ilgili olarak verilen metinde hangi cümle yanlıştır?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız III
 C) I ve II
 D) I, II ve III

6.

Zeyd, 3 ya da 5 yaşlarında iken adını Umeyr koyduğu ve çok sevdiği küçük bir kuşu vardı. Hz. Peygamber her gördüğünde ona "Umeyr'in Babası" anlamına gelen "Ebu Umeyr" diye hitap ederdi. Bir gün Zeyd'in kuşu öldü ve Zeyd buna çok üzüldü. Zeyd'in üzüntüsünü duyan Hz. Peygamber o günlerde çocuğun evine taziyeye gitti. Zeyd'i kucağına aldı, saçını okşayıp öptü, teselli etti.

Çok sevdiği küçük kuşu için üzülen bir çocuğa "Yâ Ebâ Umeyr, küçük kuşuna ne oldu?" diye hal hatır soran, onu üzgün görünce de teselli eden Hz. Muhammed (s.a.v.) için aşağıdaki ifadelerden hangisini söyleyemeyiz?

- A) Çocuklara değer verirdi
- B) İnsanların üzüntülerini paylaşırdı
- C) Çok merhametli birisiydi
- D) Kendi çocukları dışından başkasının çocuklarıyla ilgilenmezdi

7. "O, nefsinin arzusu ile konuşmaz. Size okuduğu Kur'an ancak kendisine bildirilen bir vahiydir."

(Necm suresi, 3-4. ayetler)

Bu ayetten aşağıdakilerden hangisini çıkaramayız?

- A) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) din konusunda söyledikleri şahsi görüşleri değildir.
- B) Kur'an-ı Kerim Allah (c.c.) tarafından gönderilmiş bir ilahi bir kitaptır.
- C) Kur'an-ı Kerim'deki bazı kısımlar Hz. Peygamberin sözleridir.
- D) Allah (c.c.) Hz. Peygamberi yalnız bırakmamış, ona destek vermiştir.

8.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Kur'an'ı açıklaması bizler için son derece önemlidir. Çünkü Kur'an'da açık ve ayrıntılı bir şekilde anlatılmayan bazı konuların açıklanması gerekmektedir.

**Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamaya doğru-
dan örnek olamaz?**

- A) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) iyi bir eş ve baba olması.
- B) Namazın nasıl kılınacağına Hz. Peygamberce açıklanması.
- C) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hac ibadetinin yapılışını öğretmesi.
- D) Zekâtın nasıl verileceğine Hz. Peygamberin örnek olması.

NARTEST

9.

Hz. Peygamber, kendisine yapılan haksızlıklara ve zulümlere karşı daima affedici olmuş, bu kişilerin yaptıkları yanlışları anlayıp doğruyu bulmaları için Allah'a (c.c.) dua etmiştir. Beddua etmesini teklif edenlere ise, "Ben lanetçi olarak değil, âlemlere rahmet olarak gönderildim." diyerek cevap vermiştir.

Bu metnin başlığı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) İlme Değer Vermesi
- B) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Dürüstlüğü
- C) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Merhameti
- D) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Aile Hayatı

10.

"... Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim. Size olan nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı seçtim..."

(Mâide suresi, 3. ayet)

Bu ayetten aşağıdaki ifadelerden hangisini çıkaramayız?

- A) Bu ayetle Kur'an tamamlanmıştır.
- B) İslam, ilk ilahi dindir.
- C) Dini emirlerin ve kuralların sahibi Allah'tır (c.c.).
- D) Canlılara nimet veren Allah'tır (c.c.).

Hız. Muhammed (s.a.v.) Bütün İnsanlar İçin Uyarıcı ve Müjdeleyicidir

Allah (c.c.) kullarının hatalarının olabildiğince az olması için onları uyarmıştır. Bu uyarıları peygamberler ve ilahi kitaplar aracılığıyla olmuştur. Hız. Peygamber Allah'a (c.c.) şirk koşmanın ve toplumun düzenini bozan zina, hırsızlık, cinayet, yalan gibi davranışların kötü olduğunu bildirmiştir. Allah'ın (c.c.) emir ve yasaklarına uyanları Allah'ın (c.c.) eşsiz mükâfatlarıyla müjdelemiştir.

Bir ayet:

"Biz, seni bütün insanlara ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik. Fakat insanların çoğu bunu bilmezler."

(Sebe' suresi, 28. ayet)

- Hız. Muhammed'in (s.a.v.) uyarıları o henüz hayattayken birçok ülkenin yöneticisine gönderilen mektuplarla geniş kitlelere ulaşmıştır. O, hiçbir zaman insan onurunu zedelememiş, kimseyi aşağılamamıştır. İslam dinini baskı ve zorlama yapmadan sürdürmüştür.

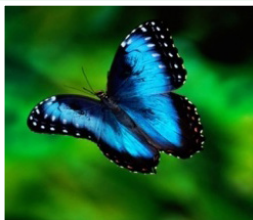
ÖĞRETEN ETKİNLİK

9

Aşağıdaki cümlelerden doğruların numarasını mavi kelebeğin yanına, yanlışların numarasını kırmızı kelebeğin yanına yazınız.

1.	Hız. Muhammed (s.a.v.) tüm insanlara uyarıcı olarak görevlendirilmiştir.
2.	Hız. Muhammed (s.a.v.) sadece Arabistan Yarımadası bölgesine tebliğde bulunmuştur.
3.	Hız. Muhammed (s.a.v.) dini konularda kimseyi zorlamamıştır.
4.	Allah (c.c.) kullarını sadece peygamberleri aracılığıyla uyarmıştır.
5.	Allah'ın (c.c.) insanları uyarmasındaki amaç, insanların mutluluğudur.

Hız. Muhammed (s.a.v.) Güzel Ahlakı Tamamlamak zere Gönderilmiştir

İnsanların birbirleriyle ilişki kurması kaçınılmazdır ve bu ilişkilerinde ahlak son derece önemlidir. Ahlakı kurallara uygun davranan insanlar, güzel ahlaklı olarak bilinir. Güzel ahlaklı insanlar ise ilişkilerini daha sağlıklı ve mutlu kurarlar.

Güzel ahlaklı insanların için en iyi örnek ise Hız. Muhammed'dir (s.a.v.). "Ben güzel ahlaklı tamamlamak üzere gönderildim." Buyuran Hız. Peygamber, vahyin amacının güzel ahlaklı bir toplum oluşturmak olduğunu vurgulamıştır. Hız. Peygamber, şahit olduğu yanlış ve kötü davranışlara duyarsız kalmamış, güzel bir üslupla uyarımiştır. Hız. Peygamber, insanlara karşı son derece merhametli ve adaletli davranmış, kimsenin kalbini kırmamaya zen göstermiştir. Güler yüzü ve yardımseverliği ile insanlara daima örnek olmuştur.

Bir ayet:

"Ve sen elbette üstün bir ahlak sahibisin."

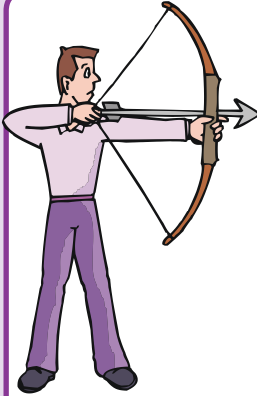
(Kalem suresi, 4. Ayet)

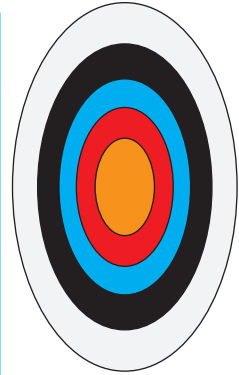
ğRETEEN ETKİNLİK

10

Hedef tahtasında yazan cümlelerden bir tanesi yanlıştır. Hangi renkteki cümle yanlıştır?

1.	Hız. Muhammed (s.a.v.) her zaman ahlaklı bir hayat yaşamıştır.
X	Hız. Peygamber, sadece Müslümanların ahlakıyla ilgilenmiştir.
3.	Ahlaklı olmak, dinin mutluluk için amaçladığı hedeftir.
4.	Ahlaklı konularda en güzel rnek Hız. Muhammed'dir (s.a.v.).
5.	Kur'an-ı Kerim'de Hız. Peygamberin ahlakı övülmüştür.

Hız. MUHAMMED (S.A.V.) NASIL BİR İNSAN VE PEYGAMBERDİR?

Hız. Peygamber, Allah'ın (c.c.) emir ve yasaklarını insanlara bildiren son elçidir.

Güzel ahlaklı insanların için en iyi örnek ise Hız. Muhammed'dir (s.a.v.).

Bir Sure Tanıyorum: Kâfirun Suresi ve Anlamı

- Mekke döneminde inmiştir. Altı ayettir.
- "Kâfirun", inkârcılar demektir.
- Hz. Peygamberin inkârcılarla şirk ve sapkınlıkta birleşemeyeceği kesin bir dille ifade edilmiştir.
- Bu surede inancın şirkten uzak tutulması hedeflenmektedir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ
وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ

OKUNUŞU

Bismillâhirrahmânirrahîm.

1. Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn.
2. Lâ e'büdü mâ te'büdûn.
3. Ve lâ entüm 'âbidûne mâ e'büd.
4. Velâ ene 'âbidün mâ 'abedtüm.
5. Velâ entüm 'âbidûne mâ e'büd.
6. Leküm dînüküm veliye dîn.

ANLAMI

Rahman Rahim Allah'ın adı ile.

1-2. De ki; 'Ey Kâfirler!

Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk etmem.

3. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz.

4. Ben de sizin kulluk ettiklerinize kulluk edecek değilim.

5. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz.

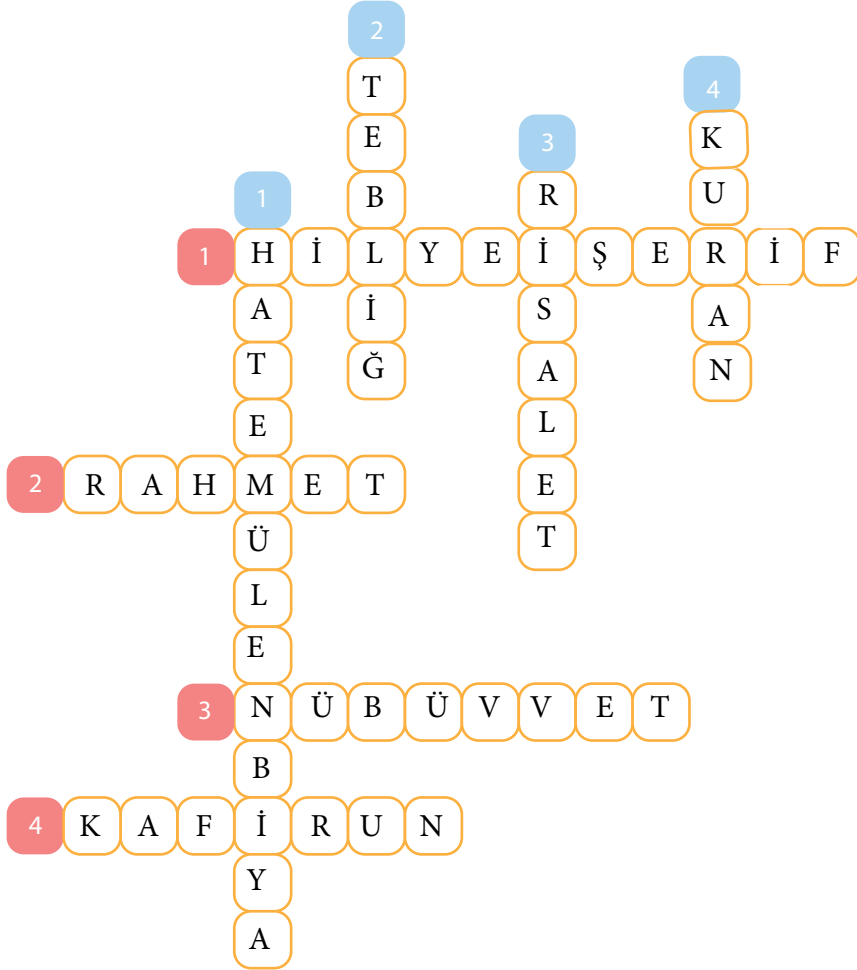
6. Sizin dininiz size, benim dinim de banadır."

ÖĞRETEN ETKİNLİK

11

Hedef tahtasında yazan cümlelerden bir tanesi yanlışır. Hangi renkteki cümle yanlışır?

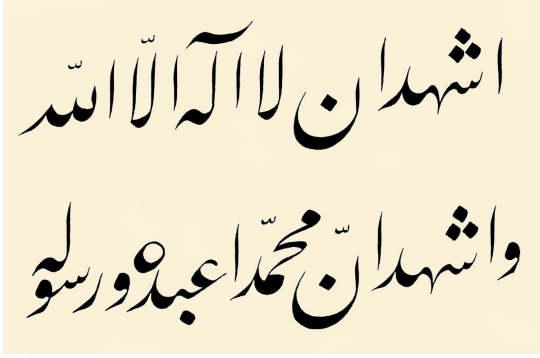
SOLDAN SAĞA

- 1) Hz. Peygamberin vücut yapısının, üstün özelliklerinin ve güzelliklerinin yazıldığı levhalar.
- 2) Allah'ın (c.c.) ve Hz. Peygamberin merhametini ifade eden kavram.
- 3) Peygamberlik, nebilik, elçilik.
- 4) Hz. Peygamberin inkârcılarla şirk ve sapkınlıkta birleşemeyeceğini anlatan sure.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

- 1) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) son peygamber olduğu anlamına gelen sıfatı.
- 2) Peygamberlerin Allah'tan (c.c.) aldıkları mesajları eksiksiz ve doğru bir şekilde insanlara bildirmesi.
- 3) Allah'ın (c.c.) emir ve yasalarını insanlara bildirmekle görevli olan peygamberlerin Allah (c.c.) ile insanlar arasındaki elçilik vazifesi.
- 4) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ahlakının kaynağı olan son ilahi kitap.

1.

Kur'an-ı Kerim'e göre Hz. Muhammed'in (s.a.v.) iki önemli konumu ve temel özelliği vardır. Onun Allah'ın (c.c.) kulu olması ve elçisi olmasıdır. Bu durum İslam dininin temeli olan kelime-i şahadette de şöyle dile getirilir:

Bu metinde boş bırakılan kısma yazılması gereken kelime-i şahadet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Allahümme salli ala seyidine Muhammed
 B) Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden rasulüllah
 C) Lailahe illallah
 D) Sallallahu aleyhi ve sellem

2.

Hz. Muhammed (s.a.v.) peygamber olmadan önce kuldür. Öncelikle kulluk vazifelerini yerine getirmiştir. Daima Allah'ın (c.c.) emirleri doğrultusunda yaşamıştır. Allah da (c.c.) onu peygamber olarak görevlendirmiştir. O da peygamber olmadan önce ve sonra diğer insanlar gibi yaşamını devam ettirmek için insani ihtiyaçlarını yerine getirmiştir. Evlat olmuştur, evlenmiştir, olmuştur.

Bu metin Hz. Muhammed'in (s.a.v.) beşeri özellikleriyle tamamlanacaksa, metindeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Eş
 C) Peygamber
 B) Baba
 D) Dede

3. İslam dininin birinci temel kaynağı dir.

Verilen bilgide boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Hadisler
 B) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) sünneti
 C) İcma
 D) Kur'an-ı Kerim

4.

Hz. Peygamber yalnızca insanlara değil bütün canlılara değer vermiştir. Hayvanlara merhametle davranmış, eziyet eden insanları uyarılmış ve ağaç dikmeyi teşvik etmiştir. Şam bölgesine sefere çıkan ashabına: "... Sakın bir kadını, bir çocuğu veya bir ihtiyarı öldürmeyin. Tek bir ağaç bile kesmeyin. Hurmalıkları talan etmeyin. Evleri yıkmayın." diye talimat vermiştir.

Bu metinden Hz. Peygamberin,

- I. Hayvanlara sevgisi
 II. Doğaya karşı duyarlılığı
 III. Çocuklara karşı hassasiyeti

konularından hangisi hakkında bilgi öğrenebiliriz?

- A) Yalnız I
 B) I ve II
 C) I ve III
 D) I, II ve III

5. "Ey Peygamber! Biz seni insanlar hakkında şahit, müjdeci, uyarıcı ve Allah'ın izniyle O'nun yoluna dâvet eden bir peygamber ve onların yollarını aydınlatıcı bir elçi olarak gönderdik."

(Ahzâb suresi, 45-46. ayetler)

Ayette peygamberin hangi görevi vurgulanmaktadır?

- A) Tebliğ görevi
 B) Kulluk görevi
 C) Aile reisliği görevi
 D) Dürüstlük ve doğruluk vazifesi

6. "Biz senden önce de hiçbir beşere ölümsüzlük vermedik. Şimdi sen ölürsen onlar ebedî mi kalacaklar?"

(Enbiyâ suresi, 34. ayet.)

Bu ayetten aşağıdakilerden hangisi çıkarılmaz?

- A) Hz. Muhammed (s.a.v.) ölümsüzdür.
B) Her insan ölümlüdür.
C) Tüm peygamberler her insan gibi bir gün ölmüştür.
D) Ölüm Allah'ın (c.c.) takdirindedir.

7. "Benim ve benden önceki peygamberlerin durumu, bir ev yapan kişiye benzer. O kişi, evi güzel bir şekilde inşa etmiş, bu evi mükemmel hâle getirmiş ancak bir köşede yalnız bir tuğlalık yer boş kalmıştır. İnsanlar bu evi dolaşırlar, ona hayran olur ve 'Keşke şu (eksik) tuğla da yerine konulsaydı!' derler. İşte ben, o (eksik bırakılan) tuğlayım; ben peygamberlerin sonuncusuyum."

(Buhârî, Menâkıb, 18)

Bu hadise göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Hz. Muhammed'den (s.a.v.) sonra başka peygamber gelmeyecek.
B) Bütün peygamberler aynı düşünce etrafında tebliğ vazifesini yerine getirmiştir.
 C) Önceki dinler peygamberlerin ölmesi sonucu hep yarım kalmıştır.
D) İslam dini önceki peygamberleri ve getirdiklerini reddetmez.

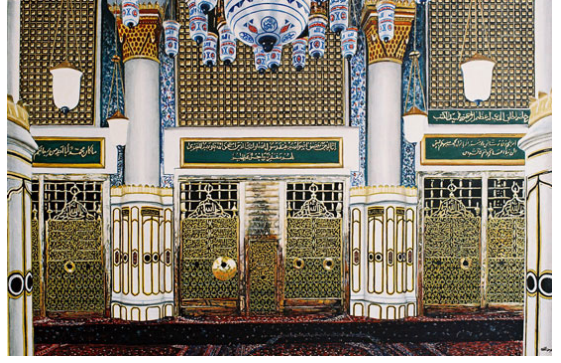
8. "... Bizi aldatan bizden değildir."

(Müslim, İman, 164)

Hz. Peygamber bu hadisinde insanları hangi konuda uyardı?

- A) İbadetlerin yapılması
 B) Ahlaki davranışlar
C) Çalışarak kazanç elde etmek
D) İnsanları inanç konusunda zorlamamak

9.

Hz. Muhammed (s.a.v.) ile ilgili,

- I. Resul peygamberdir.
II. Kur'an'ın açıklayıcısıdır.
III. Rahmet peygamberidir.
IV. Sadece Araplara tebliğde bulunmuş bir peygamberdir.

ifadelerinden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

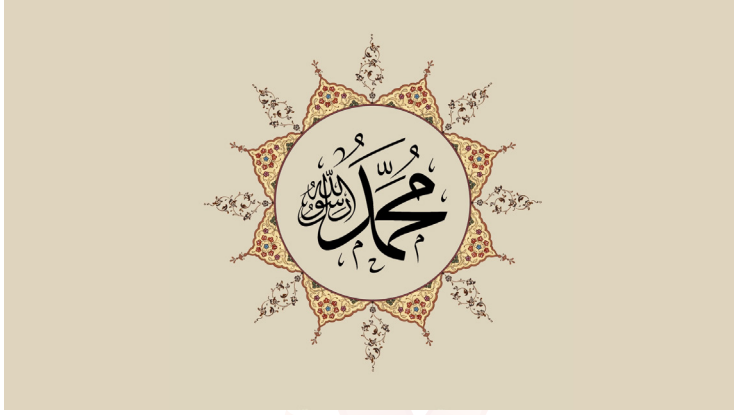
10. Kur'an-ı Kerim'de bulunan ayetlerin çoğu herkesin anlayabileceği açık ifadelerdir. Fakat bazı ayetler kapalı bir üslupta bildirilmiştir. Bu nedenle Hz. Peygamber, Kur'an'ın bütün ilkelerini yaşayarak insanlara örnek olmuştur. Hz. Aişe (r.a.), kendisine peygamberin ahlakını soranlara Hz. Peygamberin Kur'an'ı yaşadığını şu sözleriyle belirtmiştir: "Siz hiç Kur'an okumuyor musunuz? Onun ahlakı Kuran'dı."

Bu ayetten aşağıdaki ifadelerden hangisi çıkarılmaz?

- A) Hz. Muhammed (s.a.v.) sadece vahiy ileten değil, aynı zamanda onu yaşayarak örnek olandır.
 B) Hz. Muhammed (s.a.v.) olmasa da Kur'an-ı Kerim tam olarak net bir şekilde anlaşılabilir.
C) Hz. Peygamberin hayatında Kur'an ilkeleri dışında bir şey bulamayız.
D) Kur'an-ı Kerim'in bazı ayetleri Hz. Peygamberin açıklamalarıyla daha iyi anlaşılmiştir.

NARTEST

1.

İslam dininin ilahi kitabı Kur'an-ı Kerim, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) bizler gibi bir insan olduğunu belirtmektedir. Onun da diğer peygamberler gibi insanüstü bir varlık olarak değerlendirilmemesi gerektiğini vurgulanır. Hz. Muhammed de (s.a.v.), diğer bütün insanlar gibi bir anne ve babanın evladı olarak dünyaya gelmiş, insanlarla iletişim ve ilişki kurmuş, çocukluk ve gençlik dönemlerini yaşamıştır. Zamanı geldiğinde de evlenip yuva kurmuştur, rızkını kendisi çalışarak kazanmıştır.

Bu metinden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Bazı peygamberlerin insanlardan farklı olarak üstün güçleri vardır.
- B) Bütün peygamberler insanlar arasından seçilmiştir.
- C) Kur'an-ı Kerim'e göre yaratılış olarak insanların birbirine üstünlüğü yoktur.
- D) Peygamberler evlerinin geçimlerini çalışarak kendileri sağlamıştır.

2.

"İşte onun için (Ey Muhammed!) sen (tevhide) davet et ve emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Onların heveslerine uyma ve de ki: 'Ben Allah'ın indirdiği kitaba inandım ve aranızda adaleti gerçekleştirmekle emrolundum...'"

(Şûrâ suresi, 15. Ayet)

Verilen ayetten aşağıdaki ifadelerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Ayet Hz. Muhammed'e (s.a.v.) davet metodunu göstermektedir.
- B) Allah (c.c.) Hz. Muhammed'e (s.a.v.) hakkaniyetli olmasını emretmektedir.
- C) Ayette insanların şirke karşı uyarılması vardır.
- D) Ayete göre Hz. Muhammed (s.a.v.) son peygamberdir.

3. Hz. Muhammed (s.a.v.) peygamber olarak gönderilmeden önce Arap Yarımadası başta olmak üzere dünyanın hemen her yerinde insanlar kötü yaşantılar içerisindeydi. İnsanların çoğu önceki peygamberlerin getirdikleri terk edip putlara tapıyordu. İnsanlar arasında kölelik çok yaygındı ve onlara kötü davranıyorlardı. Toplumda güçlü olanlar zayıfları eziyor, adalet kavramı yerlerde sürünüyordu. Kim güçlüyse o haklı kabul ediliyordu.

Bu metne göre,

- I. İslamiyet öncesinde insanlar huzur içerisinde yaşıyordu.
II. İslamiyet öncesinde insanlara hiç peygamber gönderilmemişti.
III. İslamiyet sadece Arap Yarımadasını kendisine hedef seçmişti.

açıklamalarından hangisi söylenemez?

- A) Yalnız III B) I ve II C) I ve III D) I, II ve III

4. "Andolsun Allah, müminlere kendi içlerinden; onlara ayetlerini okuyan, onları arıtp tertemiz yapan, onlara kitap ve hikmeti öğreten bir peygamber göndermekle büyük bir lütufta bulunmuştur. Oysa onlar, daha önce apaçık bir sapıklık içinde idiler."

(Âl-i İmrân suresi, 164. ayet)

Bu ayete göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Peygamberleri görevlendiren Allah'tır (c.c.).
 B) Peygamber gelen topluluklar, kendilerine peygamber gelmeden önce de her zaman ahlaklı ve doğruluk içinde olmuşlardır.
C) Peygamberler, tebliğde bulunacakları kavimlerin içinden seçilmiştir.
D) Allah (c.c.) lütuf sahibidir.

5.

Kâfirun Suresi Anlamı

Rahman Rahim Allah'ın adı ile.

1-2. De ki; 'Ey Kâfirler! Ben sizin kulluk ettiklerinize kulluk etmem.

3. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz.

4. Ben de sizin kulluk ettiklerinize kulluk edecek değilim.

5. Siz de benim kulluk ettiğime kulluk edecek değilsiniz.

6. Sizin dininiz size, benim dinim de banadır."

Aşağıdaki ifadelerden hangisini bu sureden çıkaramayız?

- A) Sure, Müslümanlarla kâfirlerin arasındaki inanç konusuna bakışı açıklamaktadır.
B) İnsanlar inanç konusunda baskı ve zorlama altına alınmamalıdır.
 C) Eninde sonunda herkes bir gün Müslüman olacaktır.
D) Her insan aynı inanca sahip olmayabilir.

6.

“De ki: Allah dilemedikçe ben kendime bir zarar verme ve bir fayda sağlama gücüne sahip değilim. Eğer ben gaybı biliyor olsaydım daha çok hayır elde etmek isterdim ve bana kötülük dokunmazdı. Ben inanan bir kavim için sadece bir uyarıcı ve bir müjdeciyim.”

(Ârâf suresi, 188. ayet)

Bu ayetten,

- I. Peygamberler gelecekte haber verebilir.
- II. Peygamberler inanç konusunda zorlamada bulunmaz, sadece nasihat ederler.
- III. Peygamberlerin diğer insanlardan tek farkı, Allah’tan (c.c.) vahiy almalarıdır.

ifadelerinden hangisi çıkarılamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I, II ve III

7. “İman edip imanlarına zulüm bulaştırmayanlar var ya, işte korkudan emin olma onların hakkıdır, doğru yolda olanlar da onlardır.” (En’am suresi, 82. ayet.) ayetinin inmesi üzerine Hz. Peygamber, imana zulmün bulaşmasını şöyle açıklamıştır: “Ayetteki zulüm kelimesinden kast edilen, insanın kendisine veya başkasına yaptığı haksızlık değildir. Bundan maksat şirkdir. Siz, Lokman’ın oğluna söylediği, ‘Yavrucuğum! Allah’a ortak koşma. Doğrusu şirk büyük bir zulümdür...’ sözünü işitmediniz mi?”

(Buhârî, Tefsîr, (Lokman) 1.)

Ayette altı çizilen kavramın zıddı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Risalet B) Nübüvvet C) Tevhit D) Tebliğ

8.

“Benimle ümmetimin durumu şuna benzer: Bir adam geceleyin ateş yakmış, ateşin çevresinde de böcekler ve kelebekler üşüşmüş, ateşe atlamaya çalışıyorlar. Adam da onları engellemeye çalışıyor. İşte ben de sizi kuşaklarınızdan tutuyorum, siz ise cehenneme atlamaya çalışıyorsunuz.”

(Müslim, Fedâil, 19)

Bu hadiste Hz. Muhammed (s.a.v.) hangi konuya vurgu yapmaktadır?

- A) İnsanların imanının ibadetle pekiştirilmesi gerekmektedir.
- B) Peygamberler sadece rehberlik eder, seçim insanların kendisine aittir.
- C) Kimin cennete kimin cehenneme gideceğini sadece Allah (c.c.) bilir.
- D) Peygamberlik, Hz. Muhammed’in (s.a.v.) gelişi ile tamamlanmıştır.

9. O, herkes gibi bir insandı. Elbisesini temizler, koyununu saçar ve kendi ihtiyaçlarını kendisi görürdü.

(Ahmed b. Hanbel, VI, 256)

Hız. Peygamberi torunlarını gezdirirken, gençlerle dertleşirken, alışveriş yaparken görmek mümkündür.

(İbn Ebû Şeybe, Musannef, Fedâil, 23)

Hız. Aişe'nin (r.a.) ifadesiyle sahabilerden herhangi bir aile reisi evinde ne yapıyorsa Hız. Muhammed de (s.a.v.) aynısını yapardı.

(Buhârî, el-Edebü'l-müfred, 190)

Öğrencilerine Hız. Muhammed'i (s.a.v.) anlatan Suat öğretmen, yukarıdaki örnekleri Hız. Peygamberin hangi yönünü anlatmak için söylemiş olabilir?

- A) Peygamberlik yönünü
B) Beşeri yönünü
C) Vahiy alma şekillerini
D) Arkadaşlık yönünü

10.

Hız. Muhammed (s.a.v.), insanları İslam'a davet etmek için Taif şehrine gitmişti. Taifliler daveti kabul etmedikleri gibi Hız. Peygamberi taş yağmuruna tutup ona hakaret ettiler. Onların yaptığı bu eziyetlere karşı, "Ey Allah'ın Rasülü, beni Rabbin gönderdi, emrindeyim, istersen bunları şehirleriyle birlikte tarumar edeyim." Diyen Cebrail'e (a.s) "Hayır, Ey Cebrail! Ben insanları helâk etmek için değil, helâkten kurtarmak için geldim. Olur ki bunların neslinden zamanla bir tek de olsa Müslüman çıkar." cevabını verdi ve Rabbine ellerini açıp, "Ey Rabbim! Sen bunlara hidayet eyle. Onlar bilmiyorlar, onun için böyle yapıyorlar." diye dua etti.

(Buhârî, Enbiyâ, 56.)

Bu metnin başlığı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Hız. Muhammed'in (s.a.v.) İlme Verdiği Değer
B) Bir baba Olarak Hız. Muhammed (s.a.v.)
C) Hız. Peygamberin Merhameti
D) Hız. Peygamberin Cahiliye Dönemi Yaşantısı

İSLAM DÜŞÜNÇESİNDE YORUMLAR

5. Ünite

Kazanımlar

- ⇒ Dinin farklı yorum biçimleri olabileceğinin farkına varır
- ⇒ İslam düşüncesinde ortaya çıkan yorum biçimlerini sınıflandırır
- ⇒ Kültürümüzde etkin olan tasavvufi yorumları ayırt eder
- ⇒ Alevilik-Bektaşilikle ilgili temel kavram ve erkânları açıklar

Din Anlayışındaki Yorum Farklılıklarının Sebepleri

Din; Allah (c.c.) tarafından peygamberler aracılığı ile gönderilen, akıl sahiplerini kendi istek ve hür iradeleri ile hayırlı olan şeylere sevk eden, amacı dünya ahiret mutluluğu olan ilahî kurallar bütünüdür.

Din anlayışı ise Allah'ın (c.c.) peygamberler aracılığı ile gönderdiği dinin insanlar tarafından algılanma biçimidir. İnsanların düşünme ve anlama yetenekleri birbirinden farklı olduğu için din anlayışları da farklı olabilir.

Dinin kaynağı vahiydir ve bir kurallar bütünü olarak bireylere, toplumlara göre değişmez. Din anlayışı ise vahyin yorumuna dayandığı için değişebilir. Çünkü bireylerin bakış açısı, yaşam tarzı ve içinde bulunduğu sosyoekonomik durumlar farklı farklı olabilir. Bu nedenle tarih boyunca her zaman her dinde farklı anlayış biçimleri ortaya çıkmıştır.

- Vahiy Allah'tan (c.c.) geldiği şekliyle kabul edilmeli ve korunmalıdır. Çünkü vahiy evrenseldir.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

1

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

Dini yorumların farklı farklı olması, her dinde görülen bir olaydır.

Dinin amacı insanın sadece ahiret mutluluğudur.

İnsanların farklı kişilik ve yaşam şartlarına sahip olması, düşüncelerini de etkilemiştir.

Dinin yorumlanması, dinin ana kaynaklarına sadık kalındığı sürece dini bozmaz.

Yeterli bilgi birikime sahip herkes dini yorumlayabilir.

Din evrenseldir ve akıl sahiplerine hitap eder.

İslam dininin ilk yıllarında dini yorumlar ve yorum farklılıkları olmamıştır. Çünkü Müslümanlar dinî konularda Hz. Muhammed'e (s.a.v.) soru sorabiliyor ve sorularına net cevaplar alabiliyorlardı. O, Allah (c.c.) tarafından görevlendirilmiş bir peygamber olduğu için dini konularda sözleri bağlayıcı nitelikteydi. Dini konuda bir başkası çıkıp bence öyle değil şöyle olmalı diyemezdi.

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) vefatından sonra İslam dini Kuzey Afrika, Suriye, Irak, Anadolu, Kafkasya, İran, Orta Asya ve Hindistan'a kadar ulaştı. Buralarda yaşayan insanlardan bazıları, Müslüman olurken kendi tarihi ve kültürel değerlerinin bir kısmını devam ettirerek İslam'a dayalı yeni bir yaşam tarzı geliştirdiler. Kültürel alışkanlıklarının İslam'a aykırı olmayan kısmını tamamen terk etmeden Müslüman oldular. Bundan dolayı hangi toplum Müslüman olduysa din anlayışları da eski kültürlerinden izler taşıyarak şekillendi.

Bir ayet:

"Ey Muhammed! De ki: Ey İnsanlar! Şüphesiz ben, yer ve göklerin hükümrânlığı kendisine ait olan Allah'ın hepinize gönderdiği peygamberiyim..."

(A'râf suresi, 158. Ayet)

ÖĞRETEN ETKİNLİK

2

Aşağıdaki cümlelerden doğruları beyaz gül ile, yanlışları kırmızı gül ile eşleştiriniz.

1.	Yeterli bilgi birikim sahibi olmayanlar her dini konuda yorum yapmamalıdır.	
2.	İslam coğrafyası genişledikçe dini yorumlar ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır.	
3.	Dini konularda peygamberin sözü Allah'ın (c.c.) sözü gibidir.	
4.	Hız. Muhammed (s.a.v.) zamanında da İslam dininin yorum farklılıkları bulunurdu.	
5.	İslam, her toplumun aynı kültür ve gelenek içerisinde olmasını ister.	

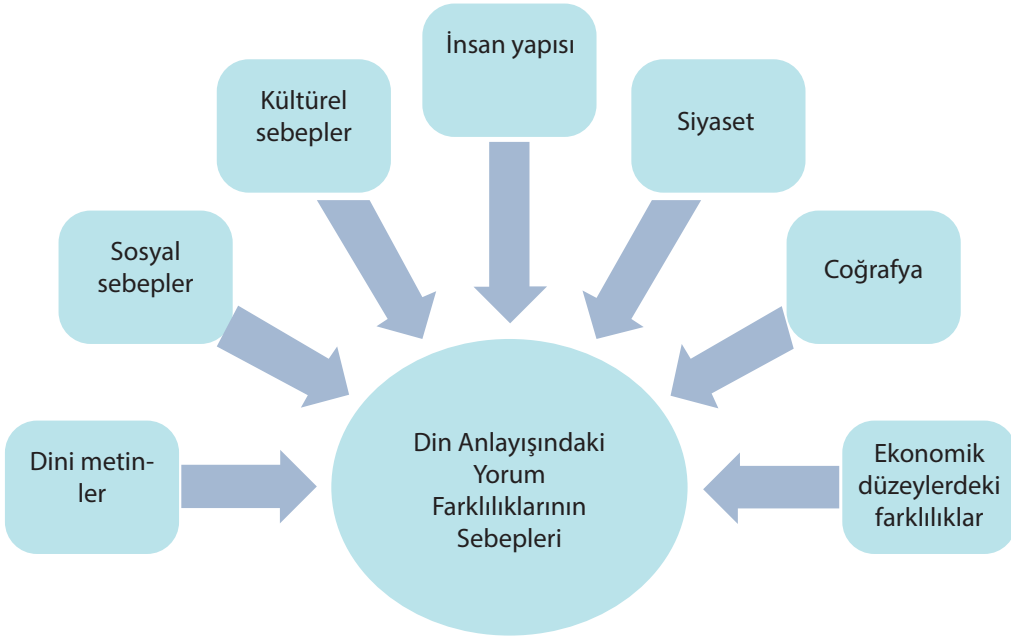
İnsanların bireysel farklılıklarından ya da toplumun yapısal özelliklerinden kaynaklı olarak din anlayışında farklılıklar görülebilir.

- ⇒ İnsanların sadece görüntü ve biçimleri değil kişilikleri, huyları, akıl ve düşünme yetenekleri de farklıdır. Bazı insanlar dinin özünü ve anlam boyutunu ön planda tutarken bazı insanlarsa dinin şekil ve merasim boyutunu daha çok önemseyebilir. Bu da dini anlama ve yaşama biçimlerinde farklılıklar oluşturur.
- ⇒ Değişken bir yapıya sahip olan toplumlarda ortaya çıkan sorunların çözüme kavuşturulması sürecinde dini anlayışlar ve yorumlar devreye girer. Toplumun dini ihtiyaçlarını karşılayabilmek adına din, temel ilkelerine bağlı kalmak şartıyla toplumun yeni ihtiyaçlarına göre yorumlanabilir.

Bir ayet:

“Göklerin ve yerin yaratılması, dillerinizin ve renklerinizin farklı olması da O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindedir. Şüphesiz bunda bilenler için elbette ibretler vardır.”

(Rûm suresi, 22. ayet)

Din anlayışında farklı yorumlar bir zenginliktir. İslam'ın farklı kültürlere sahip milletler arasında yayılması da bu zenginliğe zenginlik katmıştır. Eğer dinin kuralları farklı biçimlerde yorumlanamaz olsaydı, dinin yaşanması çok zor bir hal alırdı. İnsanlar, İslam tarihi boyunca ortaya çıkan farklı dini yorumlar arasından kendilerine uygun olanı seçerek hayatı ve dini kolaylaştırmışlardır.

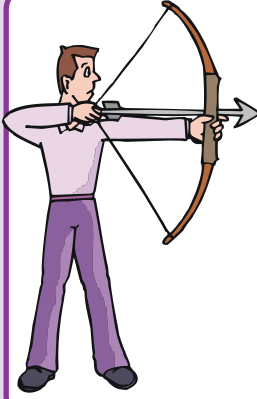
- Sonuç olarak din anlayışındaki farklılıklar, bir zenginlik olarak görülmelidir. Müslümanlar benzerliklerini ve birleştirici unsurlarını gündemde tutup, farklılıklarıyla birbirini sevmeli ve Allah'ın (c.c.) Müslümanları kardeş ilan ettiğini unutmadan birlikte ve kardeşçe yaşamalıdır.

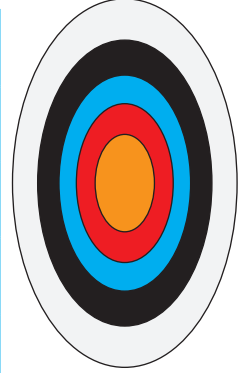
ÖĞRETEN ETKİNLİK

3

Hedef tahtasında yazan cümlelerden bir tanesi yanlışır. Hangi renkteki cümle yanlışır?

1.	İnsan farklılıklarının çoğalması yorumların fazla olmasını sağlar.
2.	Hız. Muhammed (s.a.v.) zamanında dinin yorumu olmazdı.
X	Dinin yorumlanması yanlışır.
4.	Dinin yorumlanmasının amacı hayatı kolaylaştırmaktır.
5.	İnsanlar hangi dini yoruma göre hareket edeceğine kendisi karar verir.

İNSANLAR NEDEN AYNI KONU YA DA OLAY İÇİN FARKLI YORUMLARDA BULUNURLAR?

Her insan aynı şartlarda yetişmediği, aynı kültür ortamına ait olmadığı için farklı görüşlerde olmaları kadar doğal bir durumdur.

Ayrıca alınan eğitimler de kişinin görüşlerinde farklı pencereler açmaktadır.

İslam Düşüncesinde Yorum Biçimleri

Kur'an-ı Kerim'in konuları üç ana başlık altında toplanır: 1 İnanç konuları, 2 ibadet konuları ve 3 ahlak konuları.

İslam düşüncesindeki yorum biçimleri de (mezhepler) bu üç konu başlığından çıkmıştır. Bunlar; inançla ilgili ayetlerden inanç (imani-itikadi) yorumları, ibadetle ilgili ayetlerden fikhî yorumlar ve ahlakla ilgili ayetlerden tasaavvufî yorumlardır.

İnanç Konuları İTİKADİ (İMANİ) YORUMLAR	İbadet Konuları FIKHİ YORUMLAR	Ahlak Konuları TASAVVUFİ YORUMLAR
Maturidilik Eş'arilik	Hanefilik Şafilik Malikilik Hanbelilik	Yesevilik Kadirilik Nakşibendilik Mevlevilik Alevilik-Bektaşilik

- Türkiye'de yaşayan Müslümanların büyük kısmı inançta Maturidi, fıkhıta hanefi mezhebine mevsuptur.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

4

Aşağıdaki cümlelerden doğruları beyaz gül ile, yanlışları kırmızı gül ile eşleştiriniz.

1.	Tasavvufun amacı, insanların ahlaklı olmasını sağlamaktır.	
2.	Fikhî yorumların konuları, imanın altı şartı olan inanç konularıdır.	
3.	Dini yorumların bir diğer adı, mezheplerdir.	
4.	İnanç konularına itikadi konular da denir.	
5.	Kur'an-ı Kerim'in ayetleri iki ana konu etrafında şekillenmiştir.	

İtikat: Kişinin Allah (c.c.), insan ve evren hakkındaki düşünce ve anlayışları anlamına gelir. Dünyada ve ahirette insanların mutlu olmaları için Allah'ın (c.c.) göndermiş olduğu kuralların hepsini kesin bir şekilde kabullenmesini ve inanmasını ifade etmektedir. İmanın altı şartı (inanç konuları) bu alana girmektedir.

Fıkıh: Bir şeyi bilmek, iyi ve tam anlamak anlamlarına gelir. Fıkıh, İslam'ın bireysel ve toplumsal hayata ilişkin hükümlerini bilmeyi ifade eder. Bu alana İslam hukuku da denilmektedir. İslam'ın beş şartı (ibadetler) bu alana girmektedir.

Tasavvuf: İslam'ın ruhi ve manevi yönünü öne çıkaran, insana Allah'ı görüyormuşçasına bir ibadet ve davranış bilinci kazandırmayı hedefleyen düşünce biçimidir. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) edep ve ahlakını davranış hâline getirerek kötü huyları terk edip güzel huylar edinme çabasıdır. Doğru inanç ve ibadetler sonucunda insanın ulaşması gereken hedeftir.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

5

Aşağıdaki cümlelerin boş kısımlarını uygun kavramlar ile doldurunuz.

Ahlaki	İmani	Mezhepler	İnanç	Fıkhi
1.	İslam'da dininde yorumlar eğer ibadetlerden bahsediyorsa konu Fıkhi mezheptir.			
2.	İnançla ilgili yorumlar İmani konulardır.			
3.	İnanç ve ibadetle ulaşılması gereken hedef Ahlaki konulardır.			
4.	Kur'an-ı Kerim'in ana konularından birinci sıradaki İnanç konularındadır.			
5.	İslam'da dini yorumların bir diğer ismi de Mezhepler dir.			

İSLAM İNANÇ ESASLARI (İmanın Altı Şartı)

1. Allah'a (c.c.) inanmak
2. Meleklerine inanmak
3. Kitaplarına inanmak
4. Peygamberlerine inanmak
5. Ahiret gününe inanmak
6. Kadere inanmak

İSLAM'DA BAŞLICA İBADETLER (İslam'ın Beş Şartı)

1. Kelime-i şahadet getirmek
2. Namaz kılmak
3. Zekât vermek
4. Oruç tutmak
5. Hacca gitmek

İslam Düşüncesinde İtikadî Yorumlar

İslam dininde kişinin gönülden bir bağlılıkla şüphesiz ve kesin olarak inanılması gereken bazı esaslar vardır. İslam tarihi boyunca din anlayışı ve yorumu ne olursa olsun, Müslümanlar bu inanç esaslarına temel ilke olarak inanmış ve bağlı kalmışlardır. Fakat inanç konularının bazı ayrıntılarında farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Bu farklı anlayışlara itikadî yani inançla ilgili yorumlar denir.

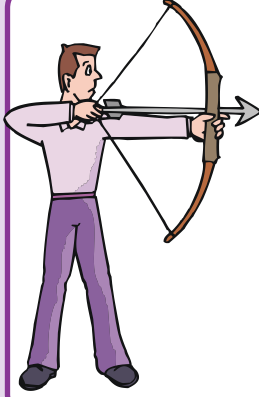
- İslam tarihinde inançla ilgili yorum biçimlerinden ikisi bugün de Müslümanların büyük çoğunluğu tarafından benimsenmektedir. Bunlar Maturîdililik ve Eş'arîlikdir.

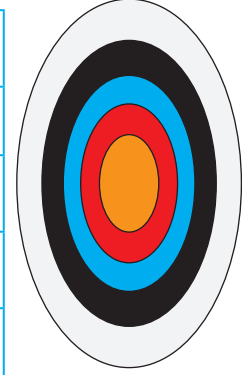
ÖĞRETEN ETKİNLİK

6

Hedef tahtasında yazan cümlelerden bir tanesi yanlışır. Hangi renkteki cümle yanlışır?

☒	İlk itikadî mezhep, Hz. Muhammed (s.a.v.) zamanında ortaya çıkmıştır.
☐	İtikadî yorumların konusu inanç konularıdır.
☐	İtikadî yorumlar, dinin temel esasları değiştirilmeden yapılmaktadır.
☐	Bugün yaşayan önemli iki itikadî yorum vardır.
☐	Türkiye'de yaşayan Müslümanların büyük kısmının inançtaki mezhebi Maturîdiliktir.

KELİME-İ ŞAHADET:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ
أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

OKUNUŞU: "Eşhedü en lâ ilâhe illâllah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve rasûlüh."

ANLAMİ: "Ben şahadet ederim ki (inanırım ki, iman ederim ki), Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur ve ben yine şahadet ederim ki, Hz. Muhammed O'nun kulu ve elçisidir."

Maturidilik

- Kurucusu Ebu Mansur Muhammed b. Muhammed el-Maturidî'dir.
- Ehli sünnet mezhebidir.
- Maturidi, Ebu Hanife'nin kelam anlayışının temsilcisi olarak bilinir.
- En meşhur eseri "Kitabu't-Tevhit"tir.
- Maturudi, akli bilgi kaynağı olarak yeterince kullanmış bir İslam bilginidir.

Başlıca görüşleri şunlardır:

1. Allah (c.c.) akılla bilinir fakat dinî emir ve ibadetler ise akılla bilinemez.
 2. Allah'ın (c.c.) zatından ayrılmayan sıfatları vardır.
 3. Cennete giden müminler, Allah'ı (c.c.) göreceklerdir.
 4. Büyük günah işleyen, yaptığı günahın haram oluşunu inkâr etmedikçe dinden çıkmaz.
- Ehl-i sünnet: Hz. Peygamber (s.a.) ile ashabın dinin temel konularında takip ettikleri yolu benimseyenler anlamında bir tabirdir. Genelde kısaca "sünnilik" olarak bilinir. Bu grup sünnete bağlı olduğu ve cemaat ruhundan ayrılmadığı için "Ehl-i Sünnet ve'l-cemaat" adıyla da anılır.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

7

Aşağıdaki cümlelerden doğruları mavi balonla, yanlışları kırmızı balonla eşleştiriniz.

1. Maturidilik, günümüzde hâlâ yaşayan bir mezheptir.

2. Beş önemli itikadi mezhebin en önemlisi Maturidiliktir.

3. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) izini takip eden mezheplere ehl-i sünnet ismi verilmiştir.

4. Maturidilik mezhebine göre büyük günah işleyen herkes dinden çıkar.

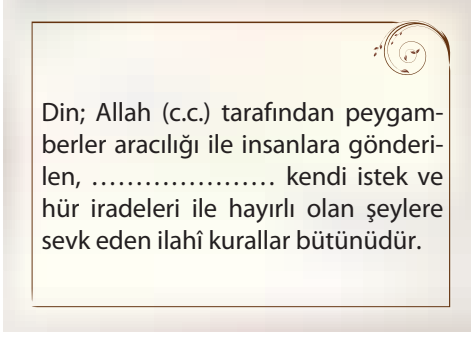
5. İmam Maturidî'ye göre akılla Allah (c.c.) bulunabilir.

Unutma

Mezhep: Gidilecek yer-yol, takip edilen yöntem, ekol anlamlarına gelir. İslam kültüründe dinî ilimlerde yetkin olan bir din bilgininin, dinin ayrıntılarıyla ilgili konularda ortaya koyduğu görüşler ve yorumlardır.

1.

Bu tanımda boş bırakılan kısma aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Aile sahiplerini
- B) Akıl sahiplerini
- C) Meslek sahiplerini
- D) Külli irade sahiplerini

2. (I) Din; bireylere, toplumlara göre değişmez. (II) Bireylerin bakış açısına, yaşam tarzına ve içinde bulunduğu sosyoekonomik duruma göre din anlayışı da değişmez. (III) İnsanların dine bakışı birbirleriyle aynı olabileceği gibi farklı da olabilir. (IV) Bundan dolayı tarih boyunca dinde farklı anlayış biçimleri ortaya çıkmıştır.

Bu metinde verilen cümlelerden hangisi din ve din anlayışıyla ilgili yanlış bir bilgidir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

3. I. Dini metinlerden kaynaklanan sebepler
II. Coğrafi sebepler
III. Siyasi sebepler

Verilenlerden hangisi din anlayışındaki yorum farklılıklarının sebeplerindendir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

4.

“Ey Muhammed! De ki: Ey İnsanlar! Şüphesiz ben, yer ve göklerin hükümrânlığı kendisine ait olan Allah'ın hepinize gönderdiği peygamberiyim...”

(Arâf suresi, 158. ayet)

Bu ayetten aşağıdaki yargılardan hangisini çıkarılamaz?

- A) Peygamberler Allah'ın (c.c.) seçtiği elçileridir.
- B) Hz. Muhammed (s.a.v.) tüm insanlara peygamber olarak gelmiştir.
- C) Hz. Muhammed (s.a.v.) son peygamberdir.
- D) Allah (c.c.) hüküm sahibidir.

5. İslam'ın ilk yıllarında Müslümanlar dini konularda sorularını Hz. Muhammed'e (s.a.v.) soruyor ve bakış açılarını buna göre belirliyorlardı. Çünkü o, insanların dini anlayabilmesi için Allah (c.c.) tarafından görevlendirilmiş bir elçiydi. Üzerine düşen tebliğ görevini yerine getiren Hz. Muhammed (s.a.v.), Müslümanların sorularını cevaplıyor ve davranışlarıyla onlara örnek oluyordu.

Bu metin aşağıdaki hangi sorunun cevabı olabilir?

- A) Hz. Muhammed (s.a.v.) kaç sene peygamberlik vazifesini yerine getirmiştir.
- B) Hz. Muhammed'e (s.a.v.) peygamberliği süresince en çok kimler yardım etmiştir?
- C) Hz. Muhammed (s.a.v.) zamanında kaç çeşit mezhep bulunuyordu?
- D) Hz. Muhammed (s.a.v.) zamanında neden mezhepler görülmemiştir?

NAR TEST

6.

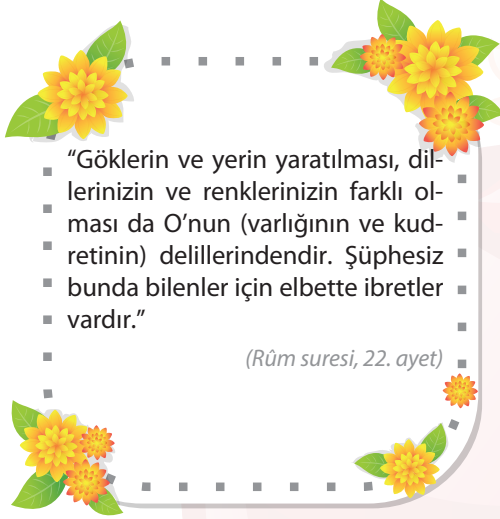

Allah'ın (c.c.) peygamberler aracılığı ile gönderdiği öğütlerin insanlar tarafından algılanma biçimine ne denir?

Öğretmenin sorusunun doğru cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Din anlayışı B) İlahi din
 C) Din D) Mukabele

7.

Bu ayetten aşağıdaki ifadelerden hangisini çıkaramayız?

- A) Allah (c.c.) insanları farklı farklı yaratmıştır.
 B) Yaratılanlara bakarsak Allah'ın varlığına ulaşabiliriz.
 C) Allah (c.c.) önce insanları, sonra gökleri ve yeri yaratmıştır.
 D) Allah (c.c.) insandan aklını kullanmasını istemektedir.

8.

- I. Allah'a inanmak
 II. Namaz kılmak
 III. Hacca gitmek
 IV. Kelime-i şahadet getirmek

Verilenlerden hangisi imanın altı şartından birisidir?

- A) I B) II C) III D) IV

9.

- Kurucusu Ebu Hanife'nin kelim anlayışının temsilcisi olarak bilinir.
- En meşhur eseri "Kitabu't-Tevhit"tir.
- Kurucusuna göre cennete giden müminler, Allah'ı (c.c.) göreceklerdir.

Öncüllerde özellikleri verilen dini yorum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Malikilik
 B) Hanbelilik
 C) Eş'arilik
 D) Maturidilik

NARTEST

10.

Din anlayışında farklı yorumların ortaya çıkması bir zenginlik olarak görülebilir. Eğer dinin kuralları farklı biçimlerde yorumlanmasaydı dinin yaşanması zor olurdu. İslam tarihi boyunca ortaya çıkan farklı anlayışlar hayatı kolaylaştırmayı da amaçlamıştır. İslam'ın farklı kültürlere sahip milletler arasında yayılması, yorumlardaki zenginliğin artmasında önemli bir etken olmuştur.

Bu metinden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Dinin yorumlanması bir ihtiyaçtır.
 B) İlk dini yorumlar Hz. Muhammed (s.a.v) zamanında görülmüştür.
 C) İnsanların farklı toplumlardan olması dini yorumlanmanın çoğalmasını sağlamıştır.
 D) Dini yorumlanması, ortaya yeni çıkmamıştır.

Eş'arilik

- Kurucusu Ebu'l-Hasan el-Eş'ari'dir.
- Eş'arilik, Sünni kelam (itikadi) mezheplerinin en önemlilerindedir.
- İnanca ait konularda ayet ve hadislerden çıkarılan görüşleri kabul ederler.
- Irak ve Suriye'de yaygındır.

Başlıca görüşleri şunlardır:

1. Allah'ın (c.c.) birliği, sıfatları ve isimleri konusunda ayet ve hadisler esastır.
2. Cennetlikler ahirette Allah'ı (c.c.) göreceklerdir.
3. Büyük günah işleyen günahı helal saymadıkça dinden çıkmaz.
4. Allah'ın (c.c.) zati ve subuti sıfatları vardır.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

8

Gökkuşağı üzerindeki kavramlardan uygun olanları verilen cümlelerin boş kısımlarına yazdığımızda gökkuşağının hangi rengi üzerindeki kavram boşta kalır?

1)	Eş'arilik, İtikadi mezheplerin en önemlilerinden birisidir.
2)	Bu mezhepte dayanak Kur'an ve Hadis tir.
3)	Eş'arilik mezhebine göre cennetlikler Ahirette ... Allah'ı (c.c.) görecektir.
4)	Bu mezhebin en yaygın olduğu yerler Irak ve Suriye dir.
5)	Mezhebin adını Kurucusu olan kişiden almaktadır.

İslam Düşüncesinde Fikhi Yorumlar

İslam dini insanlara, inanç esaslarının yanı sıra ibadet yapmayı da emretmiştir. Bu ibadetlerden bazıları farzdır, yani mutlaka yapılmalıdır. Müslümanlar, ibadetlerin Allah (c.c.) tarafından emir veya tavsiye edildiğine inanırlar. Fakat uygulama ve bazı ayrıntılar konusunda farklı görüşler ortaya çıkmıştır.

- İslam tarihinde ibadetler ilgili ortaya konulan farklı uygulamalar, fikhi yani ibadetle ilgili yorumlar olarak adlandırılır. Hanefilik, Malikilik, Şafilik ve Hanbelilik başlıca fikhi mezheplerdir.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

9

Aşağıdaki cümlelerin boş kısımlarını uygun kavramlar ile doldurunuz.

Kur'an-ı Kerim

Ehl-i sünnet

Dinden

Farz

Dört

Fikhi

Maturidilik

Malikilik

Hz. Muhammed (s.a.v.)

İmani

1.	İslam dininde bazı ibadetleri herkes mutlaka yapmalıdır, yani Farz hükmündedir.
2.	Fikhi yorumlardan birisi de Malikilik mezhebidir.
3.	Mezhepler genel olarak Kur'an-ı Kerim 'in başlıca konularına göre sınıflandırılır.
4.	Eş'arilik mezhebi daha çok İmani konuları incelemektedir.
5.	Hz. Muhammed (s.a.v.) döneminde mezhepler henüz ortaya çıkmamıştı.
6.	İslam hukuku olarak da isimlendirilen, günlük yaşam ve ibadetler konusu Fikhi mezheplerin konusudur.
7.	Ana fikhi yorumların sayısı Dört tanedir.
8.	Kendisine Kur'an ve sünneti rehber edinen yorumlar Ehl-i sünnet olarak isimlendirilir.
9.	Türkiye'de en yaygın itikadi yorum Maturidilik dir.
10.	İmam Maturidi'ye göre inkâr edilmedikçe günah insanı Dinden çıkarmaz.

Hanefilik

- Kurucusu Ebu Hanife'nin asıl adı Numan b. Sâbit'tir.
- Ebu Hanife önceleri kelim ilminde meşhur olmuş, daha sonra fıkıh öğrenimi yapmıştır.
- Kur'an-ı Kerim ve sünnetten hüküm çıkarma yönteminin oluşmasında en büyük paya sahip olan kişi de Ebu Hanife'dir.
- İctihada çok önem veren Ebu Hanife, meydana gelmemiş fakat gelme olasılığı olan olaylara bile çözüm üretmiştir.
- Ebu Hanife, fıkhi içtihatlarını İslami ilimlerin bütün dallarından oluşturmuş olduğu büyük bir komisyonla yürütmüştür. Yapılan istişareler sonucunda konu, Ebu Hanife tarafından karara bağlanmıştır.
- Hanefilik, günümüzde Türkiye, Balkanlar, Kafkasya, Türkistan, Afganistan, Pakistan, Bangladeş ve Hindistan'da yaygındır. Türkiye'deki Müslümanların büyük bölümü fıkıhta Hanefi mezhebini benimsemiştir.

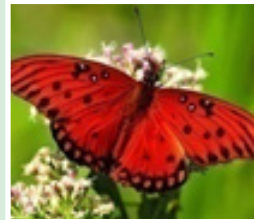
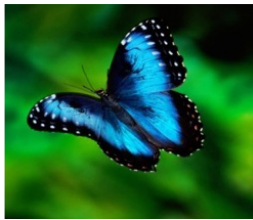
ÖĞRETEN ETKİNLİK

10

Aşağıdaki cümlelerden doğruların numarasını mavi kelebeğin yanına, yanlışların numarasını kırmızı kelebeğin yanına yazınız.

1.	Hanefilik akla önem veren bir fıkhi yorumdur.
2.	Hanefilikte icihad çok önemlidir.
3.	Türkiye'de en yaygın olan fıkhi yorum Hanefiliktir.
4.	Dünya üzerinde eski dönemlerde Türklerin hâkim olduğu yerlerde Malikilik yaygınlaşmıştır.
5.	Hanefilik mezhebinde istişareye önem verilmez.

Malikilik

- Maliki Mezhebi'nin kurucusu Ebu Abdullah Malik b. Enes'dir.
- İmam Malik, hadiste söz sahibi olmuş ve İslam dünyasının en meşhur hadis kaynaklarından el-Muvatta'yı hazırlamıştır.
- Maliki Mezhebi, sünnetin beşiği olan Medine'de doğduğu için Medineli sahabelerin görüşlerine özel önem vermiştir. Medine halkının yaşayışını hüküm çıkarmada da bir dayanak olarak ele almıştır.
- Maliki Mezhebi bazı Kuzey ve Batı Afrika ülkelerinde yaygındır.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

11

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

Maliki mezhebine göre büyük günah işleyenler dinden çıkar.

İmam Malik meşhur bir hadis kaynak kitabı yazarıdır.

Maliki mezhebinde Şam şehri ve orada yaşayanlar ayrı bir yere konmuştur.

İmam Malik, ibadetler ve günlük yaşam konularındaki yorumlarıyla tanınır.

Bu mezhebin kurucusu Muhammed b. İdris eş-Şafi'dir.

Malikilik mezhebi, en çok Türkiye sınırları içerisinde yaygındır.

İCTİHAD

Sözlükte "çaba göstermek, bütün gücünü kullanmak, ısrarlı olmak, zahmet çekmek" anlamındaki cehd kökünden türeyen ictihâd "bir konuda elden gelen çabayı sarfetmek, bir şeyi elde edebilmek için olanca gücü harcamak" demektir. Terim olarak ise; ayet-i kerimelerden ve hadis-i şeriflerden, manaları açıkça anlaşılmayanları, açıkça bildirilen diğer hükümlere kıyas ederek, benzeterek, bunlardan çıkarılan yeni hükümlere ictihad denir.

Şafilik

- Kurucusu Muhammed b. İdris eş-Şafiî'dir.
- İmam Şafi, dinî konularda karar verirken şöyle bir yol izlemiştir:
Hükümünü aradığı meselenin çözümünü önce Kur'an-ı Kerim'de, sonra Hz. Peygamber'in sünnetinde, onlarda da bulamazsa İslam bilginlerinin ortak görüş ve kararlarında aramıştır. Burada da bir çözüm bulamadığında ise olaylar arasındaki benzerlikten hareket ederek zaman zaman kıyas metodunu kullanmıştır.
- Şafi Mezhebi Mısır'da, Anadolu'nun doğu kesiminde, Kafkasya, Azerbaycan, Filistin, Seylan, Malaya ve Endonezya adalarında yaygın olarak görülmektedir.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

12

Aşağıdaki cümlelerden doğruları mavi balonla, yanlışları kırmızı balonla eşleştiriniz.

1.	İmam Şafi Kur'an ve sünnete sadık kalmaya çalışmıştır.
2.	Şafilik mezhebi, Türkiye'de görülen en yaygın 2. fihhi mezheptir.
3.	Şafilik en çok Batı Afrika'da yaygındır.
4.	Bu mezhebin kurucusu Hoca Ahmet Yesevi'dir.
5.	Şafilik, ehl-i sünnet mezheplerdendir.

Unutma

Farklı yorumların doğru olarak kabul edilip benimsenebilmesi için, İslam'ın temel kaynakları olan Kur'an ayetlerine ve Hz. Peygamberin sünnetine aykırı olmaması gerekir. Belli bir bilgi birikimine sahip olmayan kişilerin, ilmi usullerine uymaksızın ortaya attığı her görüş ve yorum ya da din anlayışı olarak değerlendirilemez. Dinin özüne aykırı yorumlar ise bir sapma olarak görülmüştür.

Hanbelilik

- Kurucusu Ahmed b. Hanbel'dir.
- Hanbeli mezhebinde, meseleler çözüme kavuşturulurken önce Kur'an-ı Kerim'e sonra da Hz. Peygamber'in sünnetine başvurulmuştur. Hz. Peygamber'in sahabelerinin sözleri de icma niteliğinde kabul görmüştür.
- Ahmed b. Hanbel'in en ünlü eseri, alanında kabul görmüş olan "Müsned" adlı hadis kitabıdır.
- Günümüzde Hanbeli mezhebi daha çok Suudi Arabistan'da yaygındır

ÖĞRETEN ETKİNLİK

13

Aşağıdaki cümlelerden doğruları beyaz gül ile, yanlışları kırmızı gül ile eşleştiriniz.

1.	Bu mezhepte meseleler çözümlürken önce Kur'an'a bakılır.	
2.	İtikadi mezheplerlerden birisidir.	
3.	Kurucusu Ahmed b. Hanbel'dir.	
4.	Peygamberin sözlerine ve icmaya çok önem verirler.	
5.	Bu mezhep en çok Türkiye ve Balkanlar'da görülür.	

EHL-İ SÜNNET MEZHEP NEDİR?

Kur'an ve sünnet çizgisinden çıkmadan dini yorumların yapıldığı mezheplere "Ehl-i Sünnet" yorumlar denir.

İslam Düşüncesinde Tasavvufi Yorumlar

İslam dininde inanç ve ibadet esaslarının yanında ahlak esasları da çok önemli bir yer tutar. Aslında İslam'ın amacının doğru inanış ve ibadetlerle insanın ahlaki olgunluğa ulaşması olduğunu söylesek hiç de yanlış olmaz. Kur'an'da da bu yüzden önce iman konusu, sonra ibadet konusu ve son olarak da ahlak konusu vurgulanmıştır.

İyi bir kul ve iyi bir insan olabilmek, kişinin manevi gelişimiyle ilgilidir. Müslümanlar, İslam tarihi boyunca ahlaki konularla ilgili olarak farklı tasavvufi anlayışlar ortaya koymuşlardır. Bunlara tasavvufi yani ahlaka ilgili yorumlar denir. Yesevilik, Kadiriilik, Mevlevilik, Nakşibendilik ve Alevilik-Bektaşilik Anadolu'daki Müslümanlar arasında etkili olan tasavvufi yorumlardan bazılarıdır.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

14

Gökkuşağı üzerindeki kavramlardan uygun olanları verilen cümlelerin boş kısımlarına yazdığımızda gökkuşağının hangi rengi üzerindeki kavram boşta kalır?

1)	Alevilik-Bektaşilik ve Nakşibendilik'in ortak noktaları Tasavvufi yorum olmalarıdır.
2)	Ahlak, iman ve İbadet ile insanın ulaşması gereken hedef noktadır.
3)	Tasavvufi mezheplerden birisi de Mevlevilik dir.
4)	Tasavvufi yorumlar Ahlaki konularla daha çok ilgilenir.
5)	Tasavvufi yorumların ilki Yesevilik tir.

Yesevilik

- Hoca Ahmet Yesevi'nin düşünceleri etrafında oluşmuş tasavvufi bir yorumdur.
- Türklerin İslamiyeti kabul etmelerinde Hoca Ahmet Yesevi'nin katkısı çok fazladır.
- Onun yetiştirdiği öğrencileri Türkistan'ın ve Anadolu'nun çeşitli bölgelerine göndererek İslamiyetin tanınmasını sağlamıştır.
- Kendisinden sonra gelen hemen her tasavvufi yorumu etkilemiştir.
- Yesevilik düşüncesinin merkezinde insanı sevmek vardır. Yeseviliğe göre insanları seven, onlara yardım eden, kalp kırmayan ve yalan söylemeyen insanlar erdemli kişilerdir.
- En önemli eseri, Divan-ı Hikmet isimli eseridir.
- Türkistan bölgesinde doğan Yesevilik, kısa bir süre içerisinde Orta Asya'dan Balkanlara kadar uzanan geniş bir coğrafyada yayılmıştır.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

15

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

Bu mezhepte insan sevgisi ön plana çıkmaktadır.

Kendisinden sonra gelen hemen her tasavvufi yorumu etkileyecek kadar ön plana çıkmıştır.

Kurucusunun en önemli eseri Divan-ı Hikmet'tir.

Yesevilik, Türklerin yaşadığı ve hâkim olduğu bölgelerde varlığını güçlü bir şekilde göstermiştir.

Kurucusu Hoca Ahmet Yesevi'dir.

Bu mezhebin ortaya çıkış noktası Balkanlar'dır.

Unutma

Sorulan sorularda ahlak konusu ön plana çıkıyorsa soru tasavvufi yorumlarla ilişkilidir. Tasavvufta vurgu insanların ahlaklı olmasıyla ilgilidir.

Mevlevilik

- Mevlana Celaleddin Rumi'nin görüşleri çerçevesinde oluşmuş tasavvufi bir yorumdur.
- Düşünceleri vefatından sonra oğlu tarafından sistemleştirilmiştir.
- En önemli eseri Mesnevi'dir.
- İnsan sevgisini ön plana çıkarmaya çalışan bir yorum biçimidir.
- Doğruluk, adalet, yardımlaşma, iyi niyet gibi değerler insanı mutluluğa götürür.
- Kibir, kin, öfke, dedikodu gibi davranışlar ise insanın uzak durması gereken davranışlardır.

Musiki eşliğinde ve belli bir düzen içerisinde yapılan, insanın kulluk şuuruna ulaşmasını temsil eden törenlerine sema, törendeki kişilere ise semazen denir. Semada dervişler ellerini bir elinin içi göğe, diğeri yere doğru açarak dönerler. Bu duruş; "Biz aracıyız, haktan aldığımızı halka dağıtırız." şeklinde yorumlanır.

Konya'da bulunan Mevlana türbesi, günümüzde en çok yerli yabancı turist çeken yerlerin başında gelmektedir.

Kadirilik

- Abdülkadir Geylani'nin düşünceleri etrafında oluşmuş tasavvufi bir yorumdur.
- Kur'an ve sünnete uymak esas alınır.
- İnsanın güzel özelliklere sahip olması için dinin emir ve yasaklarına uyması gerekir.
- Yoksulların hizmetine koşmak ve onların ihtiyaçlarını gidermelerine yardımcı olmak çok önemlidir.
- Verilen sözün yerine getirmek, günahlardan sakınmak, alçakgönüllü olmak, kendisine yapılan haksızlık karşısında bile beddua etmemek, dünya malına tamah etmemek önemli değerlerdendir.

Abdülkadir Geylani Türbesi (Bağdat)

ÖĞRETEN ETKİNLİK

16

Aşağıdaki cümlelerin boş kısımlarını uygun kavramlar ile doldurunuz.

Abdülkadir

Mesnevi

Dini

Semazen

Tasavvufi

Alçakgönüllü

Sünnet

Konya

1.	Bu yorumda insanın iyi olabilmesi Dini emirlere uymasıyla doğrudan ilişki-lidir.
2.	Kadirilik'te esas olan Kur'an ve Sünnet tir.
3.	Mevlana'nın en önemli eseri Mesnevi dir.
4.	Kadirilik'te Alçakgönüllü olmak çok önemlidir.
5.	Mevlana'nın türbesi Konya şehrinde-dir.
6.	Mevlevilik'te sema yapan kimselere Semazen denir.
7.	Kadirilik mezhebinin kurucusu Abdülkadir Geylani'dir.
8.	Kadirilik Tasavvufi yorumlardan bir tanesidir.

Nakşibendilik

- Muhammed Bahaeddin Nakşibend'in düşünceleri etrafında oluşan tasavvufi bir yorumdur.
- Gösteriştan uzak mütevazı bir hayat süren İmam Nakşibendi, kötülüklerden uzak durmuş ve daima iyiliği tavsiye etmiştir.
- Kişinin kötülüklerden uzak kalması için Allah'ı (c.c.) çokça anması gerektiği üzerinde durulur.
- Nakşibendilikte, Kur'an ve sünnete sıkı bir bağlılık gösterilir ve ibadetlere çok önem verilir.
- Allah'ı (c.c.) her an hatırlamak ve zikretmek, iyilik yapmak, dünyevi işlerle ilgilenirken aşırı arzulara uzak durmak, dinin emir yasaklarına titizlikle uymak temel prensiplerindedir.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

17

Aşağıdaki cümlelerden doğruları mavi balonla, yanlışları kırmızı balonla eşleştiriniz.

	1.	Nakşibendilik, Kur'an ve sünnet çizgisindeki ehl-i sünnet mezheplerdendir.
	2.	Nakşibendilik'te ibadetler çok önemlidir.
	3.	Nakşibendilik'te iyi insan olmak için iyilik yapmak yeterlidir.
	4.	Nakşibendik'in kurucusu Ahmed b. Hanbel'dir.
	5.	Nakşibendilik Türkiye'de oldukça yaygın olan bir tasavvufi yorumdur.

Unutma

Günümüz Türkiye'sinde Nakşibendilik, Kadirilik ve Alevilik-Bektaşilik oldukça yaygın bir şekilde görülmektedir. Yaşayan tasavvufi mezheplerin çoğu kendileri bu mezheplere ait görmektedirler.

Alevilik-Bektaşilik

- Horasan ve Maveraünnehir bölgelerinde yaşayan Türkler, İslamiyeti kabul ettikleri sırada Hz. Peygamber (s.a.v.) ve onun ehl-i beytini yani Hz. Ali (r.a.), Hz. Fatıma (r.a.), Hz. Hasan (r.a.) ve Hz. Hüseyin'i (r.a.) derin bir muhabbetle sevdiler. Bu sevginin adına, Ali yanlısı anlamına gelen Alevi denildi.
- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) nübüvvetini, Hz. Ali'nin (r.a.) velayetini kabul eden, Hacı Bektaş Veli'nin temel öğretisi sayılan "Şeriat, tarikat, marifet ve hakikat olarak bilinen Dört Kapı-Kırk Makam" ilkelerini uygulayan kimse Alevi-Bektaşî'dir.
- Alevi-Bektaşî düşünce sistemi İslam'ın ahlaki prensipleri üzerinde ısrarla durur.
- Alevi-Bektaşîlikte ibadetin şeklinden çok içtenlikle ve samimiyetle yapılması ön plandadır.
- Alevilikte dede, pir, rehber olarak din hizmetlerini yerine getiren kişilerin ailelerini, soylarını nitelemek üzere ocak kavramı kullanılır. Alevi-Bektaşî düşüncesini benimseyen kimselerin bu önde gelen ailelere (ocaklara) bağlı olması, birliklerini güvence altına almıştır. Anadolu'da on iki ocak bulunur ve bunlar on iki imamın önderliğinde belli bir silsileyle varlığını devam ettirir.

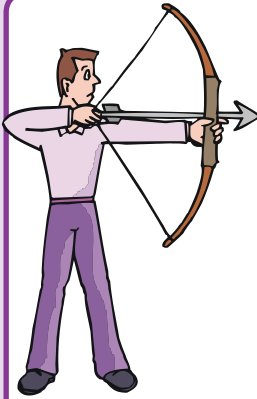
Nevşehir'deki Hacı Bektaş Veli Türbesi

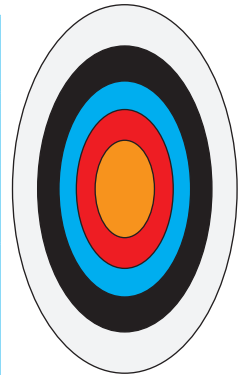
ÖĞRETEN ETKİNLİK

18

Hedef tahtasında yazan cümlelerden bir tanesi yanlıştır. Hangi renkteki cümle yanlıştır?

1.	Alevilik-Bektaşilik İslam'da tasavvufi bir yorumdur.
2.	Bu dini yorumda kişinin ahlaklı olması çok önemlidir.
X	Alevilik-Bektaşilik'in en yaygın olduğu coğrafya Balkanlar'dır.
4.	Alevilik-Bektaşilik ehl-i beyte çok önem verir.
5.	Bu dini yorum adını Hz. Ali'den alır.

1. • Sünni kelim mezheplerinin en önemli temsilcilerindedir.
- Bu mezhebe göre büyük günah işleyen günahı helal saymadıkça dinden çıkmaz.
- Bu mezhep ilk önce Irak ve Suriye'de daha sonra da Nizamiye Medreseleri sayesinde geniş bir alana yayılmıştır.

Öncüllerde özellikleri verilen itikadi mezhep aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eş'arilik B) Hanefilik
- C) Mevlevilik D) Nakşibendilik

2. İslam tarihinde ibadetler konusuyla ilgili ortaya konulan farklı uygulamalar,..... yani ibadetle ilgili yorumlar olarak adlandırılır.

Bu metinde boş bırakılan kısım aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Tasavvufi B) İtikadi
- C) Siyasi D) Fikhi

3. (I)Ebu Hanife çok sayıda öğrenci yetiştirmiştir. (II)Mezhebinin sistemleşmesinde ve yayılmasında en çok pay sahibi olan öğrencileri İmam Ebu Yusuf ile İmam Muhammed'dir. (III)Ebu Hanife 767 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. (IV)Hanefilik, günümüzde Türkiye, Balkanlar, Kafkasya, Türkistan, Afganistan, Pakistan, Bangladeş ve Hindistan'da yaygındır.

Hanefilik mezhebi ile ilgili verilen parçada hangi cümle yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

4.

Musiki eşliğinde ve belli bir düzen içerisinde yapılan, insanın kulluk şuuruna ulaşmasını temsil eden bu törene sema denir. Toplu halde sema yaparak kulluk bilinci ile Allah'a (c.c.) yönelmeye çalışılan bu törenler her sene Konya'da düzenli bir şekilde yapılmaktadır.

Görseldeki tören hangi tasavvufi yoruma aittir?

- A) Kadirilik
- B) Mevlevilik
- C) Nakşibendilik
- D) Yesevilik

5.

- I. Yesevilik
- II. Kadirilik
- III. Alevilik-Bektaşılık
- IV. Nakşibendilik

Ahmet öğretmen konuyu anlatmadan önce tahtaya dersin konusu olan yukarıdaki mezhepleri yazdı.

Tahtaya yukarıdaki mezhepleri yazan Ahmet öğretmen öğrencilerine hangi dini yorumu anlatacaktır?

- A) İtikadi yorumlar
- B) Fikhi yorumlar
- C) Tasavvufi yorumlar
- D) İmani yorumlar

6. İslam'da ahlakla ilgili görüşler tasavvufi yorumlar olarak adlandırılır.

Aşağıdakilerden hangisi merkezinde ahlaki konular olan tasavvufi yorumlardan birisi değildir?

- A) Maturidilik
B) Mevlevilik
C) Alevi-Bektaşılık
D) Yesevilik

7. Şafilik, İmam Muhammed b. İdris eş-Şafi'nin görüşleri etrafında oluşan ve ona nispet edilen bir mezhep ve fıkıh bir ekoldür.

Aşağıdaki görüşlerden hangisi Şafilik mezhebine ait olamaz?

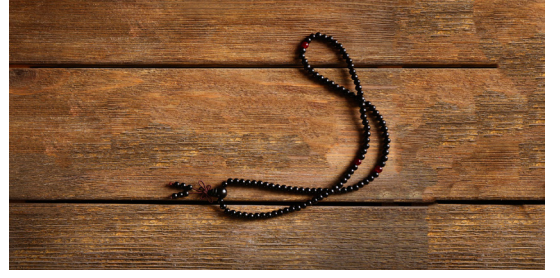
- A) Meselelerin çözümlerinde ilk önce Kur'an-ı Kerim'e müracaat edilmelidir.
 B) İbadetlerin dinde çok önemli bir yeri yoktur.
C) Hz. Muhammed (s.a.v.) dinin ana kaynaklarındandır.
D) Meselelerin çözümünde kıyas metodu kullanılabilir.

8. Tasavvufi düşüncenin en önemli özelliği, farklılıkları kaynaştırmasının yanı sıra arınmayı ve ibadetleri yapmayı hedeflemesidir.

Tasavvufla ilgili verilen metinde boş bırakılan kısma aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Samimiyetle
B) Cemaatle
C) Düzenli
D) Küçük yaştan itibaren

9.

İslam'ın ahlaki, ruhi ve manevi yönünü öne çıkaran, insana Allah'ı görüyormuş gibi ibadet etmeyi ve davranış bilincini kazandırmayı hedefleyen düşünce biçimidir. Kötü huyları terk ederek güzel huylar edinme; Hz. Muhammed'in (s.a.v.) edep ve ahlakını davranış hâline getirme yoludur.

Bu metinde aşağıdaki kavramlardan hangisinden bahsedilmiştir?

- A) İtikad
B) Kelam
 C) Tasavvuf
D) Fıkıh

NAQTTEST

10.

Allah-Muhammed-Ali kutsallığını özünde taşıyan, sevgi ile Tanrı'ya yönelen, insanın özünde Tanrı'nın tecellisini gören, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğini, Hz. Ali'nin (r.a.) velayetini kabul eden, Kur'an'ı ve Ehl-i Beyt'i esas alan, tüm bu inancını Yüce Pir Hâce Ahmet Yesevi'nin ve Pir Hünkâr Hacı Bektaş Veli'nin temel öğretisi sayılan "Şeriat, tarikat, marifet ve hakikat olarak bilinen Dört Kapı-Kırk Makam" ilkelerine göre uygulayan kimse'dir.

Bu metinde boş bırakılan kısma aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Mevlevi
B) Maliki
C) Hanbeli
 D) Alevi-Bektaşî

Alevilik-Bektaşilikle İlgili Temel Kavram ve Erkânlar

Cem ve Cemevi

Cem, sözlük anlamı olarak toplanma, birleşme, birlik olma, bir araya gelme demektir. Cem için bir araya gelen kimselerin toplandığı yere, erkân yeri anlamında cemevi denir. Bektaşilikte cemevi yerine “meydan evi” ifadesi de kullanılmaktadır.

Nilüfer Belediyesi Cemevi (Bursa)

Âyin; kelime olarak tören, merasim, ibadet tarzı, usul anlamlarına gelir. Terim olarak ise çeşitli tekke ve tarikatların hareket ve musiki unsurlarını taşıyan dinî merasimleridir. Alevi-Bektaşilikte Âyin-i cemi dedeler/babalar yönetir.

Cem her zaman yapılabileceği gibi bazı durumlara özgü cemler de vardır. “İkrar cemi”, “görgü cemi” ve “Abdal Musa cemi” bunlardan bazılarıdır.

İkrar Cemi: Alevilik-Bektaşilikte Aleviliğe kabul anlamına gelen cemdir. Kişi, bütün aşırı isteklerinden, dünyalık geçici heveslerden uzak olmak şartıyla Alevi öğretisini benimseyip bu yola girebilir.

Görgü Cemi: Yılda bir kez yapılır ve toplumda birlik beraberliğin sağlanması amaçlanır. Ceme katılanların, Alevi inancına uygun olmayan davranışlar içerisinde olup olmadıkları dede tarafından sorgulanır. Dargınlar barıştırılır, anlaşmazlıklar giderilmeye çalışılır.

Abdal Musa Cemi: Her yıl sonbaharda küskünlerin barıştırılması ve birliğin sağlanması amacıyla yapılır. Cemevine bağlı bulunan kimseler, bir araya gelip kurban keserler. Yapılan bu birlik ceminde, küskünler barıştırılır ve elde edilen nimetler için Allah’a (c.c.) şükredilir. Buna “birlik cemi” de denir.

Cemde On İki Hizmet

Cemde on iki hizmet, cem esnasında on iki kişi tarafından belirli bir düzen ve kurallar çerçevesinde yapılır. On iki hizmet, Hz. Ali (r.a.) başta olmak üzere onun soyundan gelen on iki imamı temsil etmektedir.

ON İKİ HİZMET:

- 1. Dede:** Cemi yönetir.
- 2. Rehber:** Dedenin en yakın yardımcısıdır. Dedenin olmadığı zamanlarda onun yerine cemleri idare eder.
- 3. Gözcü:** Cemde düzeni ve sükûneti sağlayan rehberin yardımcısıdır.
- 4. Çerağcı (Delilci):** Cemin başlangıcında çerağları (mum) uyandırır.
- 5. Zakir (Âşık):** Cem esnasında tevhid, düvaz, mersiye ve miraçlamayı bağlama eşliğinde okur.
- 6. Ferraş (Süpürgeci):** Cem yapılacak yerin temizliğinden sorumludur.
- 7. Sakka:** İbrikdar da denir. Cem sırasında el suyu döker.
- 8. Sofracı:** Kurbançı veya lokmacı da denir. Kurban ve yemek işlerine bakar.
- 9. Pervane (Semahçı):** Semaha öncülük eder.
- 10. Peyikçi (Haberci):** Cemin yapılacağını insanlara duyurmakla görevlidir.
- 11. İznikçi (Meydancı):** Cemin yapıldığı yerin düzenini sağlar.
- 12. Bekçi (Kapıcı):** Cemin ve ceme gelenlerin güvenliğini sağlar.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

19

Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlar hangi renkteki lalelerdir?

Cemlerde sofracının görevi çerağları uyandırmaktır.

Cemlerdeki 12 hizmet Hz. Ali tarafından belirlenmiştir.

Cemlerdeki 12 hizmet, Hz. Ali ve onun soyundan gelen 12 imamı temsil eder.

Cemlerde semaha öncülük eden hizmetli pervanedir.

Cemlerde yönetici dededir.

Semah

Alevi-Bektaşî cemlerinde ceme katılanların Allah'a (c.c.) sevgi ve bağlılık duygusuyla onun güzel isimlerinden herhangi birini anarak ayakta dönmesine semah denir. Alevi-Bektaşîler, evrende bulunan her şeyin dönmesinden hareketle Allah'a (c.c.) olan aşk ve sevgilerini semahla ifade etmişlerdir. Semah esnasında ilahiler okunur, manevi bir coşkuyla eller gökyüzüne uzatılır ve Allah'ın (c.c.) adı anılır. Semahta Hak'tan alıp halka vermek anlamında eller yukarı doğru uzatılır. Bu hem semaha katılanların manevi coşkuyu hissetmelerini sağlar hem de onların gündelik yaşamında nasıl davranmaları gerektiği hatırlatır.

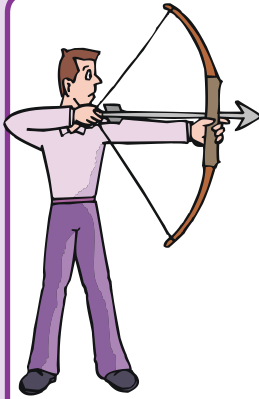
Alevilikte cem âyini sırasında Semah dönülür.

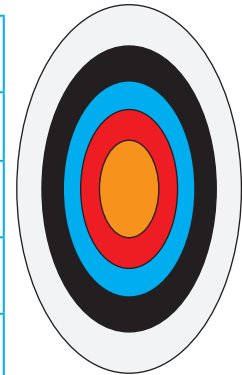
ÖĞRETEN ETKİNLİK

20

Hedef tahtasında yazan cümlelerden bir tanesi yanlıştır. Hangi renkteki cümle yanlıştır?

1.	Semah Allah'a (c.c.) bağlılığı temsil eder.
2.	Semah insanlara yardım etmeyi hatırlatır.
3.	Semah genellikle cemevlerinde yapılır.
4.	Semaha sadece ceme yeni gelenler katılabilir.
5.	Semah esnasında Allah'ın (c.c.) ismi zikredilir.

Musahiplik

Alevilik-Bektaşilikte evli olan iki kişi aileleriyle birlikte dedenin huzurunda kurban keserek hayat boyu "yol kardeşi" olmaya söz verir. Buna musahiplik (yol kardeşliği) denir. Bektaşilikte "ıkrar ve nasip alma" olarak ifade edilen musahiplik uygulaması İslam tarihinde hicret sonrasında dayanır. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ensar ve muhaciri kardeş ilan etmesini anımsatan musahiplik, Hak-Muhammed-Ali yoluna girmenin temel şartı olarak kabul edilmiştir. Musahipte temel mantık, dayanışma ve paylaşmadır. Medineli Müslümanlar nasıl evlerini, işlerini, bağ ve bahçelerini Mekke'den göç eden Müslümanlarla paylaştırsa musahipler de sahip oldukları imkânları yol kardeşleriyle paylaşırlar.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

21

Aşağıdaki cümlelerden doğruları beyaz gül ile, yanlışları kırmızı gül ile eşleştiriniz.

1.	Cemevlerinde yapılan cem ayinlerini dedeler yönetir.	
2.	Musahiplik demek, kardeşlik ve paylaşmak demektir.	
3.	Cem tek çeşittir ve yılda sadece bir kez yapılır.	
4.	Musahipliğin başlangıcı, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hicret sonrası yapmış olduğu kardeşlik uygulamasıdır.	
5.	Bütün musahiplik törenleri aynı cemevinde yapılır.	

BİLELİM!

Hz. Muhammed (s.a.v.), Mekke'den Medine'ye hicret edince Mekkeli hicret eden muhacir Müslümanlarla onlara yardım ederek ensar ismini alan Medineli Müslümanları kardeş ilan etmiştir. Hz. Muhammed (s.a.v.) de Hz. Ali (r.a.) ile kardeş olmuştur. Musahiplik geleneği bu olaya dayandırılmaktadır.

Razılık ve Kul Hakkının Sorulması

Alevilik-Bektaşilikte, üzerinde kul hakkı bulunan bir kimsenin ceme girmesi uygun görülmez. Bu sebeple cemin hemen başında dede, taliplere dönerek şu uyarılarda bulunur:

Canlar! Hep birlikte cem yapacağız. Yolumuz rıza yoludur. Biz sizi, sizden alıp Hakk'a teslim edeceğiz. Özünüzdeki Hakk'la dâr ve didar olacaksınız. Yüce Allah Kur'an'da, "**Şu bir gerçek ki müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah'tan (c.c) korkun ki esirgenesiniz.**" (19 Hucûrat suresi, 10. Ayet) diyerek nasihatte bulunur.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

22

Gökkuşağı üzerindeki kavramlardan uygun olanları verilen cümlelerin boş kısımlarına yazdığımızda gökkuşağının hangi rengi üzerindeki kavram boşta kalır?

1)	Alevilik-Bektaşilikte cemi dedeler-.... Babalar ... yönetir.
2)	Musahipliğin ilk örneği Hz. Muhammed (s.a.v.) ile Hz. Ali ... dir.
3)	Aleviliğe kabul anlamına gelen cem İkrar cemidir.
4)	Alevilik-Bektaşilikte önemli bir şahsiyet olan Hacı Bektaş Veli'nin türbesi Nevşehir ... dedir.
5)	Alevilik-Bektaşilikte üzerinde Kul hakkı bulunan kimse ceme giremez.

BİLELİM!

Alevi-Bektaşilikte kul, kuldan razı olursa Allah'ın (c.c.) da onlardan razı olacağına inanılır.

Gülbank

- Alevilik-Bektaşilikte dua etmek “gülbank” ya da “gülbek” olarak isimlendirilir.
- Duaya başlarken “Bismişah”, bitirirken ise “Allah Allah” ifadeleri söylenir.
- Gülbanklarda cümleler, kısa ve ahenklidir.
- Gülbank; Allah’a (c.c.) sığınma, ona yalvarma ve ondan af dilemedir.
- Alevilik-Bektaşilikte dua insanların kendi içinden geldiği gibi edilir.
- Cemevlerinde ise genellikle dedelerin öncülüğünde dua edilir.
- Gülbankların sonundaki “Allah Allah!” sözü “Allah’ım duamızı kabul et, hakkımızda hayırlı olanı nasip et!” anlamında söylenir.
- Yüce Allah, bütün müminlerden Hz. Peygambere ve onun ehl-i beytine salât ve selam etmelerini istemektedir. Bir dua ifadesi olan salâvat da Alevilik-Bektaşilikte önemli bir yer tutar. Salâvat içerisinde geçen ifadeler; “Allah’ım! Efendimiz Hz. Muhammed’e ve onun ehl-i beytine rahmet et!” anlamına gelir.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

23

Aşağıdaki cümlelerden doğruları mavi balonla, yanlışları kırmızı balonla eşleştiriniz.

1.	Alevilik-Bektaşilikte duanın çok önemli bir yeri vardır.
2.	Bu tasavvufi yoruma göre kişi duayı samimi bir şekilde gönlünce yapmalıdır.
3.	Alevilik-Bektaşilikte dua yalnızca Allah’a (c.c.) edilir.
4.	Bu tasavvufi yoruma göre dua yalnızca cemevinde edilir.
5.	Alevilik-Bektaşilikte dualar çok uzundur.

ÖRNEK BİR GÜLBANK

Bismişah Allah Allah! Vakitler hayrola, hayırlar feth ola. Şerler def ola. Yüce Allah dildeki dileklerimiz, gönüldeki muratlarımıza vasıl eyleye. Milletimizin, devletimizin varlığını, birliğini, dirliğini sonsuz eyleye. Yüce Allah dualarımızı dergâh-ı izzetinde kabul eyleye...

Lokma Duası

Alevi-Bektaşilikte her yemek sonrasında yapılan sofraya duası vardır. Bir de bunun dışında lokma duası vardır. Pişirilen yemekler sofraya getirilmeden önce dedeye sunulur ve duası alınır. Getirilen bu yemeklere lokma denir. Aşağıdaki iki duadan biri yapıldıktan sonra yemekler sofraya konur ve yenilir:

Allah Allah (1.)	Allah Allah (2.)
Sofra kucağından Bereketi bucağından kesilmeye Elin bereketli ola Başın devletli ola Lokma sahibinin lokması kabul ola Gerçeğe Hü.	Lokmalar kabul ola Muratlar hâsıl ola Hak Muhammed Ali kabul eyleye İmam Hasan, Şah Hüseyin Hünkâr Hacı Bektaş-ı Veli defterine kayıt ola Nur-u Nebi, Kerem-i Ali Pirimiz Hacı Bektaş-ı Veli Gerçek erenler demine Hü

ÖĞRETEN ETKİNLİK

24

Aşağıda bazı kavramların açıklamaları ve konuyla ilgili bir ipucu resim verilmiştir. Verilen bilgilerden yola çıkarak karışık harfli kavramların doğru şekillerini yazınız.

1.

Alevi-Bektaşilikte cemlerin yapıldığı yer
CEMEVİ

İCVEME

2.

Alevi-Bektaşilikte cemevlerinde yapılan
tören **SEMAH**

HSMEA

3.

Alevi-Bektaşilikte duaya verilen isim
GÜLBANK

KÜGBLNA

Hızır ve Muharrem Orucu

Alevilik-Bektaşilikte çok önem verilen Hızır orucu, Şubat ayının 13,14 ve 15. Günlerinde tutulur. Bu oruç, şu olaya dayandırılır:

Hızır Peygamberin torunları Hz. Hasan (r.a.) ve Hz. Hüseyin (r.a.) bir gün hastalanır. Hz. Fatıma (r.a.), üzgün bir şekilde babasına gider ve bu durumu bildirir. Allah Resulü (s.a.v.), torunlarının şifa bulması için dua eder. İyileşmeleri hâlinde de kızı Fatıma (r.a.) ve damadı Hz. Ali'ye (r.a.) üç gün oruç tutmalarını tavsiye eder. Onlar Hz. Hasan (r.a.) ve Hz. Hüseyin (r.a.)'in iyileşmesi üzerine üç gün adak orucu adarlar. İlk günün akşamı oruçlarını açmak üzereyken fakir birisi gelerek onlardan yiyecek ister. Onlar da yiyeceklerini yoksula verirler. İkinci gün yetime, üçüncü günde yiyeceklerini kapılarına gelen bir esire verirler. Üç gün boyunca sadece su ve tuzla oruçlarını açarlar. Üçüncü günün sonunda Hz. Peygamber (s.a.v.), Hz. Ali'ye (r.a.), "Orucunuz nasıl geçti ya Ali?" diye sorar. Hz. Ali (r.a.) de "Size malum ey Allah'ın Elçisi" der. O vakit Hz. Peygamber (s.a.v.), "Üç gün peş peşe kapınıza gelen kimse Hazreti Hızır idi. Yüce Allah, sizin sabrınızı sınamak için Hızır'ı görevlendirmişti." buyururlar. Hz. Ali (r.a.) ve Hz. Fatıma (r.a.) başta olmak üzere, Ehl-i Beyt ailesinin tutmuş oldukları üç günlük oruç, onların yolundan gidenlere de örnek olmuştur. Alevi-Bektaşiler, Allah (c.c.) rızası için bu üç günlük orucu tutarlar ve arkasından da cemevinde toplanarak tutulan oruçların ve kesilen kurbanların kabulü için Allah'a (c.c.) dua ve niyazda bulunurlar.

Alevi-Bektaşiler, Hz. Hüseyin'in (r.a.) Kerbela'da şehit edilmesinden dolayı hicri takvime göre senenin ilk ayı olan Muharrem ayının onuncu gününü yas günü kabul ederler. Muharrem ayının ilk on iki gününü oruçlu geçirilir. Bu ay boyunca Hz. Peygamber (s.a.v.) ve onun Ehl-i Beyt'ine salavat getirilir ve başta Hz. Hüseyin (r.a.) olmak üzere Kerbela'da şehit düşenler için mersiyeler ve dualar okunur. Bu ayda her türlü eğlenceye son verilir. Hz. Hüseyin (r.a.) ve Ehl-i Beyt'in aç ve susuz bırakılmasının anısına hürmet gereği su içilmez, tıraş olunmaz, kurban kesilmez ve et yenilmez. On iki gün boyunca akşamları oruç açımında cemevlerinde bir araya gelinir. Muharrem ayının 13. günü Kevser suresinin bir tecellisi olarak Hz. İmam Zeynel Abidin'in sağ kalıp Hz. Peygamberin soyunu günümüze kadar taşıdığı için şükran kurbanı kesilir. Aşure pişirilip dağıtılır. O günün akşamı da cemevlerinde "Muharrem cemi" yapılır. Alevi-Bektaşiler, Muharrem ayında hem oruç tutmaya hem de aşure yapıp dağıtmaya önem verirler.

ÖĞRETEN ETKİNLİK

25

Aşağıdaki cümlelerden doğruları beyaz gül ile, yanlışları kırmızı gül ile eşleştiriniz.

1.	Alevi-Bektaşilikte muharrem ayının özel bir yeri vardır.	
2.	Hızır orucunun kahramanları Hz. Ali ve Hz. Hatice'dir.	
3.	Muharrem ayının ilk on iki günü Alevi-Bektaşilerce oruçlu geçirilir.	
4.	Aşure kültürü Alevi-Bektaşi geleneğinde yoktur.	
5.	Hızır orucu şubat ayında tutulur.	

1.

Hız. Muhammed (s.a.v.) hem sözleri hem de uygulamalarıyla ortaya çıkan sorunlarla ilgili gerekli açıklamaları yapmıştır. Dolayısıyla Hız. Muhammed'in (s.a.v.) yaşadığı dönemde hiç kimse, din adına herkesi bağlayacak bir ilke ya da görüş ortaya koyamaz, Kur'an ve sünnette açıkça belirtilen hususlara aykırı bir düşünce ortaya atamaz. Çünkü peygamberin din konusundaki sözleri Allah'ın (c.c.) mesajları olduğu için kimse ona dini konularda itiraz edemez.

Murat öğretmenin öğrencilerine aktardığı bu metin, aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenebilir?

- A) Kur'an-ı Kerim'in tamamlanma süreci neden yirmi üç sene sürmüştür.
- B) Hız. Muhammed (s.a.v.) zamanında neden mezhepler ortaya çıkmamıştır?
- C) Hız. Muhammed (s.a.v.) İslam dinini ilk tebliğe başlarken neden önce tanıdığı ve güvendiği kişileri seçmiştir?
- D) İslam dini tebliğ esnasında ilk olarak hangi konuları ön plana çıkarmıştır.

2. **Aşağıdakilerden hangisi doğrudan Alevilik-Bektaşilik ile ilgili bir kavram değildir?**

- A) Musahiplik
- B) Cem
- C) Gülbank
- D) Mukabele

3.

- I. Orta Asya'da yaşamıştır.
- II. Türklerin Müslüman olmasında çok etkili olmuştur.
- III. En önemli eseri Kitabü't Tevhit'tir.
- IV. Kendisinden sonraki hemen hemen tüm tasavvufi akımları etkilemiştir.

Hoca Ahmet Yesevi ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

4.

Tasavvufi yorumların öne çıkanlarından olan Mevlevilik bugün hâlâ yaşayan bir mezheptir.

Mevleviliğin kurucusu olan Mevlana'nın eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mesnevi
- B) Müsned
- C) Divan
- D) Mevlit

5.

"Ey Muhammed! De ki: Ey İnsanlar! Şüphesiz ben, yer ve göklerin hükümrânlığı kendisine ait olan Allah'ın hepinize gönderdiği peygamberiyim..."

(Arâf suresi, 158. ayet)

Bu ayetten aşağıdakilerden hangisini çıkaramayız?

- A) Allah (c.c.) insanlara uyarıcı göndermiştir.
- B) Allah (c.c.) elçilerine yardım etmiştir.
- C) Allah'ın (c.c.) gönderdiği son din İslam'dır.
- D) İslam evrensel bir dindir.

6.

(I)Allah (c.c.), insanlara son rehber olarak Hz. Muhammed'i (s.a.v.), son din olarak da İslamiyeti göndermiştir. (II)Kur'an-ı Kerim İslam dininin birinci temel kaynağıdır. (III)İkinci temel kaynağı ise Hz. Muhammed'in (s.a.v.) sünnetidir. (IV)Kur'an-ı Kerim'in ilk ayetleri Hz. Muhammed'e (s.a.v.) 610 yılının muharrem ayında gelmeye başlamıştır.

Bu metinde hangi cümlede yanlış bilgi verilmiştir?

- A) I B) II C) III **D) IV**

7.

Görselde verilen hangi mezhebin hangi törenidir?

- A) Alevilik Bektaşilik - semah
B) Mevlevilik - sema
C) Nahşibendilik - semah
D) Kadirilik - sema

8. Alevilik-Bektaşilikte evli olan iki kişinin aileleriyle birlikte dedenin huzurunda kurban keserek hayat boyu "yol kardeşi" olmaya söz vermesine yani yol kardeşliği denir.

Bu metinde boş bırakılan kısma aşağıdaki kavramlardan hangisi gelmelidir?

- A) Dar cemi
B) On iki hizmet
C) Gülbenk
D) Musahiplik

9.

- Zamanla çeşitli değişikliklere uğrayabilir.
- Kesin olarak bağlayıcılık taşıması söz konusu değildir.
- İnsanların görüş ve düşüncelerine dayanır. Bu yüzden farklı farklı olabilir

Metin öğretmen tahtaya bu öncülleri hangi konuyu açıklamak için yazmış olabilir?

- A) Din çeşitleri
B) Dinin tarihi
C) Din anlayışı
D) Dinin çıkış noktası

10. I. Hanefilik

II. Şafilik

III. Hanbelilik

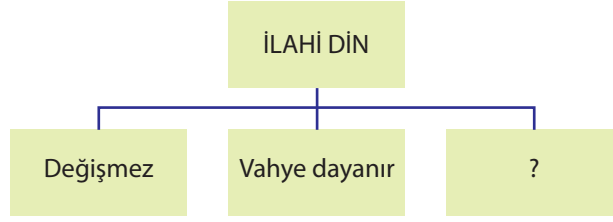
IV. Malikilik

Cem ödevini özenle yapmış ve yukarıdaki gibi sıralı bir şekilde özet çıkarmaya başlamıştı.

Verilen bilgileri hazırlayan Cem'in ödevi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Fikhi mezhepler**
B) İtikadi mezhepler
C) Siyasi mezhepler
D) Tasavvufi mezhepler

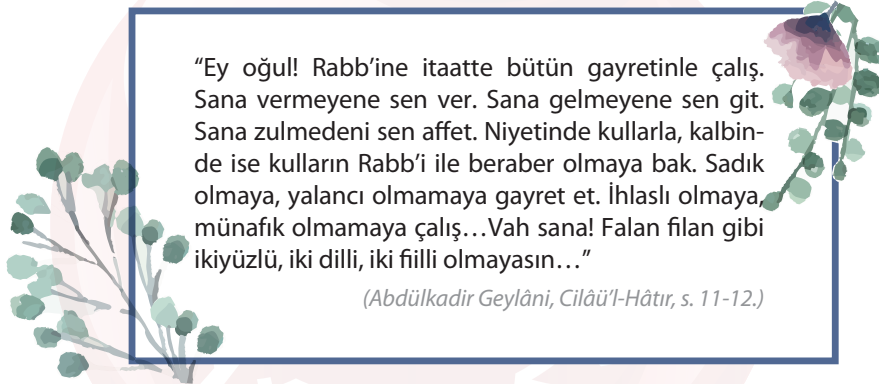
1.

Verilen kavram haritasında boş bırakılan kısma aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Emir ve yasakları bağlayıcıdır.
- B) Zamanla hükmünü kaybeder.
- C) Evrensel değildir.
- D) Peygamber zorunluluğu yoktur.

2.

Abdülkadir Geylani’nin bu sözlerinden onunla ilgili olarak,

- I. Ahlaka çok önem vermiştir.
- II. Kötülüğe iyilikle cevap vermeyi tercih etmiştir.
- III. Evladının eğitimiyle yakinen ilgilenmiştir.

ifadelerinden hangisini çıkarabiliriz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3. Alevi-Bektaşî düşüncesini benimseyen kimselerin, belli zamanlarda bir araya gelerek yaptıkları toplantı ve törene cem denir. Cem töreninin yapıldığı yere de cemevi denir. Cemevi; yol, adap ve erkân yeri olarak nitelendirilir. Alevilik-Bektaşîlikte cemevine de denir.

Bu metinde boş bırakılan kısma aşağıdakilerden hangisinin yazılması anlam bütünlüğünü bozmaz?

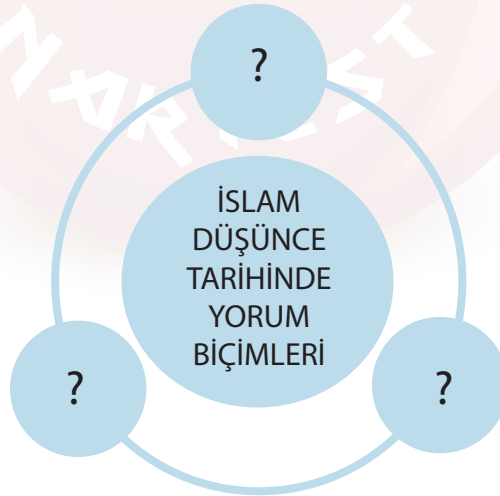
- A) Tartışma evi
- B) İbadet evi
- C) Meydan evi
- D) Dayanışma evi

4. ✓ Kurucusu hadis ve fıkıh alanında tanınmış İslam âlimlerinden birisidir.
✓ Fıkhi metodunu ve görüşlerini esas alan bir mezheptir.
✓ Kurucusu Kûfe, Basra, Mekke, Medine, Şam gibi yerlere ilim öğrenmek için gitmiş ve Bağdat'ta vefat etmiştir.
✓ Kurucusunun en önemli eseri el-Müşned isimli hadis kitabıdır.
✓ Bu mezhepte Kur'an ve sünnetin yanı sıra sahabilerin görüşlerine de çok önem verilir.
✓ Kurucusu gerekmedikçe kıyas yoluna başvurmamıştır.
✓ Bağdat, Mısır, Suriye ve Hicaz'da daha fazla yayılmış bir mezheptir.

Özellikleri verilen mezhep aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hanefilik
B) Hanbelilik
C) Malikilik
D) Şafilik

5.

Verilen kavram haritasında soru işaretli kısımlara aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) İnançla ilgili yorumlar
B) Fıkhi yorumlar
C) Medeni yorumlar
D) Tasavvufi yorumlar

6. Hz. Peygamber'in (s.a.v.) 632 yılında ebedî âleme göçmesiyle ilahi vahiy, Kuran-ı Kerim tamamlanmıştır. Dolayısıyla İslam dininin,, ve sosyal hayat vb. alanlarla ilgili emir ve yasakları, 632 yılında Hz. Muhammed'in (s.a.v.) vefatıyla son bulmuştur.

Bu metinde boş bırakılan kısımlara aşağıdakilerden hangisinin yazılması anlam bütünlüğünü bozar?

- A) İnanç
B) İbadet
C) Ahlak
D) Meslekler

7. > Bireylerin yaratılış itibarıyla birbirinden farklı olması.
> Bireylerin yaşı, eğitim düzeyi ve tecrübesinin aynı olmaması.
> Siyasi görüşlerin farklı farklı olması.
> Her bölgenin kendine has coğrafi özelliğinin olması.
> Topumlardaki kültürel renkliliğin fazla olması.

Verilen bu maddeler aşağıdaki konulardan hangisini açıklamak için söylenmiştir?

- A) Dinin insanlık tarihinde her zaman görülmesinin sebepleri.
B) Din anlayışındaki farklılığın sebepleri.
C) Son ilahi dinin özellikleri.
D) Dini kabul etmenin gerekliliğinin sebepleri.

8. İslam'ın ahlaki değerlerini ön plana çıkararak; cimrilik, korkaklık, kin, haset ve dedikodu gibi kötü davranışlardan kişiyi uzaklaştırmaya çalışan kimsedir.

Öğretmenin tahtaya yazdığı kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mutasavvıf
B) Muhaddis
C) Müfessir
D) Muallim

9.

..... amacı, insanı kötü huy ve davranışlardan uzaklaştırıp ahlaken yüceltmek ve ona güzel huylar kazandırarak onu olgunlaştırmaktır. İnsanın, Hz. Peygamberin ahlakını ve edebini benimsemesini, onun sünnetini hayat tarzı hâline getirmesini sağlamaktır. Kişinin kalbine Allah (c.c.) ve Peygamber (s.a.v.) sevgisini yerleştirerek ona her an Allah'la (c.c.) beraber olduğu bilicini kazandırmaktır.

Bu metinde anlam bütünlüğünün bozulmaması için boş bırakılan kısma aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Kelam ilminin
- B) Fıkıhın
- C) Tasavvufun
- D) Akaid ilminin

YARTEST

10. Alevi-Bektaşilikte yapılan çeşitli cemler vardır.

Buna göre,

- I. Abdal Musa Cemi
- II. Görgü Cemi
- III. İkrar Cemi
- IV. Eğitim Cemi

hangisi Alevilik-Bektaşilikteki cemlerden birisi değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

C E V A P
A N A H T A R I

YARTEŞİ

1. ÜNİTE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Öğreten Sorular	D	D	A							
Tane Tane Test – 1	D	B	C	A	B	A	D	C	B	A
Tane Tane Test – 2	C	C	B	A	D	C	A	B	D	
Tane Tane Test – 3	A	D	B	A	C	C	D	B	A	
Tane Tane Test – 4	B	C	A	C	D	B	A	D	B	
Tane Tane Test – 5	D	D	A	C	B	C	A	B	C	
Tane Tane Ünite Değerlendirme Testi – 1	B	A	B	A	C	D	C	B	A	D
Tane Tane Ünite Değerlendirme Testi – 2	C	D	A	B	D	D	C	B	A	C
Beceri Temelli Sorular – 1	A	D	C	C	D	B	A	B	D	C
Beceri Temelli Sorular – 2	A	D	C	B	C	B	A	D	D	B

2. ÜNİTE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tane Tane Test – 1	D	C	D	A	B	D	C	B	B	A
Tane Tane Test – 2	A	B	B	C	D	A	C	D	B	A
Tane Tane Ünite Değerlendirme Testi – 1	C	A	B	D	A	D	D	B	D	C
Beceri Temelli Sorular – 1	B	D	A	B	C	D	B	D	A	C

3. ÜNİTE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tane Tane TEST – 1	D	C	A	B	A	D	B	C	B	
Tane Tane TEST – 2	B	A	D	B	D	C	A	B	C	A
Tane Tane Ünite Değerlendirme Testi – 1	B	D	A	C	B	A	D	D	C	B
Beceri Temelli Sorular – 1	D	B	D	D	A	B	C	B	C	A

4. ÜNİTE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tane Tane TEST – 1	B	D	A	C	C	B	A	A	D	D
Tane Tane TEST – 2	B	A	D	C	B	D	C	A	C	B
Tane Tane Ünite Değerlendirme Testi – 1	B	C	D	D	A	A	C	B	D	B
Beceri Temelli Sorular – 1	A	D	D	B	C	A	C	B	B	C

5. ÜNİTE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tane Tane TEST – 1	B	B	D	C	D	A	C	A	D	B
Tane Tane TEST – 2	A	D	C	B	C	A	B	A	C	D
Tane Tane Ünite Değerlendirme Testi – 1	B	D	C	A	C	D	B	D	C	A
Beceri Temelli Sorular – 1	A	D	C	B	C	D	B	A	C	D